

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยาประยุกต์)
ปริญญา

..... สังคมวิทยาประยุกต์	 สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
สาขา	ภาควิชา

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

Factors Affecting Recidivism Behavior of Children and Youth at the Juvenile
Vocational Training Centres, Department of Juvenile Observation and Protection

นามผู้วิจัย นางสาวพัชชา ศิริชัย

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(..... ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรชัย วิจารณ์ภักดิ์, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(..... อาจารย์อรนัฏดา ชินศรี, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(..... อาจารย์ธนารดี คำยา, M.A.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(..... รองศาสตราจารย์กัญญา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ
เยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

Factors Affecting Recidivism Behavior of Children and Youth at the Juvenile Vocational
Training Centres, Department of Juvenile Observation and Protection

โดย

นางสาวอพัชชา ศิริชัย

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยาประยุกต์)

พ.ศ. 2554

อพัชชา ศิริชัย 2554: ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและ
อบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน วิทยาลัยศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(สังคมวิทยาประยุกต์) สาขาสังคมวิทยาประยุกต์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรชัย วิริยารมภ์, Ph.D. 139 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสังคม ลักษณะอารมณ์ และพฤติกรรมการกระทำ
ผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็ก
และเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอารมณ์กับ
พฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็ก
และเยาวชน ประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้คือ เด็กและเยาวชนที่มีการกระทำผิดซ้ำและอยู่ในศูนย์ฝึกและ
อบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา บ้านมูทิตา บ้านอุเบกขา และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้าน
ปรานี จำนวน 306 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือตามความสะดวก ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Pearson Chi-square ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กและเยาวชนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิด
เป็นร้อยละ 60.78 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 39.22 มีอายุระหว่าง 15-17 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น (ม.1-ม.3) ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ประมาณ 7,001-10,000 บาทต่อเดือน อาชีพของบิดา
ส่วนใหญ่ คือ รับจ้างทั่วไป อาชีพของมารดา คือ รับจ้างทั่วไป 2) ปัจจัยทางด้านกลุ่มเพื่อนที่จะส่งผลต่อ
พฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาปัจจัยทางด้านลักษณะครอบครัว และปัจจัย
ทางด้านลักษณะชุมชน 3) เด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและ
เยาวชนมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุขโดยเฉลี่ยมีเกณฑ์ปกติ 4) พฤติกรรมการกระทำผิด
ซ้ำของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่เด็กและเยาวชนเคยกระทำผิดมาแล้ว 1
ครั้ง การกระทำผิดครั้งสุดท้ายเคยกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน การกระทำผิดซ้ำเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน สาเหตุ
การกระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเงิน 5) ปัจจัยด้านสังคมและลักษณะอารมณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับ
พฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็ก
และเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Apatcha Sirichai 2011: Factors Affecting Recidivism Behavior of Children and Youth at the Juvenile Vocational Training Centres, Department of Juvenile Observation and Protection. Master of Arts (Applied Sociology), Major Field: Applied Sociology, Department of Sociology and Anthropology. Thesis Advisor: Assistant Professor Warrachai Wiriyaaromp, Ph.D. 139 pages.

The purposes of the research were to study social factors, emotional, and behavioral characteristics and recidivism of children and youth at the Juvenile Vocational Training Centres, Department of Juvenile Observation and Protection. The research populations in this study were 360 children and youthful offenders with having recidivism behavior from Bann Karuna, Bann Muthita, Bann Ubekkha which were Boy Training Centers and Bann Pranee which was a Girl Training Center. The instrument used in the study was a simple random sampling analyzed the data by using percentage, mean, and correlation coefficient of Pearson Chi-square with 95% of confident level.

The results of the study showed that 1) Most children and youthful offenders were 60.78 % of boys and 39.22% of girls aging from 15-17 years with having an education in junior high school (M.1-M.3). The income of their families was ranging from 7,001-10,000 baht per month. Their fathers and mothers' profession was a handyman. 2) It was found that peer pressure factor had the most effectiveness on recidivism with having an average in a high level and the characteristics of families and communities were inferior to the former factor. 3) Children and youth from the Training Centers had an emotional quotient in well, the good and happiness with having an average in a normal criterion. 4) The children and youthful offenders used to commit an offence at least once. Their last offence was about possessions. This was related to money problem. 5) There was no relationship between social and emotional characteristics with the children and youthful offenders' recidivism of children and youth at the Juvenile Vocational Training Centres, Department of Juvenile Observation and Protection by having statistically significant at .05.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรชัย วิริยารมภ์ ดร.อรนัลดดา ชินศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุชนฎี เจริญสุข และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ แสงเงิน ที่กรุณาให้คำปรึกษา ควบคุมดูแล ให้คำแนะนำ และแนวทาง ในการศึกษา ค้นคว้า ตลอดเวลา ที่ทำการศึกษา รวมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนลุล่วงไป ด้วยดี ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาสังคมวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ตลอดจนประสบการณ์ในทุกด้าน

ขอขอบพระคุณศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา บ้านมูทิตา บ้านอุเบกขา และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี ที่ให้ความกรุณาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ได้เลี้ยงดูให้การศึกษาอบรมเป็นอย่างดี รวมทั้ง ครอบครัวที่สนับสนุนและเป็นกำลังใจที่สำคัญ หากงานฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษา ขออภัยในความผิดพลาดแต่เพียงผู้เดียว และขออภัยมา ณ โอกาสนี้

อพัชชา ศิริชัย

ตุลาคม 2554

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง (3)

สารบัญภาพ (5)

บทที่ 1 บทนำ

ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
นิยามศัพท์	5

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
กรอบแนวคิดการวิจัย	60
สมมติฐานการวิจัย	61

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	63
การทดสอบเครื่องมือ	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล	66
การวิเคราะห์ข้อมูล	67
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	68
ผลการวิจัย	68
ข้อวิจารณ์	98
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	104
สรุปผลการวิจัย	104
ข้อเสนอแนะ	110
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	113
ภาคผนวก	119
ภาคผนวก ก ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครอง	120
เด็กและเยาวชน	130
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	139

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนสถิติของคดีเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน โดยเฉลี่ย พ.ศ. 2553	62
2	จำนวนและร้อยละของประชากรตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป	69
3	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางสังคม ของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตาม ลักษณะครอบครัว	72
4	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางสังคม ของเด็กและเยาวชน กรมพินิจ และคุ้มครองเด็ก จำแนกตามลักษณะ ชุมชน	74
5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรตัวอย่าง เกี่ยวปัจจัยทางสังคมของเด็กและเยาวชน กรมพินิจ และคุ้มครองเด็ก จำแนกตามกลุ่มเพื่อน	76
6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะอารมณ์ ของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	78
7	จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	87
8	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของ เด็กและเยาวชน จำแนกตามจำนวนครั้งในการกระทำผิด	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดครั้งแรก	90
10	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดซ้ำ	91
11	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ	92
12	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอาชญากรรมกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามจำนวนครั้งในการกระทำผิด	93
13	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอาชญากรรมกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดครั้งแรก	94
14	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอาชญากรรมกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดซ้ำ	95
15	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอาชญากรรมกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ	96
16	สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1	109
17	สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2	110

ตารางผนวกที่

1	จำนวนคดีและร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำแนกตามสาเหตุของการกระทำผิด พ.ศ. 2553	128
---	--	-----

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดการวิจัย	60
---	--------------------	----

ภาพผนวกที่

1	โครงสร้างกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	124
---	---	-----

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

เด็กและเยาวชนถือได้ว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของประเทศ เนื่องจากเด็กและเยาวชนจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ หากเด็กและเยาวชนได้รับการเอาใจใส่ให้มีความรู้ ความคิด การตัดสินใจที่ถูกต้องตามบรรทัดฐานทางสังคมแล้ว เด็กและเยาวชนก็ย่อมจะเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ เป็นประโยชน์แก่สังคมต่อไปในอนาคต แต่เนื่องจากสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น เด็กและเยาวชนมีการกระทำผิดมากขึ้นและถูกพบว่าเป็นการกระทำผิดซ้ำก็必将ส่งผลให้เด็กและเยาวชน ชุมชน รวมไปถึงสังคมต้องประสบปัญหาอย่างมากตามมา

อย่างไรก็ดีการกระทำผิดครั้งแรกของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ก็นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งอยู่แล้ว ที่รัฐบาลหรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องระดมสรรพกำลังต่างๆ เข้าดำเนินการแก้ไข อย่างหลีกเลี่ยงมิได้ แต่ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น คือ กลุ่มเด็กและเยาวชนเหล่านี้ยังมีการกระทำผิดอีกหลายๆ ครั้ง หรือกระทำผิดซ้ำอีกหลายๆ ครั้ง ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่ที่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องระดมสรรพกำลังเข้าดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาดังกล่าวที่ยากยิ่งขึ้นไปอีก ยากกว่าการกระทำผิดครั้งแรกอีกหลายเท่าตัว เนื่องจากการกระทำผิดซ้ำนั้นมีสาเหตุที่เชื่อมโยง หรือได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยหลายๆ อย่าง ซึ่งบางอย่างก็ไม่เหมือนกับการกระทำผิดครั้งแรก นอกจากนั้นปัจจัยที่มีอิทธิพลเหล่านี้ ยังเป็นปัจจัยที่ละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง ยากต่อการที่จะค้นหา และยากที่จะป้องกันและแก้ไขได้ ในปัจจุบันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากก่อให้เกิดความเดือดร้อนทั้งต่อสังคมโดยรวม และต่อตัวผู้กระทำผิดเอง เพราะเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มประชากรที่เป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า (เกษวรรงค์ จินะแสน, 2542: 38-41)

เยาวชนบางคนใช้ชีวิตอยู่ในความเสี่ยงและมีพฤติกรรมควบคุมตนเองอยู่ในระดับต่ำ พวกเขา มักจะทำอะไรโดยไม่คิดตรึกตรองก่อน, ทำด้วยความเสี่ยง และมีพฤติกรรมที่อยู่ในความเสี่ยงอยู่เสมอ สิ่งเหล่านี้เองที่เป็นผลมาจากการมีการควบคุมตนเองต่ำ (Adalbjarnardottir and Rafnsson, 2002; Piquero and Tibbetts, 1996) ทฤษฎีของ Gottfredson and Hirschi's

(1990) กล่าวไว้ว่า บุคคลที่ขาดการควบคุมตนเองจะมีแรงกระตุ้นต่อพฤติกรรมที่ขาดสติ เช่น การใช้ยาเสพติด การดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก และการขับรถด้วยความเร็วสูง นอกจากนี้แล้ว บุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำจะมีลักษณะเจ้าอารมณ์ รุนแรง (impulsive) มีอารมณ์ที่อ่อนไหว มักใช้แรงกายมากกว่าใช้ความคิด และพวกเขาจะมักจะมีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรม หรือพฤติกรรมคล้ายคลึง (Rachlin, 1995)

สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน (2551) รายงานว่าการกระทำผิดครั้งแรกของเด็กและเยาวชนในปี 2548 มีจำนวน 10,733 ราย ปีพ.ศ. 2549 มีจำนวน 14,314 ราย ปี พ.ศ. 2550 มีจำนวน 14,764 ราย และในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวน 11,673 ราย และการกระทำผิดซ้ำในปี 2548 มีจำนวน 2,006 ราย ปี พ.ศ. 2549 มีจำนวน 1,837 ราย ปี พ.ศ. 2550 มีจำนวนถึง 2,355 ราย และในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนถึง 6,606 ราย รายงานลำดับ

ในจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำซึ่งถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำนวนทั้งหมด 6,294 คดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามฐานความผิด พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์มากที่สุด คือ มีจำนวน 2,253 คดี คิดเป็นร้อยละ 35.80 ของคดีทั้งหมด รองลงมา เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ มีจำนวน 1,864 คดี คิดเป็นร้อยละ 29.62 นอกจากนั้น เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย จำนวน 705 คดี เป็นคดีที่มีฐานความผิดอื่นๆ เช่น พ.ร.บ.จราจรทางบก และพ.ร.บ.การพนัน มีจำนวน 681 คดี เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิดจำนวน 277 คดี เป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครองจำนวน 257 คดี และเป็นคดีที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ จำนวน 257 คดี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 11.20, 10.82, 4.40, 4.08 และ 4.08 ตามลำดับ (สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน, 2552)

จากสถิติในปี พ.ศ. 2553 ในจำนวนคดีเด็กและเยาวชนซึ่งถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศ จำนวนทั้งหมด 44,424 คดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาเหตุแห่งการกระทำผิด พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากการคบเพื่อนมากที่สุด คือ มีจำนวน 17,927 คดี คิดเป็นร้อยละ 40.35 ของคดีทั้งหมด รองลงมาเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากความคึกคะนอง จำนวน 6,726 คดี คิดเป็นร้อยละ 15.14 เป็นผู้กระทำความผิดซึ่งมีสาเหตุมาจากเรื่องอื่นๆ มีจำนวน 5,530 คดี คิดเป็นร้อยละ 12.45 เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์จำนวน 4,847 คดี คิดเป็นร้อยละ 10.91 นอกจากนั้น มีสาเหตุมาจาก

สภาพฐานะทางเศรษฐกิจ จำนวน 3,038 คดี เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากสภาพครอบครัว จำนวน 2,734 คดี มีสาเหตุมาจากการทะเลาะวิวาท จำนวน 2,053 คดี มีสาเหตุมาจากถูกผู้อื่นชักจูง/บังคับ จำนวน 1,499 คดี และมีสาเหตุมาจากป่วยทางจิต จำนวน 69 คดี (สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน, 2553)

โดยสาเหตุส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากปัจจัยทางสังคมเป็นหลัก อาทิ ครอบครัว เพื่อน และชุมชน เป็นต้น Gottfredson and Hirschi (1990) อธิบายไว้ว่า พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กที่ขาดการอบรมเลี้ยงดู การดูแลเอาใจใส่ ไม่มีการลงโทษห้ามปรามเมื่อเด็กกระทำความผิดหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเหล่านี้ จะทำให้เด็กขาดการควบคุมตนเอง (Lack of self control) ในที่สุด เด็กที่ขาดการใกล้ชิดผูกพันกับพ่อแม่ รวมถึงเด็กที่ขาดการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ หรือเด็กที่มีพ่อแม่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือประกอบอาชญากรรมเหล่านี้ จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการควบคุมตนเองของเด็กตามไปด้วย อีกทั้งลักษณะทางอารมณ์ของเด็กและเยาวชนมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำได้อย่างง่ายดาย โดยที่ Gottfredson and Hirschi (1990) มองว่า คนเรานั้นมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดหรือประกอบอาชญากรรมได้ทุกคน เนื่องจากขาดความอดกลั้น ขาดความยับยั้งชั่งใจ (Self restraint) นอกจากนั้นสภาพแวดล้อมมีส่วนให้คนเรามีโอกาสจะกระทำความผิดได้อีกด้วย เช่น อยู่ในละแวกบ้านที่ไม่มีคนดูแล เป็นบ้านที่มีทรัพย์สินที่มีราคาแพง และง่ายต่อการหยิบฉวยเคลื่อนย้าย หรือผู้ที่กระทำความผิดเป็นคนที่ตกงานหรือว่างงาน เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าคนที่มีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดสูง จะกระทำความผิดได้ง่ายกว่าคนที่มีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดต่ำ แนวโน้มหรือคุณลักษณะที่จะกระทำความผิดของคนเราจะติดอยู่กับตัวคนเราตลอดไป (The propensity to commit crimes remains stable throughout a person's life)

ในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาคriminal ความเสี่ยงของการกลับมากระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนนั้น สิ่งแรกที่นักวิจัยต่างให้ความสนใจคือ ปัจจัยต่างๆ ที่เป็นสาเหตุของการกระทำความผิดเหล่านั้น จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนไม่ได้เกิดขึ้นจากปัจจัยเดียวๆ เพียงปัจจัยเดียว แต่เกิดจากปัจจัยหลายๆ อย่างรวมเข้าด้วยกัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยมุ่งศึกษาเด็กและเยาวชนที่มีการกระทำความผิดซ้ำและอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา บ้านมูทิตา บ้านอุเบกขา และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะทำให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ว่ามีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนมากน้อยแค่ไหน มีอิทธิพลอย่างไร

ยังจะมีประโยชน์ต่อแนวทางในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาการกระทำผิดอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และทั้งในปัจจุบันและในอนาคต โดยอาศัยพื้นฐานการกำหนดนโยบาย และแผนการดำเนินการมาจากอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสังคมของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
2. เพื่อศึกษาลักษณะอารมณ์ของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับพฤติกรรมกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอารมณ์กับพฤติกรรมกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เด็กและเยาวชนที่มีการกระทำความผิดซ้ำและอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา บ้านมุกดา บ้านอุเบกขา และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี ซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยทางสังคมของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่ ลักษณะครอบครัว ลักษณะชุมชน และกลุ่มเพื่อน

2) ลักษณะอารมณ์ของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย พฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
2. ทราบถึงลักษณะอารมณ์ของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
3. ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนประเทศ แก้ไขปัญหาและการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันครอบครัว โรงเรียน มหาวิทยาลัย และสื่อมวลชน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประยุกต์เด็กและเยาวชนให้สอดคล้องกับปัจจัยทางสังคมและลักษณะอารมณ์เพื่อช่วยลดปัญหาอาชญากรรมในเด็กและเยาวชน

นิยามศัพท์

พฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำ หมายถึง การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยความผิดของเด็กและเยาวชนซึ่งถูกจับกุมและศาลมีคำพิพากษาให้เข้ารับการฝึกและอบรมในศูนย์ฝึกและอบรม หลังจากเคยถูกพิพากษาให้เข้ารับการฝึกและอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมมาแล้ว ตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไป

ปัจจัยทางสังคม หมายถึง ลักษณะและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ลักษณะชุมชนกลุ่มเพื่อน ที่มีผลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ดังนี้

ลักษณะครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดา และญาติของเด็กและเยาวชน ซึ่งรวมถึงความสัมพันธ์ของพี่น้องที่อยู่ร่วมกันและเป็นความสัมพันธ์ที่สามารถมองได้เป็นรูปธรรม

ลักษณะชุมชน หมายถึง ลักษณะของชุมชนที่เด็กและเยาวชนได้อาศัยอยู่ก่อนการกระทำผิดมีลักษณะอย่างไร เช่น เขตโรงงานอุตสาหกรรม เขตชุมชนแออัด เขตที่พักอาศัย เป็นต้น

กลุ่มเพื่อน หมายถึง การคบเพื่อนของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในชุมชนที่อยู่อาศัยทั้งก่อนการกระทำผิดและหลังกระทำผิด เพื่อนที่ดีจะมีความรักและความหวังดีต่อกัน ไม่หลอกลวง ส่วนเพื่อนที่ไม่ดีก็จะชักชวนกันไปในทางที่ผิด

ลักษณะอารมณ์ หมายถึง รูปแบบของอารมณ์ที่เด็กและเยาวชนแสดงออกให้เห็นว่าแตกต่างกันอย่างไรและมีการแสดงออกในด้านบวกหรือด้านลบ บุคคลมีอารมณ์พื้นฐานอยู่ 3 ชนิด คือ ความโกรธ ความ และความพึงพอใจ

เด็กและเยาวชน หมายถึง บุคคลที่กระทำผิดมาแล้ว เป็นบุคคลที่อายุตั้งแต่ 12 ปี ถึง 17 ปี ในขณะที่กระทำผิดซ้ำครั้งสุดท้าย และเป็นผู้ที่ถูกศาลตัดสินให้ฝึกอบรมอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา บ้านมุกดา บ้านอุเบกขา และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการศึกษาดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา
 - 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
 - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ
 - 1.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
 - 1.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่น
 - 1.5 แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. กรอบแนวคิดในการวิจัย
4. สมมติฐานในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

นักวิชาการให้ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดไว้หลากหลายดังนี้

สุชา จันทรเฒ (2542 : 3) ให้ความหมายคำว่าเด็กกระทำผิดว่า หมายถึงเด็กที่กระทำผิดอาญา รวมทั้งเด็กที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดสำหรับเด็ก

สุพัตรา สุภาพ (2541: 50) กล่าวว่า เด็กกระทำผิดคือ เด็กเกเร เร่วอน ขอดทาน หนีโรงเรียน และที่รุนแรงคือ การกระทำความผิดกฎหมาย คือ การทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ กระทำอนาจาร ข่มขืน กระทำชำเรา กระทำผิดว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดฯลฯ

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 3) ได้ให้คำจำกัดความว่า เด็กที่มีพฤติกรรมขัดกับสังคมว่าเป็นเด็กที่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ประพฤติตนไปในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับกรอบวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม ประพฤติตนไปในทางที่แตกต่างออกไปจากคนทั่วไปในสังคมที่เขาประพฤติปฏิบัติกัน โดยยกตัวอย่างเด็กกลุ่มนี้ว่า คือ กลุ่มเด็กเกเร เป็นยุวอาชญากร เป็นต้น

ปรารักษ์สุทิพย์ ทรวงวุฒิศิลป์ (2544: 287) กล่าวว่า เด็กกระทำผิด หมายถึง เด็กที่มีความประพฤติในลักษณะที่กลุ่มชนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นอันตราย และฝ่าฝืนกฎที่กลุ่มชนนั้นยอมรับ อันจำเป็นต้องรวมกำลังเข้าระงับไม่ให้ประพฤติต่อไป

สรุปได้ว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนไม่ถูกต้องตามหลักของกฎหมาย ฝ่าฝืนกฎระเบียบอันดีงาม ศีลธรรม บรรทัดฐานของสังคม ซึ่งกฎหมายระบุว่าเป็นความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา

สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

การกระทำความผิดของเด็กก็คือผลซึ่งเนื่องมาจากสาเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างประกอบกัน จึงต้องพยายามค้นคว้าถึงสาเหตุให้ได้เสียก่อนเพื่อเป็นประโยชน์ในการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดขึ้นอีก ซึ่งเป็นไปตามหลักสุภาษิตที่โบราณว่าไว้ คือ “กันไว้ดีกว่าแก้”

ในปัจจุบันนี้แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนมีความเชื่อในเรื่องสาเหตุปัจจัยหลายปัจจัย (Multiple Causation) ที่มีอิทธิพล และใช้อธิบายการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ปัจจัยที่เป็นสาเหตุผลักดันให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด ซึ่งเป็นที่ยอมรับของนักอาชญาวิทยา พอสรุปได้ดังนี้ (พรพนพิมล หล่อตระกูล และคณะ, 2543: 11-19)

ปัจจัยด้านครอบครัว

การทำหน้าที่ของครอบครัวมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้สมาชิกอยู่ร่วมกันด้วยความสุข มีความรักใคร่ ห่วงใย ผูกพัน และเอื้ออาทรต่อกัน จึงมีผู้ให้ความหมายของการทำหน้าที่ในครอบครัวไว้พอสรุปดังนี้

Friedman (2003) ได้กล่าวถึงการทำหน้าที่ของครอบครัวไว้ 5 ด้านดังนี้

1. หน้าที่ในการตอบสนองความต้องการของสมาชิกทางชีวภาพ โดยจัดหาสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างเพียงพอ
2. หน้าที่ในการตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ โดยให้ความรัก ความเอาใจใส่แก่สมาชิกในครอบครัว ซึ่งจะทำให้สมาชิกมีบุคลิกภาพที่มั่นคง เนื่องจากการได้รับความรัก ความอบอุ่น ได้รับการตอบสนองความต้องการด้านจิตใจและอารมณ์อย่างเหมาะสม
3. หน้าที่ในการเลี้ยงดูอบรมสมาชิกให้เป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคม เป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคต ต้องมีการอบรมสั่งสอนให้คำแนะนำ ดูแลความประพฤติของสมาชิก รวมทั้งให้โอกาสในการศึกษาเรียนรู้และฝึกทักษะ เพื่อให้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้ในการดำรงชีวิตต่อไปในอนาคต
4. หน้าที่ในการสร้างฐานะทางเศรษฐกิจและสถานภาพทางสังคม ต้องมีการจัดหารายได้ด้านเศรษฐกิจ และเตรียมสมาชิกที่มีวัยอันสมควรเข้าสังคม ผู้นำครอบครัวต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการประกอบอาชีพสุจริตและออกทรัพย์เพื่อให้ครอบครัวมีสถานภาพที่มั่นคง มีเงินไว้สำรองใช้เมื่อคราวจำเป็น
5. หน้าที่ในการสืบเชื้อสาย หรือการผลิตสมาชิกใหม่เป็นผู้สืบสกุลอย่างต่อเนื่อง โดยการแต่งงานมีบุตรหรือรับบุตรบุญธรรม

อิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อการกระทำผิด

โสภา (ฐพิกุลชัย) ชปี้ลมันน์ และคณะ (2547: 41-42) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กไว้ดังนี้

1. ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่สร้างบุคลิกภาพให้แก่เด็ก บุคลิกภาพเป็นลักษณะเฉพาะตัวที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งหมายรวมถึงลักษณะทางร่างกาย และคุณภาพทางจิตใจด้วย เด็กจะถูกหล่อหลอมให้มีทัศนคติอย่างไร คิดอย่างไรย่อมได้รับอิทธิพลมาจากการอบรมสั่งสอน การถ่ายทอดคุณธรรม ศีลธรรม ให้จิตใจแยกได้ในระหว่างความผิดถูก บาป ชั่ว และสิ่งเลวร้าย แล้วหลีกเลี่ยงการกระทำความผิด

2. ครอบครัวจะสร้างวัฒนธรรมย่อยขึ้นมา แต่ละครอบครัวจะมีความคิด ความเชื่อและค่านิยมแตกต่างกันแล้วแต่ผู้เป็นพ่อแม่จะเห็นอย่างไร เด็กก็ยอมรับความคิดนี้ตามด้วย ฉะนั้น การอบรมโดยการสร้างแบบอย่างทั้งแนวคิด และการปฏิบัติของแต่ละครอบครัวจึงมีความสำคัญต่อเด็ก เพราะเด็กจะรับไป การกระทำผิดบางอย่างบางครอบครัวมองข้ามไม่เห็นว่าเป็นผิด แต่บางครอบครัวให้ความสำคัญมาก ถือว่าผิด ยกตัวอย่างเช่น การเล่นเกม ดังนั้นมุมมองของแต่ละครอบครัวอาจมองเห็นต่างกัน

3. ครอบครัวที่พ่อหรือแม่เป็นคนไม่มีศีลธรรม ดิตยาเสพติด ดิตสุรา มีอาชีพด้วยการประกอบอาชญากรรม การทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี เด็กก็จะเติบโตมาด้วยการเห็นตัวอย่างไม่ดี จึงมีความคุ้นเคยกับสิ่งชั่วร้าย จนมองไม่เห็นความชั่วร้ายที่พ่อและแม่ปฏิบัติ เด็กจึงปฏิบัติตามหรือเลียนแบบพ่อและแม่ กล่าวได้ว่า เด็กจะถูกเลี้ยงมาให้เป็นอาชญากรไปทีละน้อยเมื่อเติบโตก็ลักลอบทำฝ่าฝืนกฎหมาย

4. เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ไม่มีระเบียบวินัย ไม่ดูแลควบคุมความประพฤติปล่อยให้ทำอะไรโดยอิสระ ไม่เอาใจใส่ในการอยู่ร่วมกัน ละเลยในพฤติกรรมกระทำความผิดประจำวัน พ่อและแม่ไม่ให้ความสนใจสอดส่องดูแลเท่าที่ควร

5. ครอบครัวไม่ให้ความรักความอบอุ่น พ่อและแม่ไม่สนใจและเมตตาแต่กลับเข้มงวดดุร้ายมากเกินไป เด็กจะรู้สึกขาดความอบอุ่น ความมั่นคง รู้สึกตนเองอยู่อย่างโดดเดี่ยวมีความน้อยเนื้อต่ำใจ คิดว่าตัวเองไม่มีคุณค่า จึงพยายามทำให้ผู้อื่นสนใจตนไม่ว่าทางดีหรือไม่ดี ทำให้มีนิสัยเกเรมองทุกอย่างในแง่ร้าย มีความประพฤติเชิงก้าวร้าวต่อต้าน มีความคิดว่าเป็นการลำบากในการทำให้คนอื่นรัก จึงขาดความรัก เห็นใจและเข้าใจคนอื่นด้วยการมองโลกในแง่ร้ายทำให้กระทำผิดได้ง่าย

6. พ่อแม่ไม่รักกัน ความไม่ปรองดองของพ่อแม่ การทะเลาะโต้เถียงแตกร้างกันบ่อยๆ จะทำให้เด็กรู้สึกสับสนวุ่นวาย และกระวนกระวายใจ จิตใจเต็มไปด้วยความตึงเครียด จึงเริ่มเบื่อบ้าน รู้สึกว่าบ้านไม่น่าอยู่ ไม่อบอุ่น และไม่ปลอดภัย และทำให้คิดไปว่าไม่น่าอยู่และไม่ปลอดภัย เมื่อเวลาที่พ่อแม่ทะเลาะแตกร้างกัน เด็กก็มักจะเกิดความเสียใจ และไม่สบายใจ ยิ่งได้เห็น ความรุนแรง ความไม่เป็นธรรม มีการรังแกทุบตีกัน ก็ยิ่งทำให้เด็กเสียใจมากขึ้น พ่อแม่บางคน ทะเลาะกันแล้ว มาระบายอารมณ์ร้ายเอากับลูก ทำให้เด็กคิดว่าพ่อแม่ทำทุกอย่างได้ คนอื่นจะ ยิ่งโหดร้ายแค่ไหน ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย และไม่ไว้วางใจคนอื่น

7. พ่อแม่ที่มีอาการทางจิตใจ อาการของโรคประสาท มีความกระวนกระวายหงุดหงิด โกรธง่าย ความรู้สึกอารมณ์แปรปรวน ใจน้อย กลัวโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร เด็กจะรู้สึก วุ่นวายไม่สบายใจ และอาจรับเอาอาการต่างๆ เข้ามาไว้ในตัวเอง ทำให้เด็กมีอาการวุ่นวาย ผิดปกติ และจิตใจหดหู่ อารมณ์ไม่มั่นคง

8. ครอบครัวยากจน ความยากจนทำให้เกิดความจำเป็นที่พ่อแม่ต้องดิ้นรน ออกไปหา รายได้ บางครั้งลูกก็ต้องช่วยพ่อแม่ทำงานด้วย ทุกคนจึงต้องดิ้นรน พ่อแม่ก็ไม่ค่อยจะมีเวลาได้ดูแล อบรมสั่งสอนแนะแนวทางที่ถูก เด็กจึงอาจทำสิ่งที่ไม่ควรหรือประพฤติชั่วได้ง่าย นอกจากนั้น ความยากจนยังเป็นเครื่องมือบีบบังคับจิตใจวุ่นวายมีความต้องการในสิ่งต่างๆ ที่ล่อตาล่อใจในของ สวยงามนั้นๆ เมื่อไม่สามารถหาซื้อได้ จิตใจก็ฟุ้งซ่าน และถ้าไม่สามารถยับยั้งได้ เด็กก็จะกระทำ ความผิดได้ง่ายและกลายเป็นอาชญากรในที่สุด

นวลจันทร์ ทศนชัยกุล (2540: 92-94) ได้กล่าวถึงปัจจัยทางครอบครัวที่มีส่วนสัมพันธ์กับ อาชญากรรมว่า ครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลที่ทำให้คนประกอบ อาชญากรรมได้ เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันแรกและทำหน้าที่อบรมขัดเกลานิสัย ปลูกฝัง สั่งสอนให้รู้จักรับผิดชอบชั่วดี การสอนให้เด็กรู้จักหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นสมาชิกหนึ่งของ สังคม ถ้าเด็กถูกเลี้ยงดูมาในครอบครัวที่ไม่เคารพกฎหมาย บ้านเมือง ไม่มีศีลธรรมเมื่อเติบโต ขึ้นมาก็จะเป็นคนที่ไม่เคารพกฎหมาย ไม่มีศีลธรรม เด็กก็จะถูกอบรมอย่างนั้น สรุปได้ว่าครอบครัว เป็นสถาบันแรกที่พัฒนาเด็กในด้านอารมณ์ สติปัญญา ศีลธรรมและสังคม ซึ่งอิทธิพลของ ครอบครัวที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กพอสรุปได้ดังนี้

1. ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่สร้างบุคลิกภาพ ให้แก่เด็กเป็นลักษณะเฉพาะตัวที่เป็นเอกลักษณ์แต่ละบุคคล ซึ่งหมายความว่ารวมถึงลักษณะทางร่างกายและคุณภาพทางจิตใจด้วย
2. ครอบครัวจะสร้างวัฒนธรรมย่อยขึ้นมา ซึ่งแต่ละครอบครัวจะมีความคิด ความเชื่อ และค่านิยมแตกต่างกัน แล้วแต่ผู้ที่เป็นพ่อแม่จะเห็นอย่างไร เด็กก็จะยอมรับความคิดนี้ตามด้วย
3. ครอบครัวที่พ่อแม่เป็นคนไม่มีศีลธรรม ตีดยาเสพติด ประกอบอาชีพด้วยการก่ออาชญากรรมทำตัวอย่างไม่ดี เด็กก็จะเติบโตมาด้วยการเห็นแกตัวอย่างไม่ดี จึงมีความคุ้นเคยกับสิ่งที่ชั่วร้าย จนมองไม่เห็นความชั่วร้ายที่พ่อแม่ปฏิบัติ เด็กจึงปฏิบัติตามหรือเลียนแบบพ่อแม่
4. เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ไม่มีระเบียบวินัย ไม่ดูแลกดขี่ควบคุมประพฤติ ปล่อยให้ทำอะไรโดยอิสระ ไม่เอาใจใส่ในการอยู่ร่วมกัน พ่อและแม่ไม่ใช้เวลาในการติดตามสอดส่องลูกเท่าที่ควร
5. ไม่ให้ความรักความอบอุ่น และเข้มงวดมากเกินไป เด็กก็จะรู้สึกขาดความอบอุ่นความมั่นคง รู้สึกตนเองอยู่อย่างโดดเดี่ยว คิดว่าตัวเองไม่มีคุณค่า จึงพยายามทำให้ผู้อื่นสนใจในตนเอง ไม่ว่าทางดีหรือไม่ดี ทำให้มีนิสัยเกเร มองทุกสิ่งในแง่ร้าย จึงขาดความรักและเข้าใจคนอื่นด้วยการมองโลกในแง่ร้าย ทำให้กระทำผิดได้ง่าย
6. พ่อแม่ไม่รักกัน ความไม่ปรองดองของพ่อแม่ การทะเลาะโต้เถียงบ่อยๆ ทำให้เด็กรู้สึกสับสนวุ่นวายจิตใจเต็มไปด้วยความตึงเครียด เริ่มเบื่อบ้าน รู้สึกว่าบ้านไม่น่าอยู่ไม่ปลอดภัย บางครั้งพ่อแม่ทะเลาะกันแล้วมาระบายอารมณ์ร้ายกับลูก ทำให้เด็กคิดว่าพ่อแม่ตัวเองแท้ๆ ยังทำได้ คนอื่นจะยิ่งโหดร้ายแค่ไหน ทำให้เด็กรู้สึกไม่ปลอดภัยและไม่ไว้วางใจคนอื่น
7. พ่อแม่ที่มีอาการทางจิตใจ อาการของโรคประสาท หงุดหงิดโกรธง่าย อารมณ์แปรปรวนกลัวโดยปราศจากเหตุผลอันควร เด็กจะรู้สึกกระวนกระวายใจ และอาจได้รับเอาอาการต่างๆ เข้ามาไว้ในตัวเอง ทำให้เด็กมีอาการวุ่นวายผิดปกติอารมณ์ไม่มั่นคง
8. ครอบครัวยากจน ทำให้พ่อแม่ต้องดิ้นรนออกไปหารายได้ พ่อแม่จึงไม่มีเวลาอบรมดูแล สั่งสอนแนวทางที่ถูกต้อง ทำให้เด็กอาจทำในสิ่งที่ไม่ควรหรือประพฤติชั่วได้ง่าย นอกจากนั้นความ

จนยังเป็นเครื่องบีบบังคับให้จิตใจวุ่นวายมีความต้องการในสิ่งต่างๆ เมื่อไม่สามารถหาเงินซื้อมาได้ ถ้าไม่สามารถยับยั้งได้ เด็กก็จะกระทำผิดได้ง่าย และกลายเป็นอาชญากรได้ในที่สุด

จากความสำคัญของสถาบันครอบครัวที่กล่าวมาทั้งสิ้นนั้น จะเห็นได้ว่า พ่อแม่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเลี้ยงดูบุตร การที่เด็กคนหนึ่งจะประสบความสำเร็จในชีวิตได้นั้น ส่วนหนึ่งมาจากบทบาทและหน้าที่ของพ่อแม่ในการอบรมสั่งสอน และคอยดูแลเอาใจใส่เด็กผู้นั้น อย่างใกล้ชิด ซึ่งการดูแลเอาใจใส่และคอยให้ความรักความอบอุ่นนี้เอง จะทำให้เด็กเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา และเมื่อใดที่เด็กจำเป็นต้องแยกไปมีครอบครัวของตนเองเขาก็จะสามารถปฏิบัติต่อบุตรของเขาได้โดยไม่ติดขัด เพราะเขามีพ่อแม่ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีในการยึดถือและปฏิบัติ

ปัจจัยด้านตนเอง

สาเหตุการกระทำผิดของบุคคลหนึ่งประการอาจไม่สามารถทำความเข้าใจและแก้ไขการกระทำผิดได้ การกระทำผิดจึงมิใช่เกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่อาจเกิดได้จากหลายสาเหตุ ทำให้มีความสลับซับซ้อนของปัญหา ซึ่งพบว่าการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนนั้นมีสาเหตุที่อาจไม่แตกต่างกันมากนัก แต่อาจมีความแตกต่างกันบ้างในประเด็น โดยเฉพาะสาเหตุจากตัวเด็กและเยาวชนเอง ซึ่งอธิบายได้ดังนี้ (คะเนิงนิจ วทมาตย์, 2551 : 20)

1. ความผิดปกติ ความบกพร่องหรือมีปัญหาด้านบุคลิกภาพ คือ เด็กและเยาวชนมีปัญหาด้านบุคลิกภาพ มีความผิดปกติด้านจิตใจ ก้าวร้าว หรือกระด้างอย่างแท้จริงยากจะแก้ไขได้ แม้จะถูกส่งมาไว้ยังสถานฝึกอบรม หรือสถานกักกัน เพื่อทำการพัฒนาบุคลิกภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจเป็นเวลานาน ก็ไม่สามารถแก้ไขหรือพัฒนาได้ เด็กหรือเยาวชนเหล่านี้เมื่อพ้นจากสถานควบคุมออกไปสู่สังคมภายนอก ก็จะหันไปกระทำผิดอีก ทั้งนี้เนื่องจากไม่สามารถที่จะควบคุมตนเองได้ ขาดการยับยั้งชั่งใจ หรือทนต่อสิ่งยั่วเย้าไม่ไหว หรือภาวะจิตใจของเด็กและเยาวชนที่มีความอ่อนไหวง่าย ไม่ให้ความสนใจต่อสภาพแวดล้อม ขาดความเชื่อมั่นในตนเองมีความวิตกกังวลต่อสภาพตนเองและการปรับตัว จะมีการกระทำผิดซ้ำในอัตราที่มากกว่าเด็กที่ไม่มีบุคลิกภาพดังกล่าว

2. ความรู้สึกด้านลบทำให้กลับกลายเป็นบุคคลที่มองโลกแง่ร้ายอยู่ตลอดเวลา สาเหตุดั้งเดิมเนื่องจากการขาดความรักความอบอุ่นในครอบครัว ไม่ได้รับความเป็นธรรมในครอบครัว

ขาดการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดา ได้รับแต่ความขมขื่น น้อยเนื้อต่ำใจอยู่ตลอดเวลา เมื่อเด็กพ้นจากสถานที่ควบคุมกลับไปสู่สิ่งแวดล้อมเดิมคือครอบครัวและสังคม แทนที่จะได้รับการต้อนรับเอาใจใส่ดูแล กลับได้รับการดูถูกเหยียดหยามจึงทำให้หวนกลับไปกระทำความผิดอีก

3. การไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัว เนื่องจากเคยสร้างปัญหาให้ครอบครัว อยู่ตลอดเวลาทำให้บิดา มารดา ผู้ปกครองมีความรู้สึกหวาดระแวง ไม่ค่อยให้ความไว้วางใจ ทำให้เด็กและเยาวชนนั้นขาดการยอมรับ ทำให้เกิดความรู้สึกหมดหวังที่จะกลับตัวเป็นคนดี เด็กออกมาเร่ร่อนภายนอกครอบครัว และในที่สุดอาจหวนกลับไปกระทำความผิดอีก

จิตรภรณ์ จิตรธร (2551: 30) ได้สรุปสาเหตุของการกระทำความผิดที่เกิดจากปัจจัยด้านตนเองไว้ดังนี้

1. พันธุกรรม หรือ สิ่งที่เกิดมาตั้งแต่เกิด ได้รับถ่ายทอดมาจากพ่อแม่เช่น โรคปัญญาอ่อน ความบกพร่องทางบุคลิกภาพ เช่น ตาบอดสี โรคเกี่ยวกับเลือดบางชนิด ที่ทำให้เด็กรู้สึกตัวว่าบกพร่อง ทำให้เกิดความแปรปรวนทางจิตและอาจจะประกอบอาชญากรรมได้

2. ความพิการและโรคภัยไข้เจ็บ โรคบางอย่างอาจก่อให้เกิดความพิการทั้งทางร่างกายและทางจิตใจได้ เช่น ระบบประสาทพิการ มาลาเรียขึ้นสมอง หรือไทรอยด์ ทำให้เด็กหรือเยาวชนเกิดความรู้สึกไม่สมประกอบ มีปมด้อย และอาจแสดงพฤติกรรมบางอย่างเป็นการชดเชยซึ่งรวมถึงการกระทำความผิดด้วย

3. ภาวะแห่งจิต เยาวชนนั้นมีภาวะทางจิตใจแตกต่างออกไปจากผู้ใหญ่เพราะยังไม่ถึงวุฒิภาวะ โดยเฉพาะเยาวชนที่ยังอยู่ในช่วงวัยรุ่นที่มีอารมณ์รุนแรง ดุนเดี้ยวคะนอง มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและฮอร์โมนที่ส่งผลต่อจิตใจ อารมณ์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆทางสังคมได้

4. ประสบการณ์อันเจ็บปวดทางจิตใจ เช่น การถูกล่วงละเมิดทางเพศ และการทารุณกรรม

5. สัญชาติญาณ คือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเองโดยไม่มีการสั่งสอนหรืออบรมให้ เช่น ความอยากรู้อยากเห็น การเผชิญภัย กามารมณ์ เป็นต้น

6. สถิติปัญญา บุคคลแต่ละคนย่อมมีสถิติปัญญาแตกต่างกันออกไป ผู้ที่มีระดับสถิติปัญญาต่ำอาจตกเป็นเหยื่อของความชั่วร้าย ไม่ทันคนจนถูกชักจูงให้กระทำในสิ่งที่มีผิดกฎหมาย นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับสถิติปัญญาที่ต่ำมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอาชญากรรมบางลักษณะ โดยเฉพาะการกระทำความผิดทางเพศ

7. การศึกษา จากสถิติทั่วไปของผู้กระทำผิดปรากฏว่า ส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่มีการศึกษาต่ำ

จากการศึกษาทางด้านปัจจัยตนเอง ยังมีทฤษฎีที่อธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของและเยาวชน จึงขอเสนอทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ทฤษฎีบุคลิกภาพตามแนวความคิดของเชลตัน

William H. Sheldon(1995) เป็นนักจิตวิทยาและแพทย์ชาวอเมริกัน ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องลักษณะความสัมพันธ์ของ โครงร่างของมนุษย์ กับการแสดงออกในลักษณะต่างๆ ของมนุษย์ ทฤษฎีของ Sheldon มุ่งเน้นในเรื่องบุคลิกภาพของบุคคล ทฤษฎีบุคลิกภาพตามแนวความคิดของเชลตัน (Sheldon's Theory) แบ่งบุคลิกภาพเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. พวกที่มีโครงสร้างแบบ Ectomorphic หรือ Ectomorphy ประเภทนี้มักเป็นคนผอมสูง เอบางร่างน้อย กล้ามเนื้อน้อย ไหล่ห่อ นิ้วมือเรียวยาว แขนขายาว ทำทางบอบบาง ผิวและเส้นผมละเอียด หน้าอกแบนแฟบ ทรวดทรงชะลูด ประสาทไวต่อความรู้สึกมาก ชอบหลบหนีสังคม กลัวการอยู่ในกลุ่ม ไม่ค่อยกล้า ทำทางอ่อนแอ ไม่กระตือรือร้น ใจน้อย ชอบสันโดษ ชอบอยู่ตามลำพัง อารมณ์อ่อนไหว วิดกกังวลง่าย ช่างคิด มั่นเป็นโรคจิตประเภท Heboid คือชอบหลบหนีสังคม หุ่นแบบเอกโตมอफी เชลตันว่าจะเป็นผู้มีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกภาพที่เรียกว่า เซเรโบโรโทเนีย (Cerebrotonia) คือเป็นคนไม่ชอบสังคม มีความเครียดทางอารมณ์อยู่เป็นนิจ ตัดสินใจอะไรบางอย่างรวดเร็ว เด็ดขาด นอนน้อย และชอบการสันโดษ โดยเฉพาะ เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆบุคคล ที่มีลักษณะบุคลิกภาพประเภทนี้ จะไม่ทำอะไรที่เป็นการเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นเลยไม่เหมือนกับพวกอื่นๆ

2. พวกที่มีโครงสร้างแบบ Endomorphic หรือ Endomorphy เป็นประเภทมีลักษณะอ้วนเตี้ย มีโครงสร้างอ้วนกลม หน้ากลม มีเนื้อและไขมันมาก ร่างกายเต็มไปด้วยไขมัน พุงยื่นหนา

ชอบสนุกสนานร่าเริง ชอบอยู่สบายๆ เปิดเผย กินเก่ง เพราะระบบย่อยอาหารทำงานดี จู้จี้ขี้น โกรธง่ายหายเร็ว เป็นโรคจิตชนิด Manic depressive คือ บางครั้งดีใจมาก บางครั้งเสียใจมาก ชอบแสดงอิทธิฤทธิ์ ปล่อยชีวิตตามยถากรรม หุ่นแบบเอนโดมอร์ฟี่ จะมีบุคลิกภาพประเภทที่เรียกว่า วิซโรโตเนีย (Viscerotonia) กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพประเภทรักความสะดวกสบาย ชอบการสังคม ชอบทำอะไรซ้ำๆ ปล่อยอารมณ์ตามสบาย ชีวิตไม่รีบร้อน มีความอดทนอดกลั้นทางอารมณ์ดีมาก เป็นคนที่ย่ายแก่การคบค้าสมาคมด้วย รักการกินเป็นที่หนึ่ง

3. พวกที่มีโครงสร้างแบบ Mesomorphic หรือ Mesomorphy พวกนี้เป็นประเภทนักกีฬา นักผจญภัย มีร่างกายสมส่วน สง่างาม ไหล่กว้าง ตะโพกเล็ก ชอบกีฬาการต่อสู้ ชอบผจญภัย กระฉับกระเฉง คล่องแคล่ว ว่องไว มีน้ำใจเป็นนักกีฬา กำยำล่ำสัน กล้ามเนื้อสมบูรณ์ ร่างกายเต็มไปด้วยกล้ามเนื้อ บึกบึน แข็งแรง ชอบใช้กำลัง หรือความก้าวร้าว ขยันขันแข็ง มีกระดูก และกล้ามเนื้อแข็งแรงได้สัดส่วน มีพลังงานมาก มักเป็นโรคจิตประสาท Paranoid คิดว่าตัวเองเป็นใหญ่ในโลก ชอบกำลังมุ่งทำลายชีวิตคน หุ่นแบบเมโซมอร์ฟี่ จะมีบุคลิกภาพประเภท โซมาโตโตเนีย (Somatotonia) คือเป็นพวกรักการต่อสู้ผจญภัย ชอบการเสี่ยง เป็นคนที่ค่อนข้างจะก้าวร้าว มักจะกระทำการใดๆ ที่เป็นการแสดงว่าตัวมีอำนาจและพลังกำลังมาก มีข้อที่น่าสังเกตคือ ความอ้วน ผอม ลักษณะสูงเตี้ยของร่างกาย เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเรื่องโภชนาการอยู่มาก นักกีฬาเล็กเล่นกีฬาอาจกลายเป็นคนอ้วนลงพุง และการกำหนดลักษณะทางจิตใจว่ารูปร่างอย่างนั้น มีอารมณ์อย่างนั้นจะเป็นการเหมารวม (Stereotype) มากกว่า เมื่อเห็นคนอ้วนมักจะคาดหวังเอาว่าเป็นคนตลกสนุกสนานร่าเริงไปเสียหมดทุกคน เพราะเคยมีประสบการณ์มาเช่นนั้น แต่ว่าแท้จริงแล้วอาจจะไม่ใช่เป็นกฎตายตัวว่าต้องเป็นอย่างนั้นทุกคน และบางครั้งคนอ้วนแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น อาจเป็นเพียงการสวมบทบาท (Role) ที่สังคมคิดว่าเขาควรจะแสดงก็เป็นได้ ซึ่งคนอ้วนบางคนอาจจะก้าวร้าวมาก แต่เก็บกดไว้ และหาวิธีการทำร้ายคนอื่นด้วยวิธีที่เราคิดไม่ถึงหรือวิธีแบบลึกลับก็มี

ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน

เด็กให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมวัยมากกว่าในระยะวัยเด็กตอนกลาง เด็กจับกลุ่มกันได้นานแน่นแฟ้น และผูกพันกับเพื่อนในกลุ่มมากขึ้น กลุ่มของเด็กไม่มีเฉพาะเพื่อนเพศเดียวกันเท่านั้น แต่มีเพื่อนต่างเพศเข้ามาสมทบด้วย เด็กที่สามารถเข้ากลุ่มได้และมีกลุ่มในระยะวัยเด็กตอนกลางจะเข้ากับกลุ่มและมีชีวิตทางสังคมที่สนุกสนานกว่าเด็กที่ไม่มีพัฒนาการดังกล่าวในช่วง

วัยที่ผ่านมา เด็กเริ่มลดความเอาใจใส่กับบุคคลต่างวัยไม่ว่าเป็นผู้ใหญ่หรือเด็กกว่า ระยะนี้จึงเริ่มต้นชีวิตกลุ่มที่แท้จริง การเปลี่ยนแปลงทางกายอย่างรวดเร็วและมากมายเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กรวมกลุ่ม เพราะสามารถเข้าใจปัญหาของกันและกันดีกว่าคนต่างวัย และกลุ่มยังสนองความต้องการทางสังคมด้านต่างๆ ซึ่งเด็กต้องการมากในระยะนี้ เช่น การหนีสภาพน่าเบื่อหน่ายของบ้าน เมื่อเด็กรวมกลุ่มเด็กจะสร้างภาษา ข้อตกลงประจำกลุ่ม เพื่อใช้เฉพาะสมาชิกของกลุ่มเท่านั้น และสมาชิกในกลุ่มทุกคนจำต้องประพฤติปฏิบัติตาม การรวมกลุ่มของเด็กเป็นไปโดยธรรมชาติ เด็กเลือกเป็นสมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยไม่มีใครตั้งกฎเกณฑ์ไว้ให้ต้องทำ เช่น เป็นกลุ่มที่เข้าได้กับแนวโน้มแบบบุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวของตน ทั้งความสนใจ ค่านิยม สติปัญญาความมุ่งหวังในชีวิต และอื่นๆ จึงกล่าวได้ว่า กลุ่มมีความสำคัญต่อชีวิตจิตและอนาคตของเด็กมากที่สุด ครอบครัวเริ่มมีอิทธิพลน้อยลง ฉะนั้น ลักษณะชีวิตของกลุ่มจึงเป็นเครื่องชี้ชีวิตของเด็กในระยะวัยรุ่นและระยะปลาย

การคบเพื่อนร่วมวัยเป็นพฤติกรรมทางสังคมที่สำคัญยิ่งต่อจิตใจของเด็กวัยรุ่น แต่การคบเพื่อนก็ย่อมมีทั้งคุณและโทษ เพื่อนอาจเป็นผู้ประคับประคองจิตใจของวัยรุ่นในยามทุกข์ร้อน ชี้แนะสิ่งที่มีประโยชน์ แต่ในมุมกลับกัน เพื่อนก็อาจชักนำวันรุ่นไปในทางที่เสื่อมถอย ผู้เป็นอาชญากรวัยรุ่นมากมายในแทบทุกประเทศนั้น เมื่อค้นหาสาเหตุก็มักจะพบว่าปัจจัยหนึ่งเกิดจากเพื่อนชักจูง เด็กวัยรุ่นตามสถานศึกษาที่เสียคน เสียเด็กไปโดยประการต่างๆ เช่น เกเร ติดยาเสพติดนั้น ล้วนมีสาเหตุสำคัญจากการถูกเพื่อนชักจูง เด็กที่เข้ากลุ่มมีความจงรักภักดีต่อกกลุ่ม ยอมรับเอาค่านิยม ความเชื่อ ความสนใจของกลุ่มด้วยความเต็มใจ และสนิทสนมกับเพื่อนร่วมกลุ่มแน่นแฟ้น การรวมกลุ่มทำให้เด็กมีความรู้สึกอบอุ่นใจ กล้าแสดงความขัดแย้งกับผู้ใหญ่ ผู้ทรงอำนาจ ต่อต้านกรณีที่เขาเห็นว่าไม่ยุติธรรม ระยะนี้เด็กไม่ต้องการสร้างแต่เพียงการรวมกลุ่มกันเท่านั้น แต่ต้องการสร้างความผูกพันระหว่างสมาชิกในกลุ่มแบบผู้ใหญ่อีกด้วย เพราะเด็กสำนึกว่าตนเป็นผู้ใหญ่แล้ว ถ้าเปรียบเทียบกับวัยต่างๆ แล้ว ระยะวัยรุ่นเป็นระยะที่มีความรู้สึกต้องการผูกพันกับเพื่อนและกลุ่มเพื่อนมากกว่าวัยอื่นๆ (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549)

ไลกา ซปีลมันด์ (2536: 129-144) อธิบายไว้ว่า การรวมกลุ่มกันเป็นพวก ทำให้วัยรุ่นในกลุ่มเดียวกันมีค่านิยมที่เหมือนกันมีทัศนคติที่คล้ายกัน ทำอะไรจะเหมือนกันหมด และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หากกลุ่มเพื่อนของเด็กชักจูงให้เด็กกระทำผิดย่อมจะทำให้เด็กกระทำผิดได้ง่าย

ปัจจัยด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อม

คะเนิงนิจ วิหคมาตย์ (2551: 21) กล่าวว่าสาเหตุจากสิ่งแวดล้อมและสังคมของเด็ก ซึ่งมีความสำคัญและมีผลต่อการกระทำผิดของเด็กเป็นอย่างมาก ได้แก่

1. ชุมชนในละแวกบ้าน คือ ครอบครัวเด็กและเยาวชนนั้นอยู่ในชุมชนละแวกบ้านที่ไม่ดี เป็นแหล่งชุมชนแออัด ที่เต็มไปด้วยปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติดเป็นต้น เมื่อเด็กเติบโตขึ้นมาจากสิ่งแวดล้อมดังกล่าวจึงรู้สึกเคยชินมองเป็นเรื่องธรรมดาไป เมื่อเด็กพ้นโทษกลับมาสู่สิ่งแวดล้อมเดิมอีก การคบเพื่อนเก่าที่มีปัญหาหรือถูกเพื่อนเก่าชักจูง ประกอบกับเด็กไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง จึงกลับไปมั่วสุมเหมือนที่เคยเป็นมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่ติดยาเสพติด โอกาสที่จะกลับไปคบเพื่อนเก่าและหวนมาเสพยาเสพติดมีสูงมาก จึงเป็นสาเหตุให้เกิดการกระทำผิดซ้ำอีกได้

2. ความรู้สึกที่สังคมมีต่อเด็ก เนื่องจากเป็นสังคมที่แคบและอยู่กันอย่างแออัด จึงรู้ว่าเด็กเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ฉะนั้นเมื่อเด็กและเยาวชนทำความผิด และถูกจับได้จึงเป็นที่รู้กันโดยทั่วไป เมื่อเด็กมีพฤติกรรมดีขึ้นและถูกปล่อยตัวกลับมา ทางสังคมกลับไม่ยอมรับ เนื่องจากยังไม่แน่ใจว่าเด็กจะกลับตัวเป็นพลเมืองดีได้ เป็นเหตุให้ไม่กล้ารับเด็กเข้าทำงาน ทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะนำความรู้ที่ได้รับมาประกอบอาชีพได้ การที่สังคมไม่ให้การต้อนรับ มีส่วนผลักดันให้เด็กและเยาวชนหวนกลับมากระทำความผิดได้อีก

จิตรภรณ์ จิตรธร (2551: 30) ได้สรุปสาเหตุของการกระทำผิดที่เกิดจากปัจจัยด้านชุมชนและสิ่งแวดล้อมไว้ดังนี้

1. การเพิ่มจำนวนของประชากร ทำให้รัฐไม่สามารถจัดการดูแลได้อย่างทั่วถึง ประชาชนที่เสียโอกาสและไม่ได้รับสวัสดิการจากรัฐ จะก่อปัญหาทางสังคมและศีลธรรม ด้วยการหันหน้าเข้าหาอบายมุขและการประกอบอาชญากรรม

2. การศึกษาและการขาดความรับผิดชอบของโรงเรียน ทำให้ระเปียบวินัยของเด็กหย่อนยาน อีกทั้งปัญหาการขาดแคลนบุคลากรครู ทำให้นักเรียนส่วนหนึ่งเบื่อหน่ายการมาโรงเรียน หยุดเรียนและออกเผชิญสังคมโดยการเร่ร่อน และประกอบอาชญากรรมเพื่อความอยู่รอด

3. สถานเริงรมย์และแหล่งอบายมุขต่างๆ ที่ล่อตาล่อใจ ประกอบกับความอยากรู้อยากลองของวัยรุ่น เมื่อได้เข้าไปเที่ยวแล้วเกิดความสนุกสนาน ก็จะชักชวนคนอื่นๆต่อไป และเมื่อไม่มีเงินก็อาจประกอบอาชีพการมั่วสุมประทุษร้ายต่อทรัพย์สินของคนอื่นได้
4. อาศัยอยู่ในถิ่นที่เป็นชุมชนแออัด ไม่ถูกสุขอนามัย หรือเป็นแหล่งมั่วสุมด้านมิชฌาชีพ
5. ผู้ใหญ่ทำตัวอย่างที่ไม่ดี เช่น ดื่มเหล้า เสพยาเสพติด เที่ยวแหล่งเริงรมย์ ชอบทำผิดกฎหมาย
6. การคบเพื่อน เพื่อนถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของชีวิตวัยรุ่นเพราะเป็นวัยที่ต้องการแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง หากได้เพื่อนไม่ดี ก็มีโอกาสดึงดูดให้กระทำความผิดได้ง่าย โดยเฉพาะกระทำความตามกัน หรือเอาอย่างกัน
7. สื่อมวลชน ได้แก่ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือหนังสืออ่านเล่นทั่วไปที่นำเสนอเกี่ยวกับความรุนแรง โหดร้าย หรือการกระทำความผิด เพราะเด็กและเยาวชนอาจกระทำความเลียนแบบ เนื่องจากยังอ่อนด้วยสติปัญญาและเหตุผล

แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ

คำว่า “กระทำผิดซ้ำ” (Recidivism) หรือ เรียกอีกนัยหนึ่งว่า การกระทำผิดซ้ำซ้อน เป็นศัพท์ทางสาขาวิชาอาชญาวิทยา หมายถึง การกระทำผิดเพิ่มเติมขึ้นอีก หลังจากผู้กระทำความผิดถูกจับกุมและถูกลงโทษแล้ว นอกจากนี้ยังหมายถึง การละเมิดเงื่อนไขที่ผู้ได้รับการคุมประพฤติหรือผู้ได้รับการพักการลงโทษกระทำขึ้น การกระทำผิดซ้ำนี้นับรวมถึงการกระทำผิดครั้งที่ 2 ขึ้นไป อาจเรียกได้ว่าเป็นการกระทำผิดติดนิสัยและยากต่อการแก้ไขพฤติกรรมที่ติดเป็นนิสัยให้กลับคืนสู่สภาพปกติได้ (จิตรภรณ์ จิตธรรม, 2551: 30)

สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้อาชญากรรมไม่สามารถลดลงได้ มาจากผู้ต้องขังที่ได้กระทำความผิดซ้ำ อาชญากรบางคนได้กระทำความผิดมาแล้วนับครั้งไม่ถ้วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของคดียาเสพติดให้โทษ แม้ว่าหน่วยงานของรัฐจะพยายามหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาลดลงก็ตาม แต่ปรากฏว่าปริมาณการก่ออาชญากรรมกลับเพิ่มจำนวนสูงขึ้นทั้งในด้านรูปแบบและวิธีการที่สลับซับซ้อนยิ่งขึ้น (สมบุญ เทชะวงศ์, 2545: 8-9)

อรพรรณ เล้าหัดถพงษ์ภูริ แปลจากบทความ “Chronic and Violent Juvenile Offenders” ได้กล่าวว่า เยาวชนที่กระทำผิดในวัยเด็กจะมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ ยิ่งไปกว่านั้นเยาวชนที่กระทำผิดอุกฉกรรจ์ หากไม่ได้รับการดูแลแก้ไข ก็จะมีพฤติกรรม การกระทำผิดที่รุนแรงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นต่อบุคคลหรือทรัพย์สิน ทั้งนี้จะเป็นที่สังเกตว่าเยาวชนที่กระทำผิดอุกฉกรรจ์ส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำด้วย ซึ่งหากทำเรื่อยๆจนเป็นอาชีพ พฤติกรรมนั้นจะยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นเนื่องจากอายุที่เพิ่มขึ้น ร่างการที่เติบโตและแข็งแรงขึ้น มีความสามารถในการกระทำผิดเพิ่มขึ้น แล้วยิ่งถ่วงรวมตัวกันได้เป็นกลุ่มแก๊งแล้ว ก็จะมีการพัฒนา รูปแบบวิธีการที่ร้ายแรงขึ้นอีก (จิตราภรณ์ จิตรร, 2551: 31)

ลักษณะของเยาวชนที่กระทำผิดรุนแรงและซ้ำซาก

1. เยาวชนที่กระทำผิดรุนแรงมักจะเริ่มกระทำผิดครั้งแรกตั้งแต่อายุยังน้อย
2. มีพฤติกรรมร่วมที่เห็นได้ชัดเจน อาทิ แยกตัวออกจากครอบครัว มีพฤติกรรมทางเพศ หรือมีบุตรในขณะที่ตนเองอายุยังน้อย เป็นสมาชิกกลุ่ม และมีการใช้อาวุธ
3. เป็นเยาวชนที่มีปัจจัยเสี่ยง เช่น มีความบกพร่องทางครอบครัว การคบเพื่อนไม่ดี อยู่ในชุมชนแออัด ซึ่งเอื้อต่อการกระทำผิด มีโอกาสที่นำไปสู่การกระทำผิดที่รุนแรงขึ้น

นอกจากนี้ยังกล่าวถึง การที่เยาวชนจะเลิกพฤติกรรมกระทำผิดรุนแรงได้นั้น จะเกิดขึ้นเมื่อ มีการเปลี่ยนแปลงจากการกระทำผิดรุนแรงไปสู่การกระทำผิดเล็กน้อย และมีจำนวนครั้งและระยะห่างในการกระทำผิดน้อยลง

ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาจากแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ พบว่าการกระทำผิดของเยาวชน นั้นมาจากหลายสาเหตุ และมีนักวิชาการ นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยา ได้อธิบายถึงสาเหตุของการกระทำผิดไว้มากมาย ซึ่งแต่ละทฤษฎีสามารถนำมาอธิบายถึงสาเหตุของการกระทำผิดของเยาวชนได้ ในที่นี้จึงขอเสนอทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

ทฤษฎีทางจิตวิทยา

ซิก มั่น ฟรอยด์ นักจิตวิเคราะห์มีความเชื่อว่า บุคคลที่กระทำผิดคือผู้ที่ปฏิบัติตนไปตาม สันดานดิบ(Id) ขาดการควบคุม ขาดสติ ขาดวัฒนธรรมและคุณธรรม (สุชา จันทร์โสม, 2544)

ซิก มั่น ฟรอยด์ อธิบายว่าจิตทำหน้าที่ในการปฏิบัติงานของคนเรา แบ่งเป็น 3 ระบบคือ

1. สันดานดิบ (Id) เป็นส่วนที่ประกอบด้วยความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ คือ ความต้องการทางเพศและความก้าวร้าว เป็นรากฐานของสัญชาตญาณที่มีมาตั้งแต่กำเนิด เป็นตัวผลักดันให้คนเราแสดงพฤติกรรมออกมาตามความพอใจโดยไม่ฟังเหตุผลใดๆทั้งสิ้น มีความอยากอยู่เสมอเป็นสันดานอย่างสัตว์
2. อัตตา (Ego) เป็นส่วนที่ทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมอันเกิดจากความต้องการของ Id ให้แสดงออกในทางที่เหมาะสม เป็นที่ยอมรับของสังคม Ego จะเป็นตัวคอยเหนี่ยวรั้ง Id ไว้ จึงมีความขัดแย้งกันตลอดเวลา
3. สติ (Superego) เป็นส่วนที่เกิดจากการเรียนรู้ทางด้านวัฒนธรรมของสังคม และการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่หรือผู้ใหญ่สังคม จึงเป็นตัวที่มีหน้าที่สร้างอุดมคติ ที่พึงปรารถนาของสังคม เป็นมโนธรรม ที่คอยเตือน Ego ให้รู้ว่าสิ่งใดผิดไม่ควรทำ

คนเราเกิดมาพร้อมกับ Id ส่วน Ego และ Superego นั้นค่อยๆพัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆ ประสบการณ์ในวัยเด็กและองค์ประกอบทางเพศมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตและชีวิตของมนุษย์มาก ระบบทั้งสามดังกล่าวต้องต่อสู้ มีความขัดแย้ง ต้องปรับตัวกันอยู่ตลอดเวลา ถ้าการกระทำบางอย่างของคนไม่ถูกต้อง ผิดทำนองคลองธรรม Egoก็จะคอยห้ามไว้ไม่ให้ทำ เมื่อถูกห้ามความรู้สึกอยากทำนั้นก็จะถูกเก็บกดลงไปในจิตใต้สำนึก เมื่อถูกเก็บกดไว้นานๆ บางครั้งเมื่อEgo และ Superego อ่อนลง การกระทำผิดก็อาจเกิดขึ้นได้

ทฤษฎีความต้องการ (Hierachy of Needs Theory)

แนวคิดของมาสโลว์มองว่า ทุกคนมีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น และความต้องการของมนุษย์มีมากมายหลายอย่างด้วยกัน ซึ่งต้องได้รับความพึงพอใจจากความต้องการพื้นฐานหรือต่ำสุดเสียก่อน จึงจะผ่านขึ้นไปยังความต้องการขั้นสูง ตามลำดับขั้น

ความต้องการของมนุษย์ของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) มีดังต่อไปนี้ ลักษณะ
สรีรวิวัฒน์ (2544: 150-151)

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Need) เป็นความต้องการที่ช่วยในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ เมื่อได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอจึงจะข้ามไปสู่ความต้องการในลำดับถัดไป

2. ความต้องการความปลอดภัย (Security Need) ความรู้สึกที่ตนต้องการความปลอดภัยสำหรับมนุษย์นั้นมีอิทธิพลต่อชีวิตมาก ซึ่งความต้องการนี้จะเห็นชัดในเด็กเล็ก ถ้าได้รับความรักความอบอุ่น ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเอาใจใส่ จะเกิดความอบอุ่นใจ เกิดความปลอดภัย การพัฒนาบุคลิกภาพในวัยต่อมา จึงเป็นบุคลิกภาพที่ได้รับการยอมรับจากสังคม

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Need) ทุกคนอยากได้รับความรักจากคนอื่น อยากเป็นเจ้าของคนอื่น และในขณะเดียวกันก็อยากให้ตนเป็นที่รัก เช่นเดียวกันหากบุคคลใดมิได้รับความรักและไม่ยอมรับจากผู้อื่น บุคคลจะเกิดความคับข้องใจ ปรับตัวไม่ได้ และจะทำให้พฤติกรรมผิดปกติ

4. ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ (Self-Esteem Need) เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอในด้านความรักแล้วก็จะเกิดความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ ซึ่งมี 2 ด้าน คือความต้องการนับถือตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยบุคคลอื่น กับความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น มีความรู้สึกว่าผู้อื่นยอมรับในความสามารถของตน ให้ความสนใจมีชื่อเสียงจนเป็นที่กล่าวขานของสังคม

5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self Actualization Need) ความต้องการขั้นนี้จะพัฒนาขึ้นมาได้ต้องผ่านการพัฒนาทั้ง 4 ขั้นอย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพมาก่อน บุคคลจึงจะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงตามสภาพที่เป็นอยู่ เข้าใจถึงความสามารถ ความสนใจ ความต้องการการยอมรับได้ในส่วนที่เป็นจุดอ่อน หรือจุดบกพร่องของตน และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงให้มีจุดอ่อนน้อยที่สุด หรือไม่มีเลย

ความต้องการเหล่านี้ย่อมเป็นสิ่งที่กระตุ้นผลักดันให้มนุษย์มีพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาเพื่อให้ได้ซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ ฉะนั้นในการกระทำมนุษย์จึงอาจหาทางออก คือ การกระทำในทางที่ถูกที่ควร ไม่ผิดกฎหมาย หรือมนุษย์อาจหาทางออกด้วยการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน กระทำผิดกฎหมาย เพื่อให้ได้มาสนองความต้องการทางร่างกาย คือ อาหาร และเพศ ส่วนความต้องการทางจิตใจ เช่น การได้รับการยอมรับ และการได้รับความสำเร็จดังที่มุ่งหวังไว้ อาจเป็นความพอใจในความเป็นเจ้าของที่สูงค่า เช่น บ้านราคาแพงๆ เป็นต้น

ทฤษฎีวิวัฒนาการมอง

วิวัฒนาการมอง หมายถึง บรรทัดฐานและค่านิยมที่แตกต่างจากวัฒนธรรมหลักของสังคม วัฒนธรรมรองอาจแสดงออกทางการใช้ภาษาที่แตกต่าง ประเพณีเฉพาะ ฯลฯ ทฤษฎีนี้ถูกนำมาอธิบายเรื่องราวการกระทำผิด โดยเสนอว่า การกระทำผิดของเยาวชนเป็นผลมาจากการที่บุคคลยึดมั่น และปฏิบัติตามค่านิยมของวัฒนธรรมรองที่เป็นปฏิปักษ์ต่อวัฒนธรรมหลักของสังคม

สุวาทินี วงษ์อาทิตย์ (2552: 35-38) ได้เสนอไว้ว่า มีทฤษฎีวิวัฒนาการมองที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนอยู่ 4 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีความขัดแย้งทางวัฒนธรรมของ Thorsten Selin (1938) เสนอว่า เมื่อมีการพิจารณา สาเหตุการกระทำผิด จำเป็นต้องวิเคราะห์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งระหว่างบรรทัดฐานที่แตกต่างกัน ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1.1 ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ ความขัดแย้งที่เกิดจากการที่วัฒนธรรมสองวัฒนธรรมที่ต่างกันมาพบกัน เช่น คนที่อยู่ในประเทศที่มีวัฒนธรรมหรือค่านิยมอย่างหนึ่ง อพยพย้ายไปอยู่อีกประเทศหนึ่ง และปฏิบัติตามวัฒนธรรมเดิมของตน ในขณะที่วัฒนธรรมเดิมนั้นขัดแย้งกับกฎหมายของสังคมใหม่ ทำให้บุคคลนั้นกลายเป็นผู้กระทำผิด

1.2 ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมชั้นทุติยภูมิ Selin เสนอว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในแต่ละสังคมก่อให้เกิดความแตกต่างทางวัฒนธรรมของคนในสังคมนั้นมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่การมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมของคนแต่ละกลุ่มในสังคม

2. ทฤษฎีลักษณะวัฒนธรรมของชนชั้นต่ำ (Lower –Class Culture) ของ Albert Cohen (1918) อธิบายว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำต้องอยู่ใน สังคมที่มีกฎเกณฑ์ต่างๆ รวมทั้ง กฎหมายถูกกำหนดโดยชนชั้นกลางแต่เด็กชนชั้นล่างเหล่านั้นไม่ได้รับการอบรมสั่งสอน แบบชนชั้น กลาง จึงไม่พร้อมที่จะแข่งขันกับเด็กชนชั้นกลางหรือแข่งขันเพื่อจุดหมายที่ถูก กำหนดโดยชนชั้น กลาง อย่างไรก็ตามเด็กเหล่านี้ยอมรับในมาตรฐานของชนชั้นกลางผ่านทางครอบครัว และทาง สื่อมวลชน เมื่อเขายอมรับในมาตรฐานแต่ไม่มีวิถีทางที่จะให้ได้มา พวกเขาจึงสร้างวัฒนธรรมหรือ บรรทัดฐานของตนเองขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความคับข้องใจในแนวความคิดของ Cohen วัฒนธรรมของวัยรุ่นสร้างขึ้นมานั้นประกอบด้วย

2.1 การขโมย โดยไม่ได้ต้องการหรือจำเป็นสิ่งของที่ขโมยมา

2.2 ความปรารถนาร้าย คือ รู้สึกสนุกกับการทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนหรือเมื่อได้ทำทนายข้อ ห้ามต่าง ๆ

2.3 บรรทัดฐานของเด็กที่กระทำผิดจะอยู่คนละชั้นกับบรรทัดฐานของสังคมผู้ใหญ่ เช่น ค่านิยมของสิ่งที่ขโมยจะมีหลายชนิดและเปลี่ยนไปเรื่อย

2.4 สนใจแต่ความสนุกเฉพาะหน้า โดยไม่ได้คำนึงถึงหรือวางแผนสำหรับอนาคต

2.5 ต้องการปกครองตนเอง ทนไม่ได้ต่อการถูกบังคับ ความสัมพันธ์ในกลุ่มมีความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมาก

3. ทฤษฎีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Theories of Deviance) ของ Walter Miller(1958) ได้ อธิบายถึงสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและวัยรุ่นที่มาจากชนชั้นล่างโดยเฉพาะ โดยเสนอว่า ในชุมชนของชนชั้นล่างนั้นจะมีวัฒนธรรมของตนเองและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กในชุมชน นั้น วัฒนธรรมของชนชั้นล่างนี้แตกต่างจากวัฒนธรรมหลักของสังคม วิถีชีวิตของคนชั้นล่างมี ลักษณะตาม “focal concerns” ประกอบด้วย

3.1 การชอบหาเรื่อง คือ การชอบเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีผิดกฎหมาย Miller กล่าวว่า ในบางสถานการณ์การละเมิดกฎหมายดูจะเป็นการนำมาซึ่งเกียรติยศ ความภูมิใจในการกระทำผิดกฎหมาย

3.2 ความแกร่ง คือ มีความเชื่อในความแข็งแกร่ง ความกล้า และเก่งในเรื่องของการต่อสู้

3.3 ความฉลาด คนที่มีความสามารถในการได้มาซึ่งวัตถุต่าง ๆ หรือสถานภาพ โดยใช้หัวสมองและใช้แรงกายน้อยที่สุดจะได้รับการยอมรับ เช่น การชนะในการเล่นการพนัน เป็นต้น

3.4 ความตื่นเต้น คนในชุมชนชั้นล่างชอบความตื่นเต้น ซึ่งส่วนใหญ่ออกมาในรูปของการดื่มและการพนันในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เล่นม้า เล่นหอย เล่นไพ่ รวมทั้งการไปหาความสนุกสนานทางเพศ

3.5 เชื่อในโชคชะตา ชนชั้นล่างมักรู้สึกว่าคุณไม่สามารถกำหนดความเป็นไปของชีวิตได้ และเชื่อว่าทุกอย่างถูกกำหนดโดยดวงชะตา ซึ่งจะนำไปสู่การชอบเล่นการพนันต่าง ๆ

3.6 การปกครองตนเอง คนในชนชั้นล่างจะแสดงออกถึงการต่อต้านการควบคุมที่มาจากภายนอก โดยมีภาพว่าผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ มีความไม่ยุติธรรมต่อพวกตน

ค่านิยมเหล่านี้มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นในชุมชนนั้นด้วย ซึ่งเมื่อวัยรุ่นปฏิบัติตามค่านิยมที่มีอยู่ในชุมชนย่อมนำไปสู่ความขัดแย้งต่อบรรทัดฐานที่ยอมรับของสังคมส่วนใหญ่

4. ทฤษฎีของ Richard Cloward and Lloyd E. Ohlin โดยทั้งสองเสนอว่า โอกาสที่จะกำจัดการบรรจุจุดมุ่งหมายในวิถีทางที่ชอบธรรม หรือถูกต้องตามกฎหมาย จะผลักดันให้วัยรุ่นต้องเลือกวิถีทางที่ไม่ชอบธรรม หรือผิดกฎหมายในการได้มาซึ่งจุดมุ่งหมายนั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ สภาพแวดล้อมที่เด็กมีโอกาสเรียนรู้วิถีทางที่ไม่ชอบธรรมในการได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ เป็นปัจจัยผลักดันให้เด็กมีพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย ในขณะที่เด็กซึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เปิดโอกาสให้เรียนรู้วิถีทางที่ไม่ชอบธรรม เด็กนั้นจะไม่มีพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมายโดย Cloward และ Ohlin ได้เสนอสภาพแวดล้อมซึ่งมีวัฒนธรรมรองที่เอื้อต่อการกระทำผิดของเด็กอยู่ 2 ลักษณะ คือ

4.1 ที่อยู่อาศัยของชนชั้นล่างหรือชุมชนแออัดในพื้นที่นี้จะมีอาชญากรอาศัยอยู่และอาชญากรมีความสัมพันธ์เป็นปกติกับคนในชุมชน การกระทำผิดกฎหมายเป็นสิ่งที่ยอมรับ เด็กที่อยู่ในชุมชนแออัดไม่มีโอกาสได้พบเห็นแบบอย่างของคนที่ไม่ประสบความสำเร็จตามวิถีทางที่สังคมยอมรับ พวกเขาได้พบเห็นแต่แบบอย่างของอาชญากร พวกเขาจึงเลือกปฏิบัติตามแบบอย่าง queพบเห็น ดังนั้น จึงพบว่า บริเวณชุมชนแออัดจะมีอัตราการกระทำผิดของเยาวชนอยู่สูง

4.2 บริเวณชุมชนแออัดไม่มีความมั่นคงและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ประชากรในชุมชนแออัดนี้จะมีหลายเชื้อชาติหลายสีผิว อาศัยปะปนกันอยู่ในบริเวณนี้ ไม่มีทั้งระบบค่านิยม การยอมรับการกระทำผิดกฎหมาย และค่านิยมหลักของสังคมดำรงอยู่อย่างชัดเจน และไม่ใช่ว่าแหล่งผลิตเยาวชนที่กระทำผิดโดยตรง (เพราะไม่มีอาชญากรเป็นแบบอย่างให้เห็นอย่างชัดเจน) และไม่ใช่ว่าวัยรุ่นจะประสบผลสำเร็จในชีวิตตามค่านิยมของสังคมด้วย เนื่องจากไม่มีแบบอย่างนั้นให้เห็นอีกเช่นกัน เด็กที่อาศัยในบริเวณนี้มักใช้ความรุนแรง (การต่อสู้ชกต่อย) ในการได้มา ซึ่งการยอมรับพื้นฐานดังกล่าวถูกมองว่าเป็นแหล่งฝึกฝนพฤติกรรมการกระทำผิดต่างๆ ถึงแม้จะไม่ได้เป็นแหล่งผลิตโดยตรงก็ตาม

ทฤษฎีความก้าวร้าว

Bandura 1977 อ้างใน สุขุมลย์ คำหว่าน 2543: 30-32 ได้อธิบายความก้าวร้าวในทฤษฎีความก้าวร้าวที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคม 3 ลักษณะ คือ

1. การเกิดความก้าวร้าว (Origin of Aggressive) พฤติกรรมก้าวร้าวได้มาอย่างไร ได้มาในรูปแบบใด ทฤษฎีการเรียนรู้ในสังคมเชื่อว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเกิดจากการเรียนรู้ใน 2 ลักษณะ คือ

1.1 การเรียนรู้จากตัวอย่าง โดยการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น หรือเรียกว่าการสังเกตตัวแบบ การสังเกตตัวแบบนี้ ผู้สังเกตจะเรียนรู้กลวิธีในการแสดงพฤติกรรมในเวลาต่อมา นอกเหนือจากพฤติกรรมของตัวแบบแล้ว Bandura เชื่อว่า การเรียนรู้จากการสังเกตต้องรวมถึงตัวแปรกระบวนการทางปัญญาด้วย การสังเกตจึงสอนให้บุคคลคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น เช่น การสังเกตแบบที่ได้รับการเสริมแรงทางอ้อม (Vicarious Reinforcement) กระบวนการทางปัญญาจะทำให้บุคคลคาดหวังผลกระทบที่จะได้รับถ้าตนแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นบ้าง ความคาดหวังจึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่สำคัญ การสังเกตประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ คือ

1.1.1 การสังเกตลักษณะที่สำคัญของพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดง บุคคลจะเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าเขาสนใจลักษณะสำคัญของพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดง การสนใจหรือเอาใจใส่ย่อมเกิดจากความเด่นของตัวแบบ ความแจ่มชัดของพฤติกรรม รวมทั้งลักษณะเฉพาะของตัวผู้สังเกตด้วย เช่น ความสามารถในการรับสัมผัสและการรับรู้ ตลอดจนประสบการณ์การได้รับแรงเสริม

1.1.2 การจดจำ การจดจำที่ได้จากการสังเกตตัวแบบ จะทำให้ตัวแบบนั้นมีอิทธิพลต่อผู้สังเกต การจดจำจะเกิดขึ้นในลักษณะของสัญลักษณ์ เช่น จินตภาพ คำพูด หรือสัญลักษณ์อย่างอื่น วิธีการหนึ่งที่จะช่วยในการจดจำ คือ การฝึกหรือการทบทวนทางปัญญา

1.2 การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้แก่ การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวแล้วได้รางวัลเสริมแรงหรือการลงโทษ พฤติกรรมก้าวร้าวนั้นมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีกในโอกาสต่อไป

2. ตัวกระตุ้นให้เกิดความก้าวร้าว ได้แก่ ประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งมีดังต่อไปนี้

2.1 อิทธิพลของตัวแบบ ตัวแบบมีอิทธิพลที่ทำให้เกิดความก้าวร้าวได้ ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์ทดลอง จากการทดลองของ Bandura พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สังเกตตัวแบบก้าวร้าว โดยเฉพาะตัวแบบที่ได้รับการเสริมแรงจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่สังเกตตัวแบบไม่ก้าวร้าว

2.2 สิ่งเร้าไม่พึงประสงค์ ได้แก่ การต่อสู้ การทำร้ายร่างกาย การดูถูกเหยียดหยาม หรือการถอดถอนแรงเสริม สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความคับข้องใจหรือความโกรธ ซึ่งจะทำให้เกิดพฤติกรรมในรูปแบบต่างๆ รวมถึงพฤติกรรมก้าวร้าว

2.3 สิ่งจูงใจ ส่วนใหญ่พฤติกรรมก้าวร้าวของบุคคลเกิดจากการคาดหวัง ผลทางบวก ฉะนั้น ตัวกระตุ้นคือแรงเสริมที่บุคคลคาดหวังมากกว่าการกระทำให้ผู้อื่นเจ็บปวด

2.4 การควบคุมด้วยการสอน บุคคลจะถูกฝึกให้เชื่อฟังกฎและระเบียบต่างๆ ผู้ฝึกจะให้รางวัลแก่การเชื่อฟัง และลงโทษแก่การไม่เชื่อฟัง วิธีการลงโทษที่รุนแรงย่อมทำให้นักบุคคลเกิดความก้าวร้าวได้ เพราะทำให้นักบุคคลคับข้องใจและเห็นตัวแบบที่ก้าวร้าวด้วย

2.5 การควบคุมด้วยสิ่งเร้าภายนอก ที่เกิดจากความเชื่อที่ผิด บางครั้งความเชื่อที่ผิด ทำให้บุคคลก้าวร้าวได้

3. สิ่งที่ทำให้ความก้าวร้าวคงอยู่ ได้แก่ แรงเสริม Bandura แบ่งแรงเสริมออกเป็น 3 ชนิดคือ

3.1 แรงเสริมภายนอก เมื่อบุคคลแสดงความก้าวร้าวแล้วได้รับแรงเสริมพฤติกรรม ก้าวร้าว นั้นจะคงอยู่

3.2 แรงเสริมที่ได้จากการสังเกต บุคคลจะสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าวของ ตัวแบบที่ได้รับรางวัลมากกว่าตัวแบบที่ไม่ได้รับรางวัล ฉะนั้น ตัวแบบก้าวร้าวที่ได้รับรางวัลจะเป็น ตัวแบบที่มีประสิทธิภาพ แรงเสริมที่ได้จากการสังเกตจะทำหน้าที่ให้ข้อมูลและจูงใจให้บุคคลแสดง ความก้าวร้าว

3.3 แรงเสริมที่เกิดจากตนเอง ได้แก่ การลดค่าหรือศักดิ์ศรีของผู้อื่น เช่น การพูดนินทา หรือตำหนิผู้อื่นจะทำให้ตนเองรู้สึกมีค่ามากขึ้น รู้สึกพึงพอใจเมื่อได้ระบายความคับข้องใจ

ทฤษฎีความสัมพันธ์ที่แตกต่าง (Differential Association Theory)

Edwin (1939) เสนอว่า การที่บุคคลคบหาสมาคมกันในกลุ่ม ทำให้บุคคลรับเอาค่านิยม และพฤติกรรมของบุคคลอื่นมาถือปฏิบัติ ซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่ผิดหรือไม่ผิดนั้นขึ้นอยู่กับ อัตราส่วนการติดต่อสัมพันธ์โดยมีความถี่ ช่วงเวลา และความเข้มข้นในการคบหาสมาคมของ วัยรุ่นเป็นตัวแปรสำคัญในการส่งต่อการกระทำผิด คือ ถ้ามีความสัมพันธ์กับการกระทำ ความผิดถี่หรือบ่อยๆในช่วงเวลานานโอกาสที่จะกระทำผิดก็จะมีมาก นอกจากนี้ถ้าการ กระทำผิดนั้นมีขึ้นในช่วงต้นๆของชีวิต พฤติกรรมการกระทำผิดจะเกิดขึ้นและติดตัวไป ตลอดชีวิต (จิตรภรณ์ จิตธร, 2551: 29)

Ward *et al.* 1994: 37-39 อ้างใน จิตรภรณ์ จิตธร, 2551: 29-30 ได้สรุปทฤษฎี ความสัมพันธ์ที่แตกต่างในการคบค้าสมาคมของ Sutherland โดยมีสมมติฐานว่า การที่บุคคลจะมี พฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เหมาะสม โดยมีขบวนการดังนี้

1. พฤติกรรมอาชญากรเกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้นั้นได้จากการอบรมสั่งสอนโดยตรง และการเรียนรู้จากปัจจัยอื่นๆที่มีอิทธิพลจากกระบวนการทางสังคม
2. พฤติกรรมของการเป็นอาชญากร เป็นการเรียนรู้จากการติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่น ซึ่งการติดต่อสื่อสารนั้นมีหลายวิธี อาทิ การเรียนรู้จากการสนทนากัน รวมถึงการเรียนรู้จากการติดต่อสื่อสารโดยสัญลักษณ์ เช่น การแสดงกิริยาท่าทาง หรือสัญลักษณ์อื่นใดที่ทำให้เข้าใจกันได้
3. การเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด คือ การเรียนรู้จากบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน เนื่องจากการยอมรับ และมีการถ่ายทอดพฤติกรรมอาชญากรรมได้ดีกว่าบุคคลอื่น
4. การเรียนรู้จากพฤติกรรมอาชญากรรมจะประกอบด้วย การเรียนรู้จากองค์ประกอบอื่นๆที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้กระทำผิดด้วย อาทิ เทคนิคและวิธีการในการประกอบอาชญากรรม การวางแผนที่เป็นเฉพาะของตนเอง รวมทั้งมีแนวคิดต่างๆ
5. พฤติกรรมในการกระทำผิด หรือการประกอบอาชญากรรม บุคคลเรียนรู้ได้จากการปฏิสัมพันธ์กับสังคมนั้นๆ หากบุคคลอยู่ในสังคมที่บุคคลอื่นให้ความสำคัญแก่การเคารพต่อกฎเกณฑ์ของสังคม บุคคลนั้นก็จะเคารพต่อกฎหมายไปด้วย ดังนั้นบุคคลในสังคมก็จะปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่ เป็นสิ่งที่บุคคลสามารถเรียนรู้ได้จากบุคคลในสังคมนั้นๆ
6. การกระทำผิดกฎหมาย เป็นเพราะบุคคลมีความพึงพอใจที่จะละเมิดกฎหมายมากกว่าปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งแนวคิดนี้เป็นหลักการสำคัญของทฤษฎีความแตกต่างในการคบหาสมาคม
7. ผลที่ได้จากการติดต่อสัมพันธ์กับพฤติกรรมอาชญากร และพฤติกรรมที่เป็นปฏิปักษ์กับอาชญากรนั้น เนื่องมาจากความถี่ ระยะเวลา ที่บุคคลนั้นติดต่อสัมพันธ์และได้รับประสบการณ์ มาตามลำดับก่อนหรือหลัง และมีความรู้สึกแรงกล้าที่จะรับพฤติกรรมนั้น
8. ขบวนการของการเรียนรู้พฤติกรรม มีความสัมพันธ์กับแบบของอาชญากรรมและแบบที่ต่อต้านอาชญากรรม ซึ่งมีลักษณะเดียวกับการเรียนรู้อื่นๆ กล่าวคือบุคคลกระทำผิดเนื่องจากการได้สัมผัสกับรูปแบบหรือแบบแผนของอาชญากรรม ในขณะที่เดียวกันก็เรียนรู้รูปแบบการเป็นคนดี

ซึ่งก็มีพื้นฐานมาจากการเรียนรู้เช่นเดียวกับการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรม ในลักษณะการเรียนรู้แบบการสื่อสาร เป็นต้น

9. พฤติกรรมอาชญากรรม เป็นการแสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมโดยทั่วไป แต่จะอธิบายว่าคนกระทำผิดเพราะมีค่านิยมและความต้องการโดยทั่วไปนั้น ไม่สามารถที่จะอธิบายได้

ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่น

พนม เกตุมาน (2550) กล่าวว่า วัยรุ่น จะเกิดขึ้นเมื่อเด็กย่างอายุประมาณ 12-13 ปี เพศหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเพศชายประมาณ 2 ปี และจะเกิดการพัฒนาไปจนถึงอายุประมาณ 18 ปี จึงจะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ โดยจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในพัฒนาการด้านต่างๆ ดังนี้

1. พัฒนาการทางร่างกาย (Physical Development) ประกอบด้วยการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทั่วไป และการเปลี่ยนแปลงทางเพศ เนื่องจากวัยรุ่นมีการสร้างและหลั่งฮอร์โมนเพศ และฮอร์โมนของการเจริญเติบโตอย่างมากและรวดเร็ว

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย (Physical Changes) ร่างกายจะเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว แขนขาจะยาวขึ้นก่อนจะเห็นการเปลี่ยนแปลงอื่นประมาณ 2 ปี เพศหญิงจะไขมันมากกว่าชายที่มีกล้ามเนื้อมากกว่า ทำให้เพศชายแข็งแรงกว่า

การเปลี่ยนแปลงทางเพศ (Sexual Changes) สิ่งที่ได้เห็นได้ชัดเจนคือ วัยรุ่นชายจะเป็นหนุ่มขึ้น นมขึ้นพาน หัวนมโตขึ้นเล็กน้อย เสียงแตก หนวดเคราขึ้น และเริ่มมีฝันเปียก (Nocturnal ejaculation) คือการหลั่งน้ำอสุจิในขณะหลับและฝันเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ การเกิดฝันเปียกครั้งแรกเป็นสัญญาณของการเข้าสู่วัยรุ่นของเพศชาย ส่วนวัยรุ่นหญิงจะเป็นสาวขึ้น คือเต้านมมีขนาดโตขึ้น ไขมันที่เพิ่มขึ้นจะทำให้รูปร่างมีทรวดทรง สะโพกผายออก และเริ่มมีประจำเดือน การมีประจำเดือนครั้งแรกเป็นสัญญาณบอกการเข้าสู่วัยรุ่นในหญิง ซึ่งทั้งสองเพศจะมีการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศ ซึ่งจะมีขนาดโตขึ้น และเปลี่ยนเป็นแบบผู้ใหญ่ มีขนขึ้นบริเวณอวัยวะเพศ มีกลิ่นตัว มีสิวขึ้น

2. พัฒนาการทางจิตใจ (Psychological Development) สติปัญญา (Intellectual Development) วัยนี้สติปัญญาจะพัฒนาสูงขึ้น จนมีความคิดเป็นแบบรูปธรรม ซึ่งมีความหมายถึงความสามารถเรียนรู้ เข้าใจเหตุการณ์ต่างๆ ได้ลึกซึ้งขึ้นแบบ (Abstract Thinking) มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์สิ่งต่างๆ ได้มากขึ้นตามลำดับ จนเมื่อพ้นวัยรุ่นแล้ว จะมีความสามารถทางสติปัญญาได้เหมือนผู้ใหญ่ แต่ในช่วงระหว่างวัยรุ่นนี้ ยังอาจขาดความยั้งคิด มีความหุนหันพลันแล่น ขาดการไตร่ตรองให้รอบคอบ

ช่วงความเป็นวัยรุ่น

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2549: 329) กล่าวว่า ช่วงความเป็นวัยรุ่นในทศวรรษที่ผ่านมาคืออายุประมาณตั้งแต่ 12-18 ปี แต่ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันในสังคมว่าช่วงของความเป็นวัยรุ่นได้ขยายออกไปโดยประมาณตั้งแต่ 12-25 ปี โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากเด็กสมัยนี้ต้องอยู่ในสถานศึกษานานขึ้น การเป็นผู้ใหญ่ที่พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจต้องยืดระยะเวลาออกไปอีกทั้งรูปแบบชีวิตสมัยใหม่ทำให้เด็กมีวุฒิภาวะทางจิตใจ (Maturity) ช้ากว่ายุคสมัยที่ผ่านมา ในช่วงยาวของความเป็นวัยรุ่นนั้น อาจแบ่งช่วงวัยรุ่นเป็น 3 ระยะโดยใช้เกณฑ์ความเป็นเด็ก-ผู้ใหญ่ตัดสินคือ

ช่วงอายุประมาณ 12-15 ปี เป็นช่วงวัยแรกรุ่น ยังมีพฤติกรรมที่ค่อนข้างไปทางเด็กอยู่มาก

ช่วงอายุประมาณ 16-17 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนกลาง มีพฤติกรรมก้าวร้าวระหว่างความเป็นเด็ก-ผู้ใหญ่

ช่วงอายุประมาณ 18-25 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนปลาย กระบวนพฤติกรรมค่อนข้างไปทางผู้ใหญ่ พัฒนาการวัยรุ่นมีลักษณะเด่นในด้านต่างๆ ทุกๆ ด้าน เช่น ทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา คำว่า “เด่น” ในที่นี้มีความหมายว่า มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมากและเห็นได้ชัดเจน ในตำราสมัยเก่ามักกล่าวว่า วัยรุ่นเป็นช่วงเปลี่ยนวัย เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่เปลี่ยนจากความเป็นเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่มีความอ่อนไหวทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้ง่าย แต่แนวคิดในปัจจุบันถือว่าการเปลี่ยนแปลงในช่วงวัยอื่นๆ ก็มีการเปลี่ยนวัยเช่นกัน แต่ช่วงวัยรุ่นมีความแตกต่างจากวัยอื่นๆ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงเร็วมาก และรวดเร็วมากในทุกด้านของพัฒนาการ ช่วงระยะวัยรุ่นโดยทั่วไปเป็นช่วงระยะเวลาคาบเกี่ยวระหว่างความเป็นเด็กต่อเนื่องกับความเป็นผู้ใหญ่ นับเป็นเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ถ้าเด็กวัยรุ่นคนใดได้ดำเนินชีวิตในช่วงเวลานี้ผ่านพ้นไปอย่างราบรื่น

มีปัญหาไม่ซับซ้อนมากนัก เด็กวัยรุ่นผู้นั้นย่อมเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ได้ดี และมักจัดการกับชีวิตในวัยผู้ใหญ่ได้อย่างราบรื่น แต่ถ้าเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม วัยนี้จะเป็นวัยที่ประสบความยุ่งยากมาก

ลักษณะของวัยรุ่น

สุชา จันทรโณม (2544: 73-74) กล่าวถึงลักษณะของวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยครึ่งเด็กครึ่งผู้ใหญ่ คือ อายุเฉลี่ย 13-20 หรือ 24 ปี จึงเป็นวัยที่มักมีปัญหาสัมพันธ์กับเด็ก ผู้ใหญ่ และวัยรุ่นด้วยกันเอง คำว่า “วัยรุ่น” หมายถึง วัยที่เข้าสู่สภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์และพร้อมที่จะเป็นพ่อแม่ได้ เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ต่อมาเพศต่างๆ เริ่มขับฮอร์โมนเพศ เพื่อก่อให้เกิดความสมบูรณ์ของอวัยวะเพศ ซึ่งเป็นระยะของการแตกเนื้อหนุ่มสาว การเข้าสู่วัยรุ่นของทั้งสองเพศนั้นไม่พร้อมกัน อัตราการเจริญแตกต่างกัน เด็กที่เจริญเติบโตเร็วจะเข้าสู่ระยะวัยแตกเนื้อหนุ่มสาวเร็ว โดยทั่วไปเด็กชายจะเข้าสู่ระยะวัยรุ่นช้ากว่าเด็กหญิงประมาณ 2 ปี เด็กหญิงจะสูงและมีน้ำหนักมากกว่าเด็กชายในวัยเดียวกันเมื่อลักษณะเพศขั้นที่สองปรากฏขึ้น เช่น เด็กหญิงจะมีการเปลี่ยนแปลงของรูปร่างและสัดส่วน และเริ่มมีประจำเดือนเป็นครั้งแรก ส่วนเด็กชายอวัยวะเพศจะเริ่มเจริญขึ้น มีขนขึ้นบริเวณอวัยวะเพศ เสียงเริ่มเปลี่ยน มีการหลั่งน้ำอสุจิ เป็นต้น จากนั้นอัตราความเจริญจะค่อยๆ ช้าลง การเปลี่ยนแปลงของร่างกายของวัยรุ่นอย่างรวดเร็วทำให้ต้องประสบปัญหาการปรับตัว การเข้าสังคมและปัญหาด้านอารมณ์

ในระยะวัยรุ่นการเปลี่ยนแปลงของต่อมต่างๆ ภายในร่างกายจะมีผลให้เกิดการผันแปรทางด้านอารมณ์ วัยรุ่นมักจะมีอารมณ์รุนแรง โกรธและกลัวบ่อยๆ เกิดความรู้สึกวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของรูปร่าง การยอมรับของสังคม กลัวเพื่อนฝูงไม่ยอมรับเข้ากลุ่ม เด็กวัยนี้ไม่ชอบการขู่บังคับ และมักจะมีข้อขัดแย้งกับพ่อแม่เสมอ เพราะเด็กวัยรุ่นอยากทำตัวเป็นผู้ใหญ่ เพื่อที่จะได้ทำอะไรตามใจตนเอง

ลักษณะอารมณ์

ความเปลี่ยนแปลงและความเจริญเติบโตทางร่างกายทั้งภายนอกและภายใน กระทั่งกระเทือนแบบแผนอารมณ์ของเด็กวัยแรกรุ่นและวัยรุ่น เด็กมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย สับสน อ่อนไหว มีความเข้มข้นของอารมณ์สูง ไม่มั่นคง ระดับความเข้มข้นของอารมณ์แต่ละอย่าง

นั้นขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพดั้งเดิมของเด็ก ขึ้นอยู่กับตัวเราที่ทำให้เด็กเกิดอารมณ์ เด็กแต่ละคนเริ่มแสดงบุคลิกอารมณ์ประจำตัวออกมาให้ผู้อื่นทราบได้อย่างเด่นชัดแล้วในขณะนี้ เช่น อารมณ์ร้อน อารมณ์ขี้วิตกกังวล อารมณ์อ่อนไหวง่าย เจ้าอารมณ์ ขี้อิจฉา ฯลฯ มีความรู้สึกเด่นด้อยในแง่อะไร ฝ่ายตัวเด็กก็สามารถรู้และรับทราบได้ และจะยิ่งทวีขึ้นในระยะปลายวัยรุ่น ผู้รู้บางท่านเรียก ลักษณะของอารมณ์ของเด็กวัยรุ่นว่า เป็นแบบ “พายุบูแคม” อารมณ์ที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นนั้นมีทุกประเภท อาทิ รัก ชอบ โกรธ เกลียด อิจฉา วิชา ฯลฯ ไม่ว่าอารมณ์ประเภทใดมักมีความรุนแรง อ่อนไหวง่าย เปลี่ยนแปลงง่าย ควบคุมอารมณ์ยังไม่สู้ดี ไม่ค่อยเข้าระดับพอดี บางครั้งพลุ่งพล่าน บางครั้งเก็บกด บางครั้งมั่นใจสูง บางคราวไม่แน่ใจ เพราะลักษณะของอารมณ์วัยรุ่นเป็นเช่นนั้น บุคคลต่างวัยจึงต้องใช้ความอดทนมากเป็นพิเศษกว่าวัยอื่นๆ เพื่อจะเข้าใจและสร้างสัมพันธ์กับพวกเขา เนื่องจากเข้ากับบุคคลต่างวัยยาก เด็กวัยรุ่นจึงเกาะกลุ่มกันได้ดีเพราะเข้าใจและยอมกัน และกันได้ง่ายๆ อย่างไรก็ตามเด็กวัยรุ่นที่มีพัฒนาการในวัยที่ผ่านมาด้วยดี ปรับตัวได้ดี ก็ไม่จำเป็นว่า จะต้องมีสภาพของอารมณ์ที่สับสนหรือมีลักษณะเป็นพายุบูแคม หรือถ้ามีก็เป็นช่วงสั้นๆ และไม่รุนแรง (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549: 336)

สุชา จันทน์อม (2540: 146) แบ่งประเภทอารมณ์ของวัยรุ่นได้ ดังนี้

1. ประเภทก้าวร้าวรุนแรง เช่น อารมณ์โกรธ อิจฉา เกลียดชัง
2. ประเภทเก็บกดเอาไว้ เช่น ความกลัว ความวิตกกังวล ความเศร้าใจ กระทบกระเทือนใจสลดหดหู่ ขยะแขยง เสียใจ อารมณ์ประเภทนี้เป็นอันตรายต่อวัยรุ่นมากที่สุด
3. อารมณ์สนุก เช่น ความรัก ชอบ สุขสบาย พอใจ ตื่นเต้น

ความต้องการของวัยรุ่น

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2549 : 360-361) กล่าวว่า ความต้องการที่สำคัญของวัยรุ่นนั้นมีดังนี้

1. ต้องการเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องอยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้อื่น โดยเฉพาะบุคคลผู้มีอำนาจหรือผู้สูงวัยกว่า รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง เพราะเด็กวัยรุ่นเชื่อว่าลักษณะที่เป็นเครื่องหมายของความเป็นผู้ใหญ่คือ ความเป็นอิสระจากผู้ที่มีอำนาจเหนือตน
2. ต้องการมีตำแหน่ง รวมทั้งต้องการความสนับสนุนทั้งจากผู้ใหญ่และเพื่อนร่วมรุ่น

3. ต้องการแสวงหาประสบการณ์แปลกๆ ใหม่ๆ บางครั้งรวมทั้งความท้าทายตื่นเต้น เกิดความจำเจซ้ำซาก ชอบทดลอง ยิ่งห้ามยิ่งอยากลอง ฉะนั้นระยะนี้ เด็กวัยรุ่นไม่ว่าที่ไหน สมัยใด มักชอบฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ระเบียบต่างๆ เด็กบางคนอาจชอบลองสิ่งๆ ที่ผิดๆ เช่น ยาเสพติด ประพฤติ ผิดทางเพศ ต่อด้านกฎเกณฑ์ของสังคมและสถาบัน เพื่อจะดูว่าผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร หรือ บางคนอยากลองเพื่อประชดชีวิต

4. ความต้องการรวมพวกพ้อง มีกลุ่มก้อน เป็นความต้องการค่อนข้างสูง เพราะการรวม พวกพ้องเป็นวิถีทางให้เด็กได้รับสนองความต้องการหลายประการ เช่น ความรู้สึกอบอุ่นใจ การได้รับการยกย่อง ความรู้สึกว่ามีผู้ที่เข้าใจตน ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับตน

5. ต้องการความรู้สึกมั่นคง คุ้นใจ และปลอดภัย เพราะวัยรุ่นมีอารมณ์หวั่นไหวง่าย เปลี่ยนแปลงง่าย สับสนและลังเลง่าย จึงมีความต้องการเช่นนี้ค่อนข้างสูง

6. ต้องการความถูกต้อง ความยุติธรรม เพราะถือว่าความยุติธรรมเป็นลักษณะหนึ่งของ ความเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงให้ความสำคัญอย่างจริงจังต่อความถูกต้องยุติธรรมตามทัศนคติของตน เป็นอย่างยิ่ง และอยากทำอะไรหลายๆ อย่าง เพื่อเรียกร้องความยุติธรรมทั้งในแง่ส่วนบุคคล และ สังคม

7. ต้องการความงามทางร่างกาย ไม่ว่าวัยรุ่นชายหรือหญิง ต่างต้องการให้ผู้อื่นรู้สึก ชื่นชมเกี่ยวกับรูปลักษณะของตนที่เหมาะสมตามเพศของตนทั้งสิ้น เพราะคิดว่าความงามทางกาย เป็นแรงจูงใจให้เข้ากลุ่มได้ง่าย เป็นที่ยอมรับของสังคมและดึงดูดใจเพศตรงข้าม ฉะนั้นจึงให้ความสำคัญใฝ่ต่อการออกกำลังกาย ลักษณะอาหารที่รับประทาน ทรงผม เสื้อผ้า เครื่องประดับ สุขภาพ อนามัยความงามทางกายนับเป็นส่วนหนึ่งของความภูมิใจ และความมั่นใจในตัวเองของวัยรุ่น

8. ต้องการประพฤติตนสมตามบทบาททางเพศ จุดประสงค์เหล่านี้เป็นสิ่งลึกซึ้งมากใน ระยะนี้ผู้ที่มีความรู้สึกที่ตนเอง “ไม่สมเป็นชายชาตรี” หรือ “ไม่สมเป็นหญิงสาว” จะรู้สึกไม่แน่ใจ และไม่สบายใจเกี่ยวกับตนเอง ความรู้สึกเช่นนี้ถ้าบังเกิดกับคนใดแล้วผู้นั้นย่อมพยายามแก้ไขทุก วิถีทาง โดยทั่วไปทั้งหญิงและชายวัยรุ่นพยายามประพฤติตนเพื่อให้ดูงามสมเป็นสุภาพสตรีหรือ ดูแข็งแรงบึกบึนสมชายชาตรีตามแบบที่ตนนิยม ส่วนผู้ที่รู้ตัวว่ามีบทบาททางเพศแบบลักเพศมัก รวมกลุ่มกับผู้มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ยิ่งสังคมปัจจุบันยอมรับสิ่งเหล่านี้อย่างเปิดเผย การ รวมกลุ่มของบุคคลพวกนี้ในสังคมเพศยิ่งแน่นแฟ้น และเปิดเผยยิ่งขึ้น

9. ต้องการเลือกอาชีพ วัยรุ่นตอนปลายจะมองเห็นความสำคัญของอาชีพ และเข้าใจว่าอาชีพนำมาซึ่งสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งอาชีพยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงสถานะความเป็นผู้ใหญ่

สุพัตรา สุภาพ (2541:43) ยังได้กล่าวถึงเรื่องความต้องการของวัยรุ่น ดังนี้

1. ต้องการความรัก ความรักในที่นี้มีหลายแบบ คือ รักพ่อแม่ ญาติพี่น้อง รักเพื่อน รักพวกพ้อง ในขณะเดียวกันอยากให้เพื่อนรัก รักตัวเอง อยากดี อยากมีความสำเร็จ รักเพื่อนต่างเพศ หญิงรักชาย ชายรักหญิง ซึ่งเป็นความรักแบบหนุ่มสาว

2. ต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งส่วนมากมักออกมาในรูปของกิจกรรมกีฬา หรือการบันเทิง

3. ต้องการความเป็นอิสระ ความต้องการนี้จะรุนแรงมากในวัยนี้ เพราะเป็นวัยอยู่ระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่จึงอยากจะแสดงออกซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง ฉะนั้นจึงไม่ชอบให้ผู้ใหญ่มากำก่ายในชีวิตของตน ไม่ชอบให้ใครมาสอน มาคอยช่วยเหลือ บางคนจึงทำอะไรโดยผู้ใหญ่ไม่รู้ไม่เห็น

4. ต้องการได้รับการยกย่อง ต้องการมีชื่อเสียง วัยนี้เป็นวัยที่อยากให้สังคมยอมรับหรือชมเชย อยากเด่นอยากดัง เช่น อยากเป็นนักกีฬาที่เก่งเป็นขวัญใจ ฯลฯ หรืออาจจะออกมาในแง่เทิดทูนนักกีฬา หรือดาวประจำคณะ หรือมหาวิทยาลัย หรือไม่กี่ตั้งชมรมต่างๆ เพื่อแสดงให้สังคมได้รู้ว่าเขาได้พยายามทำดีที่สุดแล้ว

5. มีอุดมคติสูง เพราะอยู่ในวัยที่เรียนรู้ทางทฤษฎี ยังไม่เคยออกไปประสบกับสภาพความเป็นจริงจึงละเลยมองข้ามความเป็นจริงไปบ้าง คือ เป็นพวกอุดมคติสูง (Idealist) มากกว่ามุ่งไปในทางปฏิบัติได้จริงๆ (Pragmatist) ซึ่งบางครั้งก็อาจตกเป็นเครื่องมือของผู้ที่มีอำนาจมีอิทธิพล มีบารมีแสวงหาประโยชน์ได้ เพราะวัยรุ่นมักจะเป็นพวกที่มีอุดมคติแรงกล้า มีความกล้าเสี่ยงและมีพลังผลักดันสูง เชื่อคนง่าย โดยไม่คิดวามมนุษย์ในโลกอาจมีวิธีการที่ลึกซึ้ง มีลักษณะไปในทางไม่สุจริตและอาจแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวได้

6. มีความสนใจเรื่องเพศและเพื่อนต่างเพศ เป็นวัยที่ต้องการเรียนรู้ ความเข้าใจทางเพศ อย่างถูกต้อง ถ้าถูกกีดกันจะแสดงออกทางอ้อมโดยการปิดบัง และพูดคุยนเฉพาะในกลุ่มเพศเดียวกัน หาความรู้จากการได้ยินได้ฟังผู้อื่นพูด หรืออาจถูกบ้งผิดบ้าง หรือไม่ก็อ่านจากหนังสือ เรื่องเพศที่มีขายตามท้องตลาด ซึ่งอาจจะเป็นหนังสือประเภทลามก เราความรู้สึกทางเพศ โดยเฉพาะภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับความรักและเรื่องเพศ

นอกจากอยากรู้เรื่องเพศแล้วยังเป็นวัยที่สนใจเพื่อนต่างเพศ ถ้าหากถูกขัดขวาง ทักท้วง อาจจะทำให้จิตใจหดหู่ ซึมเศร้า และอาจขัดขวางไม่ยอมทำตามผู้ใหญ่ เพราะเป็นวัยรักแบบ หลงใหลใฝ่ฝัน หรือเป็นความรักแบบรุนแรงวิจิตรพิสดาร โดยมากมักจะรักโดยไม่มีอุดมการณ์ คือ ออกมาในรูปของการฟุ้งฝัน และอาจจะเปลี่ยนแปลงและสิ้นสุดในตัวของตัวเอง ด้วยเหตุนี้จึงอาจ กล่าวได้ว่า เป็นความรักในแง่ของความรู้สึก ไม่เหมือนกับความรักของผู้ใหญ่ที่มีแนวโน้มยึดหลัก ความเป็นจริงเข้ามาประกอบด้วย

7. ต้องการรวมกลุ่มเพื่อน เพื่อนมีความสำคัญมาก เป็นวัยที่อยากให้เพื่อนยอมรับ เพราะฉะนั้นจึงพยายามทำตามเพื่อน แม้บางครั้งจะขัดความรู้สึกส่วนตัวก็ตาม เช่น เพื่อนชวน เดินชวบนแม้ไม่อยากเดินก็เดินด้วย เพราะกลัวเพื่อนจะไม่รัก ว่าไม่มีสปีริต หรือไม่กล้าขัดใจเพื่อน เป็นต้น

8. ต้องการการยอมรับจากผู้ใหญ่ คือ อยากรู้ให้ผู้ใหญ่ยอมรับบ้างว่ามีความสามารถหรือ มีประโยชน์ต่อสังคม เพราะฉะนั้นผู้ใหญ่ไม่ควรเพิกเฉย ควรให้วัยรุ่นช่วยรับผิดชอบในกิจกรรม บางอย่าง จะช่วยให้วัยรุ่นรู้จักความรับผิดชอบ เป็นตัวของตัวเองหรือช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น

9. ต้องการแบบอย่างที่ดี วัยรุ่นในปัจจุบันแม้จะชอบอิสระ ก็ยังอยากได้คำแนะนำที่ดี จากผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่จะต้องเป็นปฐนีบุคคลที่ดี วัยรุ่นถึงจะมีแนวโน้มที่ดีได้ ผู้ใหญ่จะต้องคอยนำ ทางคอยตักเตือนเมื่อทำผิด และให้รางวัลเมื่อทำดี

10. ต้องการความปลอดภัยและมั่นคง คือ อยากรู้หลักประกันว่าถ้าหากทำในสิ่งที่ดีจะไม่ถูกลงโทษ หรือไม่เป็นที่พอใจของผู้ใหญ่ เพราะในสายตาของผู้ใหญ่ สิ่งที่วัยรุ่นคิดว่าดีแล้ว อาจจะไม่ดีในทรรศนะของผู้ใหญ่ก็ได้ แต่โดยทั่วไปแม้วัยรุ่นจะทำพลาดพลั้งไปบ้าง สังคมมักจะให้อภัยเพราะสังคมถือว่าเป็นผู้ที่อยู่ในวัยเรียน นอกจากนี้ส่วนใหญ่อังเป็นวัยที่ต้องพึ่งพาพ่อแม่ ผู้ปกครองทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และจิตใจ

11. ต้องการประสบการณ์ใหม่ๆ ต้องการการอาจุรณแรงและหาความพอใจในทางใดทางหนึ่งจนได้ ซึ่งผู้ใหญ่บางคนมักจะกีดกันห้ามไม่ให้หนุ่มสาวรับความสนุกสนานเพลิดเพลินต่างๆ ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแต่อย่างใด เช่น อยากร่างกายแปลกๆ ตามสมัยนิยม อยากรมีเพื่อนต่างเพศ ฯลฯ ผลที่ตามมาคือ เกิดการชอนเร้นหลอกลวง และในที่สุดอาจจะเกิดการเสื่อมเสีย เพราะเป็นวัยที่ความรักกับความเกลียดยังใกล้เคียงกันมาก

12. ความรู้สึกรุนแรง เช่น ถ้าเกิดความสมหวังก็ชื่นชมซาบซึ้ง ตื่นเต้น ถ้าผิดหวังก็จะแค้น ใจน้อยใจในวาสนาของตน ความรู้สึกนี้จะรุนแรงผิดธรรมดา บางครั้งก็อาจออกมาในรูปที่ว่า เพราะตัวเองผิด บางคนจึงอาจฆ่าตัวตายได้ถ้าเกิดผิดหวังในบางเรื่อง เช่น ความรัก การสอบไล่ตก หรือถูกพ่อแม่ดูว่ากล่าว เป็นต้น

13. ต้องการมีอนาคต ต้องการความสำเร็จ เป็นวัยที่อยากรับผิดชอบ อยากรพึ่งพาตนเอง ผันถึงจุดหมายในอนาคต เช่น อยากรเป็นหมอ เป็นวิศวกร เป็นนักปกครอง เป็นอาจารย์ เป็นสถาปนิกเป็นนักเศรษฐศาสตร์ เป็นนักเคมี เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์

ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์

กรมสุขภาพจิต (2546: 1) ได้ระบุว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการรู้จัก เข้าใจและควบคุมอารมณ์ของตนเองได้สอดคล้องกับวัย มีการประพฤติปฏิบัติตน ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสมและมีความสุข ความฉลาดทางอารมณ์เป็นคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ทั้งความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม

อารี พันธมณี (2546: 134) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถศักยภาพของบุคคลในการรับรู้อารมณ์ของตนเอง รู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง สามารถควบคุมจัดการกับอารมณ์ของตน และแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม และรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ตอบสนองอารมณ์และความต้องการของผู้อื่นได้ถูกต้อง

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถของเด็กและเยาวชนในอันที่จะเข้าใจอารมณ์ของตนเอง จัดการกับอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี รู้จักมองโลกในแง่ดีและปรับตัวกับปัญหา ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสมและมีความสุข ความฉลาดทางอารมณ์เป็นคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ทั้งความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม

ลักษณะของความฉลาดทางอารมณ์

ความฉลาดทางอารมณ์มีลักษณะดังต่อไปนี้ (วิระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2544: 56-59)

1. เป็นผลร่วมจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม อาทิ บ้าน ครอบครัว โรงเรียน ที่มีบทบาทหล่อหลอมพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความฉลาดทางอารมณ์ บทบาทของสถานการณ์และวัฒนธรรม หรืออนุวัฒนธรรม (Sub-Culture) มีผลต่อระดับความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคลเป็นอย่างยิ่ง
2. เกี่ยวข้องอย่างมากกับวุฒิภาวะอารมณ์ที่เจริญสมวัย (Maturity) อาทิ ความอดได้ อดไม่ได้ ไม่หุนหันพลันแล่นหรือใจร้อน โกรธง่าย การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา การไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เป็นต้น ความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคลในช่วงวัยเด็ก วัยรุ่น อาจแตกต่างไปจากระดับความฉลาดทางอารมณ์ของคนๆเดียวกัน เมื่อเติบโตเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ หรือเมื่ออายุมากขึ้นแล้ว ผู้ชายบางคนเมื่อมีบุตรแล้วกลับเป็นคนสุขุมใจเย็น มีระดับของความเอาใจเขามาใส่ใจเรามากขึ้น
3. เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพแบบฉบับที่เป็นปกติวิสัยของบุคคลนั้น ที่จำเป็นต้องใช้เวลาและความเอาใจจริงเอาใจในการปรับเปลี่ยนพัฒนาการ การเรียนรู้ของความฉลาดทางอารมณ์มักเกิดกับชีวิตในช่วงหลังการศึกษาเล่าเรียนเป็นส่วนมากเป็นเรื่องของ “โลกในความเป็นจริง”
4. เรียนรู้ได้ ฝึกฝนได้ พัฒนาได้ เป็นการฝึกสมองทั้ง 2 ด้าน โดยเฉพาะในซีกของ Limbic System ซึ่งเป็นส่วนของสมองซีกขวา แต่ต้องใช้ความอดทนเอาใจจริงเอาใจ และที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับระดับประสบการณ์ของบุคคล การเรียนรู้ของความฉลาดทางอารมณ์มีทั้งที่ไม่ปรากฏให้เห็น (Implicit) ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้ได้ตอบกันภายในตัวบุคคล (Intra-Individual) หรืออาจแสดงออกมาอย่างชัดเจน (Explicit) ก็ได้ Bar-On(1997) เชื่อว่าความฉลาดทางอารมณ์พัฒนาได้ตั้งแต่วัยเด็กไปจนถึงอายุ 50 กว่าๆ โดยมีจุดสูงสุดในช่วงอายุระหว่าง 45-55 ปี

5. ประเมินได้ในนัยของความเหมาะสม มากกว่าจะเป็นเรื่องของความถูก-ผิด หรือขาว-ดำดี-ชั่ว หรือการประเมินเป็นแต้มคะแนน ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคลในการประเมินแต่ละครั้งอาจมีค่าที่ผันแปรได้ การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ควรใช้เครื่องมือวัดหลายๆ รูปแบบประกอบร่วมกัน

6. มีหลายองค์ประกอบร่วม (Multifactorial) ความฉลาดทางอารมณ์เป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดู ภาวะแวดล้อม วัฒนธรรม การเรียนรู้ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ปรากฏให้เห็นได้จากบุคลิกภาพที่มีผลต่อการพัฒนาสังคม อารมณ์ สติปัญญาของบุคคล และเป็นผลจากการเรียนรู้ภายในตนและภายนอกตน

จะเห็นได้ว่า การปลูกฝัง การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของแต่ละบุคคลนั้นเป็นกระบวนการสร้างที่ต้องใช้เวลา อันเป็นผลร่วมของปฏิสัมพันธ์ใน 2 ลักษณะคือ การซึมซับเข้าสู่ตัวเอง กับการแสดงออกกับสิ่งแวดล้อมนอกตน การหล่อหลอมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์เป็นผลร่วมจากทั้ง 4 ปัจจัย ได้แก่ การกำหนดคุณค่าภายในตน การดูดซึมซับ และการปรับตัว การขัดเกลานิสัยทางสังคม และการแสดงออกให้ปรากฏ

7. ความสัมพันธ์ของความฉลาดทางอารมณ์กับเชาวน์ปัญญาไม่แน่นอน ไม่มีอะไรเป็นหลักประกันได้ว่าแต่ละคนที่มีเชาวน์ปัญญาสูง เมื่อรวมกลุ่มกันแล้วความฉลาดทางอารมณ์จะสูงตามไปด้วย การที่บุคคลมีเชาวน์ปัญญาสูงก็ไม่ได้เป็นหลักประกันว่าความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มจะสูงตามไปด้วย การที่แต่ละคนความฉลาดทางอารมณ์สูง ก็ไม่ได้ยืนยันว่าความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มจะสูงตามไปด้วย แต่โดยภาพรวม ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงมักมีแนวโน้มที่จะมีเชาวน์ปัญญาสูงตามด้วย เนื่องจากองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์จะช่วยเสริมให้คนเรียนรู้และแก้ปัญหาได้ดี

ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์

ความฉลาดทางอารมณ์ มีความสำคัญดังนี้

วีระวัฒน์ ปันนิยามัย (2542: 34-37) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ที่ประยุกต์เข้าสู่ชีวิตประจำวัน และงานในหน้าที่ดังนี้

1. พัฒนาการด้านอารมณ์บุคลิกภาพของเด็ก ความฉลาดทางอารมณ์มีบทบาทในการกำหนดบุคลิกภาพที่พึงปรารถนา สร้างวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เจริญสมวัย สร้างความสามารถในการปรับตัว ในการแก้ไขปัญหาความเครียดและแรงกดดันในชีวิต

2. การสื่อสาร และการแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

3. การปฏิบัติงาน ความฉลาดทางอารมณ์ มีส่วนเกื้อหนุนการยอมรับความคิดริเริ่ม ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานที่ดี

4. การให้บริการ ความฉลาดทางอารมณ์ มีส่วนทำให้ยอมรับความต้องการของผู้อื่นและสามารถตอบสนองได้ดี

5. การบริหารจัดการ ความฉลาดทางอารมณ์ ช่วยส่งเสริมอัจฉริยภาพของความเป็นผู้นำ ที่มีศิลปะในการรู้จักใช้คน และครองใจคน ได้เปิดโอกาสให้ผู้บริบาลได้เรียนรู้ และพัฒนาคน สามารถโน้มน้าวผู้อื่นให้ทำในสิ่งที่ตนต้องการได้สำเร็จ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ มีผลต่อชีวิตประจำวันอย่างชัดเจน ผู้มีอารมณ์ดีจะมีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ง่าย ตลอดจนมีทักษะอารมณ์ที่ดีในการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ขณะเดียวกันความฉลาดทางอารมณ์ จะช่วยทำให้เรามองโลกในแง่ดี ทำให้มีพลังต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์

Salovey and Mayer (1990) ได้แสดงทัศนะว่าความฉลาดทางอารมณ์เป็นเรื่องของทักษะในการปรับตัวใน 3 ลักษณะ กล่าวคือ

1. ขั้นรู้จักภาวะอารมณ์ของตน การประเมินภาวะอารมณ์ได้อย่างถูกต้องและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม (Emotional Awareness) การที่บุคคลสามารถรับรู้ ระบุ และจำแนกภาวะอารมณ์ที่เกิดกับตนได้เป็นปัจจัยนำที่เอื้อต่อความสามารถในการปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างดี ตัวอย่างเช่น เด็กสามารถรับรู้ภาวะอารมณ์ที่แสดงออกทางสีหน้าได้อย่างถูกต้องที่ผันตามระดับอายุ ยิ่งโตยิ่งรับรู้อารมณ์ได้อย่างถูกต้องมากขึ้น

2. **ขั้นควบคุมอารมณ์** ขั้นควบคุม กำกับ ดูแลภาวะอารมณ์ (Regulation of Emotion) ของตนและของผู้อื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ ทั้งในแง่ของกายกรรม วาจากรรม มโนกรรม ในบางอาชีพจำเป็นต้องฝึกขั้นนี้มากเป็นพิเศษ อาทิ พนักงานต้อนรับบนเครื่องบินที่ต้องฉลาดรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ ความต้องการของผู้โดยสาร

3. **ขั้นใช้เชาว์อารมณ์** คนแต่ละคนจะมีความสามารถใช้ประโยชน์ (Utilization of Emotion) จากภาวะอารมณ์ของตนต่างกันในการแก้ไขปัญหา หรือช่วยในการปรับตัว หากอารมณ์ดีอาจมีส่วนช่วยให้เกิดภาวะคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีเหตุผลในการตอบข้อสอบ การคิดวิเคราะห์ขณะที่อารมณ์เศร้า ทำให้การคิดแบบอุปมาอุปไมยช้าลง

Goleman (1995) ได้เสนอองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ 5 ที่สำคัญดังนี้

1. **ขั้นตระหนักรู้จักอารมณ์ตน** (Know One's Emotion) มีตนแล้วให้รู้ตน หรือบางครั้งเรียกว่า การตระหนักรู้จักตน เข้าใจยังรู้ความเปลี่ยนแปลงในอารมณ์ ภาวะอารมณ์ ความต้องการของตนในแต่ละช่วงเวลาและสถานการณ์ เข้าทำนองผู้ที่รู้จักตัวเองและเอาชนะตนเองได้เป็นผู้ที่ฉลาดที่สุด

2. **ขั้นบริหารจัดการอารมณ์ของตน** (Managing Emotions) เป็นความสามารถที่จะควบคุมจัดการกับความรู้สึก หรือภาวะอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและชาญฉลาด โดยสร้างเสริมจากภาวะที่ตระหนักรู้ในอารมณ์ของตน เมื่อเศร้า โกรธ ผิดหวัง หรือเสียใจก็ควบคุมตนเองได้ ไม่โมโหร้ายหรือหาเรื่อง สร้างความทุกข์ระทมให้เกิดแก่ตน นำพาเอาภาวะอารมณ์ของตนให้กลับคืนสู่สภาพปกติได้โดยเร็ว ผันร้ายกลายเป็นดี คิดไตร่ตรองก่อนตัดสินใจ

3. **ขั้นสร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตนเอง** (Motivation Oneself) การกระตุ้นเตือนตนให้คิดริเริ่มอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ ผลักดันตนมุ่งสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ จะนำมาซึ่งความสำเร็จ สามารถอดได้รอได้ ไม่หุนหันใจเร็วด่วนได้ ผู้ที่สามารถทำได้ดังนี้ถือเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในงาน มุ่งสู่เป้าหมายอย่างมีพลังของความตั้งใจมั่น มองอะไรที่ไม่ยึดติดกับเงิน ผลประโยชน์หรือตำแหน่ง

4. **ขั้นสามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นได้** (Recognizing Emotions in Others) ความสามารถเอาใจเขามาใส่ใจเรา เป็นพื้นฐานของความ “เก่งคน” รู้เท่าทันในความรู้สึกความต้องการ

ข้อวิตกกังวลของผู้อื่นได้อย่างชาญฉลาด มีไหวพริบ มีความสำคัญต่อบางอาชีพ เช่นงานที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาล การขาย การสอน และการบริหารจัดการ

5. ความสามารถในการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Handling Relationships) เป็นผลรวมของข้อ 1-4 ทำอย่างไรที่จะมีความสามารถในการสร้างและรักษาเครือข่ายสายสัมพันธ์ส่วนตัวและที่เกี่ยวข้องกับงานไว้ ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากกับความเป็นผู้มีชื่อเสียง ความเป็นผู้นำ และความเก่งคน Gardner (1983) ถือว่าเป็นลักษณะของ “Interpersonal intelligence” ที่ประกอบจากการจัดตั้งกลุ่มหรือเครือข่ายการเจรจาแสวงหาทางออก การสร้างสายสัมพันธ์เป็น การส่วนตัวและเป็นผู้ที่มีความสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมได้ดี

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้เสนอองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ทั้งหมด 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข

1. ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง

1.1.1 รู้อารมณ์และความต้องการของตนเอง

1.1.2 ควบคุมอารมณ์และความต้องการได้

1.1.3 แสดงออกอย่างเหมาะสม

1.2 ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น

1.2.1 ใส่ใจผู้อื่น

1.2.2 เข้าใจและยอมรับผู้อื่น

1.2.3 แสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม

1.3 ความสามารถในการรับผิดชอบต่อ

1.3.1 รู้จักการให้ รู้จักการรับ

1.3.2 รู้จักรับผิดชอบ รู้จักให้อภัย

1.3.3 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2. เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหา และแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

2.1 ความสามารถในการรู้จักและสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง

2.1.1 รู้ศักยภาพของตนเอง

2.1.2 สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองได้

2.1.3 มีความมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย

2.2 ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา

2.2.1 รับรู้และเข้าใจปัญหา

2.2.2 มีขั้นตอนในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

2.2.3 มีความยืดหยุ่น

2.3 ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

2.3.1 รู้จักการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

2.3.2 กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

2.3.3 แสดงความเห็นที่ขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์

3. สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจ

3.1 ความภูมิใจในตนเอง

3.1.1 เห็นคุณค่าในตนเอง

3.1.2 เชื้อมั่นในตนเอง

3.2 ความพึงพอใจในชีวิต

3.2.1 รู้จักมองโลกในแง่ดี

3.2.2 มีอารมณ์ขัน

3.2.3 พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

3.3 ความสงบทางใจ

3.3.1 มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข

3.3.2 รู้จักผ่อนคลาย

3.3.3 มีความสงบทางจิตใจ

Cooper and Sawaf.1997 อ้างใน วีระวัฒน์ บันนิตมัย, 2542: 74-75 ได้เสนอโครงสร้างของความฉลาดทางอารมณ์ ว่าประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 หลักด้วยกัน โดยแต่ละหลักจะมี 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. ความรอบรู้ทางอารมณ์ (Emotional Literacy) รู้จักอารมณ์ของตนเอง รู้และไหวทันว่าอารมณ์ของตนผันแปรไปเช่นไร

2. ความเหมาะสมทางอารมณ์ (Emotional Fitness) ปรับวางอารมณ์ของตนได้อย่างยืดหยุ่น รู้กาลเทศะ แม้เผชิญความลำบากใจ

3. ความลึกซึ้งทางอารมณ์ (Emotional Depth) ระดับความลึกซึ้งของอารมณ์ ที่เอื้อต่อการพัฒนา

4. ความผันแปรทางอารมณ์ (Emotional Alchemy) ความสามารถในการใช้อารมณ์เพื่อความคิดสร้างสรรค์

ทศพร ประเสริฐสุข (2542: 15) ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 15 คุณลักษณะ ที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. ความสามารถภายในตน ซึ่งมีความสามารถที่มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

1.1 ความสามารถในการเข้าใจสภาวะอารมณ์ของตน

1.2 มีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกของตนเอง

1.3 การตระหนักรู้งาน คือ มีสติ

2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่

2.1 ความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น

2.2 มีน้ำใจ เอื้ออาทร ห่วงใยผู้อื่น

2.3 ตระหนักรู้เท่าทันในความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น

3. ความสามารถในการปรับตัว ประกอบด้วย

3.1 ความสามารถในการตรวจสอบความรู้สึกของตนเอง

3.2 เข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ และสามารถตีความได้ถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง

3.3 มีความยืดหยุ่น ในความคิด และความรู้สึกของตนเป็นอย่างดี

3.4 มีความสามารถในการแก้ปัญหา และสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ดี

4. มียุทธวิธีในการจัดการกับความเครียด ประกอบด้วย

4.1 การจัดการกับความเครียด บริหารความเครียด

4.2 ควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดี แสดงออกได้อย่างเหมาะสม

5. การรู้จักตนเอง และสภาวะทางอารมณ์ ได้แก่

5.1 การมองโลกในแง่ดี

5.2 การแสดงออก และมีความรู้สึกเป็นสุข ที่สามารถสังเกตเห็นได้

5.3 สร้างความสนุกสนานให้เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของฉลาดทางอารมณ์ จำแนกเป็น 2 ลักษณะกว้าง ๆ คือ การรู้จักอารมณ์ของตนเอง ซึ่งนำไปสู่การเข้าใจตนเองดีขึ้น และการรู้จักอารมณ์ของผู้อื่น ซึ่งนำไปสู่การตอบสนองต่ออารมณ์และความต้องการของผู้อื่นได้ ส่งผลให้บุคคลนั้นประสบความสำเร็จ เป็นคนดีคนเก่ง และมีความสุข ซึ่งในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้องค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านดี ด้านเก่งและด้านสุข

การส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์

การส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ มีหน่วยงานและผู้เสนอแนะ ไว้ดังนี้กรมสุขภาพจิต (2546: 7-8) ได้ระบุถึง การส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3-5 ปีดังนี้

1. ด้านดี

1.1 การรู้จักอารมณ์ เมื่อเด็กมีอารมณ์เกิดขึ้น เช่น โกรธ โมโห ผู้ใหญ่ควรช่วยให้เด็ก รู้จักอารมณ์ของตนเอง อันเป็นพื้นฐานของการควบคุมอารมณ์ได้ในอนาคต โดยไม่ตำหนิเด็ก แต่ควรแสดงท่าทีที่เข้าใจ เช่น โอบกอดเด็ก จะทำให้เด็กรู้สึกผ่อนคลาย และผู้ใหญ่ควรถามเพื่อ เป็นการให้เด็กทบทวนอารมณ์ ของตนเอง เช่น “หนูรู้ตัวหรือเปล่าว่่ากำลังโกรธ” “หนูรู้สึกว่่าใคร ๆ ก็พากันรักน้่องมากกว่าหนูใช่มั้”

1.2 มีน้ำใจ ผู้ใหญ่ควรสอนให้เด็กรู้จักแบ่งปันสิ่งของให้คนอื่น หรือกล่าวชมเมื่อเด็ก ช่วยเหลือผู้อื่น ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งที่เพื่อประโยชน์ของตัวเอง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

1.3 รู้ว่่าอะไรถูก อะไรผิด เมื่อเด็กทำผิด เช่น เดินชนผู้อื่นโดยไม่ตั้งใจ ควรสอนให้ เด็กรู้จักกล่าวว่่า “ขอโทษ” เพราะการเดินชนผู้อื่น อาจทำให้เขาเจ็บ หรือไม่พอใจ การขอโทษทำ ให้ผู้อื่นไม่ถือโทษโกรธเด็ก

2. ด้านเก่ง

2.1 กระตือรือร้น สนใจใฝ่รู้ ผู้ใหญ่ควรมีท่าทีสนใจเมื่อเด็กมีข้อสงสัยซักถาม เพราะ เด็กวัยนี้มักมีความสนใจ อยากรู้ อยากเห็นสิ่งแปลกใหม่รอบตัว นอกจากนี้ผู้ใหญ่ควรส่งเสริมให้ เด็กรู้จักวิธีค้นหาคำตอบอย่างง่ายที่สอดคล้องกับวัยของเด็ก

2.2 ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเด็กมักจะเกิดความหวั่นไหว ดังนั้น ผู้ใหญ่ควรปลอบใจ ให้ความมั่นใจเด็กเพื่อให้เด็กรู้สึกอบอุ่นใจและปรับตัว นอกจากนี้ ผู้ใหญ่ควรให้เด็กได้พบปะคนอื่น ๆ นอกบ้านบ้าง เช่น พาเที่ยวบ้านญาติ บ้านเพื่อน หรือเล่นกับ เพื่อนนอกบ้าน ซึ่งจะทำให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับคนอื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว

2.3 กล้าพูด กล้าบอก เมื่อเด็กบอกความรู้สึก หรือแสดงความคิดเห็น ผู้ใหญ่ควรรับ ฟังด้วยความสนใจ และถามเหตุผล ท่าทีของผู้ใหญ่จะเป็นการสนับสนุนให้เด็กมีความมั่นใจใน ตนเองและผู้ใหญ่ก็จะเข้าใจเด็กมากขึ้นด้วย

3. ด้านสุข

3.1 มีความพอใจ ผู้ใหญ่ควรสนับสนุนให้เด็กทำอะไรด้วยตนเองหรือแสดงความสามารถเฉพาะตัว เมื่อเด็กทำได้ผู้ใหญ่ควรกล่าวชมเชย จะทำให้เด็กเกิดความภูมิใจและมีความสุข

3.2 อบอุ่นใจ เด็กทุกคนต้องการให้ผู้ใหญ่อยู่ใกล้ชิด คอยปกป้องและให้กำลังใจ โดยเฉพาะเวลาเด็กเริ่มทำอะไรด้วยตนเองเป็นครั้งแรก จะทำให้เด็กรู้สึกไม่กังวล มีความมั่นคงทางอารมณ์ และกล้าที่จะทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองในระยะต่อไป

3.3 สนุกสนานร่าเริง ผู้ใหญ่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่น หรือร่วมสนุกสนานเฮฮากับเพื่อน เพราะเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อชีวิตเด็ก ทั้งนี้พ่อแม่อาจจะมีส่วนช่วยกระตุ้น โดยการร่วมกิจกรรมกับเด็ก สิ่งเหล่านี้จะเป็นการฝึกให้เด็กเป็นคนอารมณ์ดี และเป็นการช่วยผ่อนคลายอารมณ์ที่ขุ่นมัวทั้งหลายได้เป็นอย่างดี สำหรับเด็กที่มีท่าทางหงอยเหงา ผู้ใหญ่ไม่ควรละเลย แต่ควรสนับสนุนให้เด็กร่วมในกิจกรรมที่สนุกสนานกับผู้อื่น

การส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ข้างต้น เป็นแนวทางในการนำไปฝึกปฏิบัติ ซึ่งมีวิธีการอื่นๆ อีกมากมายที่สามารถทำได้ แต่การจะให้เกิดผลอย่างแท้จริง ต้องอาศัยความมุ่งมั่น ต้องอาศัยความมุ่งมั่นของตนเอง และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ตลอดจนบุคคลรอบข้างที่มีพฤติกรรมต่อการเอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมหรือพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกษรราช จิณะแสน (2542) ได้ศึกษา “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างถูกควบคุมความประพฤติในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง” พบว่า ปัจจัยดึงดูดและปัจจัยผลักดันที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนตัดสินใจกระทำความผิดเป็นครั้งแรกประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ คือ ปัจจัยจากสภาพครอบครัว ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมที่พักอาศัย ความบกพร่องของโครงสร้างทางสังคมและการคบหาสมาคมที่แตกต่าง และอิทธิพลของวัฒนธรรมในกลุ่มเพื่อน ปัจจัยเหล่านี้ได้ส่งผลให้เด็กกระทำผิดเป็นครั้งแรก จนกระทั่งถูกจับกุมตัวดำเนินคดีในชั้นศาล ซึ่งศาลก็ได้ให้โอกาสพวกเขาโดยการให้คุมความประพฤติไว้

ภายหลังที่ได้รับการควบคุมความประพฤติแล้ว พบว่า เมื่อเด็กได้กลับไปอยู่กับครอบครัวที่ผู้ปกครองไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเอง และเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมเดิม

ประกอบกับการที่พนักงานคุมประพฤติไม่มีเวลาออกไปสอดส่องดูแล ทำให้พวกเขาหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำได้ง่าย ซึ่งการกระทำความผิดซ้ำของพวกเขาเมื่อเปรียบเทียบกับการกระทำความผิดในครั้งแรกแล้ว พบว่า มีพฤติการณ์ที่ร้ายแรงขึ้นเนื่องจากเด็กเริ่มไตร่ตรองและชั่งน้ำหนักในการตัดสินใจที่จะกระทำผิดเพราะเห็นผลประโยชน์จากการกระทำและเห็นว่าหากตนกระทำผิดเงื่อนไขคุมประพฤติก็อาจถูกศาลสั่งฝากอบรมได้ เมื่อตัดสินใจจะกระทำผิดจึงกระทำผิดซ้ำในลักษณะรุนแรงขึ้นเพื่อให้คุ้มกับการถูกศาลสั่งฝากอบรม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในระหว่างถูกคุมประพฤติสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ครอบครัว สถานศึกษา และเพื่อน
2. ปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ แรงปรารถนาภายใน แรงดึงดูดทางสังคม และแรงกดดันทางสังคม
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจและครอบครัว สิ่งแวดล้อมบริเวณที่พักอาศัย
4. ปัจจัยจากการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติ ได้แก่ การปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติฝ่ายประมวลข้อเท็จจริงฯ และฝ่ายควบคุมสอดส่อง
5. ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรายงานตัวไม่ชัดเจน

วรินทร์ พวงแก้ว (2546) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในสถานฝึกและอบรมบ้านกรุณาและบ้านปราณี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในบ้านกรุณาและเป็นชาย ร้อยละ 77.0 มีอายุเกิดกว่า 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ ร้อยละ 91.5 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 48.0 และก่อนกระทำความผิดไม่ได้ทำงาน ร้อยละ 62.1 ส่วนในการกระทำผิดครั้งนี้กระทำผิดเป็นครั้งที่ 2 ร้อยละ 57.9 และถูกจับเฝ้าเดียวกับคดีนี้ ร้อยละ 74.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวสภาพแวดล้อมภายในชุมชน และการได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชนอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภาวะการทำงาน ความสัมพันธ์ภายใน

ครอบครัว สภาพแวดล้อมภายในชุมชน และการได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชนไม่มีสัมพันธกับการกระทำผิดซ้ำ

ณภัตสร บุญเพ็ง (2549) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน กรณี สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า อายุของกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 13-17 ปี เด็กที่กระทำผิดครั้งแรกมีอายุระหว่าง 8-16 ปี โดยเด็กที่กระทำผิดครั้งแรกตอนอายุน้อยสุดคืออายุ 8 ปี กลุ่มตัวอย่างนับถือศาสนาพุทธ ระดับการศึกษาของเด็กและเยาวชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียนไม่จบชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาเป็นเด็กที่เรียนไม่จบชั้นประถมศึกษา มีเพียง 1 รายที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สถานภาพพรสของบิดามารดาพบว่า ส่วนใหญ่บิดามารดาเลิกร้างกัน สถานภาพแวดล้อมพบว่า เด็กและเยาวชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตชุมชนแออัด ในส่วนของประวัติในการกระทำผิดและสาเหตุการกระทำผิด จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาล้วนส่วนใหญ่มีการกระทำผิดครั้งแรกในคดีที่ไม่รุนแรง เช่น สารระเหย ขยายแผ่นซีดีเพลง (ละเมิดลิขสิทธิ์) และลักทรัพย์ แต่เด็กและเยาวชนจะมีเทคนิควิธีการหลีกเลี่ยงการจับกุมที่ดีขึ้น กรณีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์เด็กและเยาวชนจะมีพฤติกรรมการก่อคดีแบบเดิมเกือบทุกรอบคดี ในส่วนกลุ่มของเด็กและเยาวชนที่ถูกระงับการขานยนต์มักจะมีลักษณะการรวมกันเป็นกลุ่ม มีการพัฒนารูปแบบวิธีการในการกระทำผิด นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะมีคำอธิบายสาเหตุการกระทำผิดของตนเองในลักษณะเป็นการโยนความผิด ลักษณะการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนเกิดจากการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมเกี่ยวกับการกระทำผิดในลักษณะต่างๆ หลายวิธี ตลอดจนวิธีการหลีกเลี่ยงหรือเอาตัวรอดจากการถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทั้งหมด เมื่อออกจากศูนย์ฝึกอบรมมาแล้วเด็กและเยาวชนมักจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมและมีแนวโน้มที่จะกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ในส่วนของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน พบว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด ปัจจัยด้านครอบครัว พบว่า เป็นเหตุปัจจัยที่ผลักดันในการกระทำผิดครั้งแรกของเด็กและเยาวชน แต่ไม่ได้เป็นสาเหตุหลักในการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ปัจจัยด้านความรู้สึกต่อกฎหมายหรือโทษที่ได้รับพบว่าเด็กและเยาวชนทุกรายมีความคิดว่าโทษที่ตนได้รับไม่รุนแรง และพบว่าในการกระทำผิดครั้งแรกเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะได้รับการปล่อยตัว ลักษณะการกระทำผิดซ้ำพบว่า มีลักษณะที่ซับซ้อน และรุนแรงมากขึ้น และมีวิธีหลีกเลี่ยงการติดตามจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ข้อเสนอแนะ ด้านครอบครัวควรปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องให้กับเด็ก โดยเฉพาะด้านจริยธรรม ควรมีการส่งเสริมวิธีการคิดของบุตรหลานในเรื่องของทักษะชีวิต ด้านหน่วยงานกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ควรศึกษาปัญหาและแนวโน้มพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลพร้อมทั้งจำแนกเด็กและเยาวชนที่มีแนวโน้มจะกระทำผิดซ้ำและจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อการบำบัด แก้ไขและฟื้นฟูเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ ควรมีการจัดกิจกรรมครอบครัวและทำกลุ่มครอบครัวบำบัดให้กับเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาการกระทำผิดซ้ำ ควรมีการใช้มาตรการติดตาม ดูแลเยาวชนหลังได้รับการปล่อยตัว ทั้งนี้เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ ด้านหน่วยงานอื่น ๆ รัฐควรมีการรณรงค์ให้สังคมตระหนักถึงความพร้อมในการมีครอบครัวทั้งทางด้านวุฒิภาวะทางอารมณ์ วุฒิภาวะทางสังคม และภาวะทางเศรษฐกิจ รัฐบาลควรกำหนดมาตรการในการส่งเสริม สนับสนุนและขยายโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนอย่างทั่วถึง และควรมีมาตรการในการป้องกันหรือแก้ปัญหาการออกจากระบบการศึกษาก่อนวัยอันควร เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ

จารุณี แซ่ตั้ง (2548) ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการไม่กระทำผิดซ้ำของเยาวชน: กรณีศึกษาและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา” พบว่า 1) ปัจจัยด้านภูมิหลังส่วนบุคคล พบว่า ผู้ไม่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 20 ปี มีประวัติการกระทำผิดครั้งแรกเมื่ออายุ 16-17 ปี ส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมในศูนย์ฯ เป็นระยะเวลามากกว่า 1 ปี และจบการศึกษาสูงสุดในระดับชั้น ม.6 มีงานและรายได้เพียงพอในการใช้จ่าย 2) ปัจจัยทางสังคม พบว่า ผู้ไม่กระทำผิดซ้ำมากกว่าครึ่งมาจากครอบครัวที่บกพร่องในหน้าที่ แต่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมคบเพื่อนส่วนใหญ่ที่มีพฤติกรรมเหมาะสมรู้สึกว่าได้ได้รับการยอมรับ 3) ปัจจัยด้านจิตวิทยา พบว่า ผู้ไม่กระทำผิดซ้ำมากกว่าครึ่งมีบุคลิกภาพที่มีจิตใจอ่อนไหว อารมณ์ไม่มั่นคง แต่สามารถใช้ลักษณะบุคลิกภาพที่เข้มแข็งของตนเองมาใช้ในการปรับตัวและเผชิญปัญหาต่างๆในชีวิตประจำวันได้ 4) ปัจจัยที่สนับสนุนให้ไม่กระทำผิดซ้ำที่ได้เพิ่มเติม พบว่า ผู้ไม่กระทำผิดซ้ำมีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล มีเป้าหมายในชีวิต มีความสามารถในการควบคุมตนเอง และรู้จักขอความช่วยเหลือ รวมถึงมีบุคคลที่สามารถขอความช่วยเหลือ ขอคำปรึกษา ได้เมื่อต้องการ

นวลจันทร์ ทศนชัยกุล (2549) ได้ศึกษา “การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน : กรณีของทรัพย์และปล้นทรัพย์” โดยมีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กและเยาวชนที่ตกเป็นจำเลยในคดีชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ ที่ศาลจังหวัดนนทบุรี แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จำนวน 30 ราย ผลการวิจัย พบว่า เด็กและเยาวชนมีอายุเฉลี่ย 17 ปี การศึกษาส่วนใหญ่ระดับ ป.6 การกระทำ

ความผิดส่วนใหญ่กระทำในเวลากลางคืน ไม่มีการวางแผนใช้รถจักรยานยนต์ มีการใช้อาวุธร้อยละ 50 และก่อนการกระทำความผิด ร้อยละ 70 ดื่มสุราและเบียร์ เมื่อพิจารณาสาเหตุการกระทำความผิด สาเหตุมาจากตัวเยาวชน เยาวชนต้องการอิสระเที่ยวกลางคืน มีบุคลิกภาพคึกคะนอง ก้าวร้าวและหงุดหงิด ในขณะเดียวกันก็คิดว่าตนเองไม่มีคุณค่า ส่วนสาเหตุจากครอบครัวมีจำนวนร้อยละ 60 ปัญหา คือ ครอบครัวแตกแยก สัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่ลูกไม่ดี ขาดความรัก ความอบอุ่น อีกทั้งบรรยากาศภายในครอบครัวไม่ดี มีความรุนแรงทั้งคำพูดและการกระทำ จึงเป็นปัจจัยผลักดันให้เด็กและเยาวชนอยากออกนอกบ้าน

จิตรภรณ์ จิตรธร (2551) การกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานะความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ศึกษาเชิงทฤษฎีการควบคุมตนเอง การควบคุมทางสังคมและการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 16-20 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พักอาศัยอยู่ร่วมกับพ่อแม่ในเขตชุมชนและชุมชนแออัด โดยครอบครัวมีรายได้รวมกันต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท ขณะกระทำความผิดครั้งแรกกลุ่มตัวอย่างมีอายุ 13-16 ปี ซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมากที่สุดและเมื่อมีการกระทำความผิดซ้ำ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำความผิดเป็นครั้งที่ 2 โดยกระทำความผิดฐานลักทรัพย์และปล้นทรัพย์ มากที่สุด การทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการควบคุมตนเองและการควบคุมทางสังคมต่ำ มีการคบหาสมาคมกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน มีพฤติกรรมต่อต้านสังคมและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนที่กระทำความผิดสูงนั้นมีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดซ้ำในฐานะความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินของเด็กและเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรควบคุม คือ ระดับการศึกษาสูงสุดและแหล่งที่อยู่อาศัยของเด็กก่อนเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกฯ ส่วนมูลเหตุจูงใจที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างกระทำความผิดซ้ำนั้น เช่น การถูกเพื่อนชักชวนหรือทำให้หลง ความคึกคะนองและมีปัญหาด้านการเงิน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ สถาบันครอบครัวควรดูแลเอาใจใส่ แสดงความรัก ความห่วงใยให้เด็กและเยาวชนรับรู้ถึงความรักความอบอุ่นในครอบครัว การมีเวลาดูแลพฤติกรรมของลูกอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะในการคบหาสมาคมกับเพื่อนฝูง ขณะที่สถาบันการศึกษาและสังคมควรร่วมมือกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของเด็กๆ ในชุมชน และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถของตนเองในเวทีระดับต่างๆ มากขึ้นทั้งในด้านวิชาการ นันทนาการ วิชาชีพและแนวคิดอิสระเพื่อให้ได้เรียนรู้และภูมิใจในคุณค่าของตนเอง

อัมพันธ์ สอนอำคา (2551) ศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพด้านครอบครัว เศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณาที่กระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ผลการศึกษาพบว่า 1) สถานภาพด้านครอบครัวของเด็กและเยาวชนเป็นเหตุผลในการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง สถานภาพด้านเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นเหตุผลในการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง และสถานภาพด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นเหตุผลในการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง 2) แนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์ป้องกันแก้ไขระยะสั้น รัฐต้องมีการปราบปรามอย่างจริงจัง ชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล การจัดกิจกรรม งาน อาชีพ ให้เด็กและเยาวชนทำ ผู้ปกครองต้องเข้ารับการอบรมในการดูแลเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในครั้งแรก ส่วนแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ป้องกันแก้ไขระยะยาวจะต้องให้โรงเรียนเป็นหน่วยงานหลักในการที่จะปรับเปลี่ยนทัศนคติและการสร้างความภาคภูมิใจ พ่อแม่ผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างตั้งแต่ต้น ส่วนสภาพแวดล้อม ชุมชน สังคม ที่อยู่อาศัย ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดให้มีความเหมาะสมและเพียงพอ

ทัศนีย์ ลักษณะวิชช และคณะ (2551) การวิจัยเรื่อง การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนกับการลดปริมาณคดีการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด สรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน กับการป้องกันการกระทำผิดและการลดปริมาณการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามเงื่อนไขของวิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนช่วยให้เด็กและ เยาวชนสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไขตนเอง และสามารถกลับตนเป็นเด็กและเยาวชนที่ดี กับวิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนสามารถป้องกัน แก้ไข และลดปริมาณการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. สาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนที่ผ่านการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนได้วนกลับไปกระทำผิดซ้ำมีหลายสาเหตุ ดังนี้ 1. เด็กและเยาวชนมีปัญหาส่วนตัวที่ยังไม่ได้แก้ไข และยังไม่แก้ไขไม่ได้ 2. เด็กและเยาวชนไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนต่อ ไม่มีงานทำ มีปัญหาครอบครัวแตกแยก ครอบครัวไม่อบอุ่น 3. เด็กและเยาวชนไม่อยู่ในโอวาทของบิดามารดา ผู้ปกครอง และหลบหนีออกจากบ้านไปใช้ชีวิตเร่ร่อน 4. เด็กและเยาวชนไม่ทราบ ไม่เข้าใจ ไม่เห็นประโยชน์ของการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน Family and Community Group Conferencing (FCGC) 5. เด็กและเยาวชนไม่สำนึกผิด และไม่ต้องการเข้าร่วมประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน Family and

Community Group Conferencing (FCGC) 6. ผู้ปกครองไม่ดูแลสนใจเอาใจใส่ 7. บิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติพี่น้องมีทัศนคติไม่ดีกับเด็กและเยาวชน 8. เด็กและเยาวชนไม่สามารถเข้าร่วม กิจกรรมบำบัด แก้ไข พื้นฟู และไม่ได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือ 9. บิดามารดา เด็กและเยาวชนมี ปัญหา ไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้ 10. ผู้เสียหายไม่ยอมให้อภัยและไม่ยอมสมานฉันท์ 11. บิดา มารดา หรือผู้ปกครองประกอบมีอาชีพ 12. ตำรวจ ผู้นำชุมชน ชาวบ้านยังไม่ไว้วางใจ ทำให้เกิด ความน้อยใจ 13. โรงเรียน ครู และเพื่อนไม่ยอมรับ และไม่ให้ออกสั มั กั ร ัก รัง เกียจ และ หวาดระแวง 14. ไม่สามารถหางานทำได้ เพราะนายจ้างรังเกียจ ไม่ให้ออกสั มั กั ร ัก รัง เกียจ และ หวาดระแวง 15. ชุมชนและสังคมไม่ยอมรับและไม่ให้ออกสั มั กั ร ัก รัง เกียจ และ หวาดระแวง

3. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่ผ่านการประชุม กลุ่มครอบครัวและชุมชน มีหลายปัจจัย ดังนี้ 1. ปัจจัยด้านการที่เด็กและเยาวชนไม่มีงานทำและมี เวลาว่างมากเกินไป 2. ปัจจัยด้านคบค้าสมาคมกับเพื่อนวัยเดียวกันที่ไม่เหมาะสม 3. ปัจจัยด้านที่ไม่ได้รับการศึกษา หรือไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนต่อ 4. ปัจจัยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนเอง 5. ปัจจัย เกี่ยวกับครอบครัวเด็กและเยาวชน 6. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม 7. ปัจจัยด้านชุมชน สังคม ไม่ ยอมรับและไม่ให้ออกสั มั กั ร ัก รัง เกียจ และ หวาดระแวง 8. ปัจจัยด้านสิ่งยั่วยุจากสื่อต่างๆ

4. ส่วนการศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน โดยพิจารณาจากข้อมูลพื้นฐานของเด็กและเยาวชน การทดสอบสมมติฐานมีผลการศึกษา สรุปได้ ดังนี้ การเปรียบเทียบความแตกต่างของเพศของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ กับปัจจัยที่เป็น สาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน พบว่า

1) เพศของเด็กและเยาวชนกับปัจจัยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัว เด็กและเยาวชน ปัจจัยด้านคบค้าสมาคมกับเพื่อนในวัยเดียวกัน ปัจจัยด้านไม่ได้รับการศึกษา หรือไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนต่อ ปัจจัยด้านการไม่มีงานทำและมีเวลาว่างมากเกินไป ปัจจัยด้านสิ่งยั่วยุ จากสื่อต่างๆ ไม่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ

2) เพศของเด็กและเยาวชนกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและปัจจัยด้านชุมชน สังคม ไม่ ยอมรับ และไม่ให้ออกสั มั กั ร ัก รัง เกียจ และ หวาดระแวง เป็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

3) อายุของเด็กและเยาวชนที่มีความแตกต่างกัน กับปัจจัยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนเป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) อายุของเด็กและเยาวชน ระหว่าง 16-18 ปี กับปัจจัยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ แตกต่างจากเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 10-12 ปี และเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 13-15 ปี อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับเด็กและเยาวชนอายุช่วงอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

5) อายุของเด็กและเยาวชนไม่มีความแตกต่างกัน กับปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัวเด็กและเยาวชนที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ

6) อายุของเด็กและเยาวชน ไม่มีความแตกต่างกัน กับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมเป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ

7) อายุของเด็กและเยาวชน ไม่มีความแตกต่างกัน กับปัจจัยด้านการคบค้าสมาคมกับเพื่อนในวัยเดียวกับที่เป็นสาเหตุของการกระทำ ผิดซ้ำ

8) อายุของเด็กและเยาวชน ไม่มีความแตกต่างกัน กับปัจจัยไม่ได้รับการศึกษา หรือไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนต่อ เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ

9) อายุของเด็กและเยาวชน มีความแตกต่างกัน กับปัจจัยด้านการไม่มียานพาหนะและมีเวลาว่างมากเกินไปเป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

10) อายุของเด็กและเยาวชนระหว่าง 13-15 ปี กับปัจจัยด้านการไม่มียานพาหนะและมีเวลาว่างมากเกินไป เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนอายุ 16-18 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับเด็กและเยาวชนช่วงอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

11) อายุของเด็กและเยาวชนไม่มีความแตกต่าง กับปัจจัยด้านชุมชนและสังคมไม่ยอมรับเป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ

12) อายุของเด็กและเยาวชนมีความแตกต่างกัน กับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมจากสื่อต่างๆ เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

13) อายุของเด็กและเยาวชนระหว่าง 13-15 ปี กับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมจากสื่อต่างๆ เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ แตกต่างจากเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 16-18 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับเด็กและเยาวชนในช่วงอายุอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

14) สถานภาพการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนมีความแตกต่างกัน กับปัจจัยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนเป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

15) สถานภาพการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ กับปัจจัยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ แตกต่างจากเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ มีความแตกต่างกับเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพประกอบอาชีพ และสถานภาพว่างงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับเด็กและเยาวชนสถานภาพอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

16) สถานภาพการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกัน กับปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัวเด็กและเยาวชน เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

17) สถานภาพการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ กับปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัวเด็กและเยาวชนเป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน แตกต่างจากสถานภาพเด็กและเยาวชนที่ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสถานภาพเด็กและเยาวชนที่ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ มีความแตกต่างกับเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพประกอบอาชีพ และเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพว่างงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

18) สถานภาพการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนมีความแตกต่างกัน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมเป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ แตกต่างจากเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ มีความแตกต่างกับเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพประกอบอาชีพ

และเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพว่างงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพอื่นๆไม่พบความแตกต่าง

19) สถานภาพการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนมีความแตกต่างกัน กับปัจจัยด้านการคบค้าสมาคมกับเพื่อนในวัยเดียวกันเป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

20) สถานภาพการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ กับปัจจัยด้านคบค้าสมาคมกับเพื่อนในวัยเดียวกันเป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ ของเด็กและเยาวชนแตกต่างจากเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ มีความแตกต่างกับเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพประกอบอาชีพ และเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพว่างงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพอื่นๆไม่พบความแตกต่าง

21) สถานภาพการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนมีความแตกต่างกัน กับปัจจัยด้านไม่ได้รับการศึกษาหรือไม่ได้ศึกษาเล่าเรียน เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

22) สถานภาพการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนกำลังศึกษาอยู่ กับปัจจัยด้านไม่ได้รับการศึกษาหรือไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนต่อ เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ แตกต่างจากเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพช่วยผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ มีความแตกต่างจากเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพประกอบอาชีพ และเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพว่างงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

23) สถานภาพการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนมีความแตกต่างกัน กับปัจจัยด้านการไม่มีงานทำ และมีเวลาว่างมากเกินไป เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

24) สถานภาพการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนกับปัจจัยด้านการไม่มีงานทำ และมีเวลาว่างมากเกินไป เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ แตกต่างจากเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพ

ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ มีความแตกต่างกับเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพประกอบอาชีพ และเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพว่างงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพอื่นๆไม่พบความแตกต่าง

25) สถานภาพการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนไม่มีความแตกต่าง กับปัจจัยด้านชุมชน สังคมไม่ยอมรับและไม่ให้อิทธิพล เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ

26) สถานภาพการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนมีความแตกต่างกัน กับปัจจัยด้านสิ่งยั่วยุจากสื่อต่างๆ เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

27) สถานภาพการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ กับปัจจัยด้านสิ่งยั่วยุจากสื่อต่าง เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ แตกต่างจากเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพมีความแตกต่างกับเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพประกอบอาชีพ และเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพว่างงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

28) ภูมิหลังการศึกษาของเด็กและเยาวชน ไม่มีความแตกต่างกัน กับปัจจัยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนเป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ

29) ภูมิหลังการศึกษาของเด็กและเยาวชน ไม่มีความแตกต่างกัน กับปัจจัยเกี่ยวกับครอบครัวของเด็กและเยาวชนเป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ

30) ภูมิหลังของการศึกษาเด็กและเยาวชนไม่มีความแตกต่างกัน กับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมเป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ

31) ภูมิหลังของการศึกษาเด็กและเยาวชน ไม่มีความแตกต่างกัน กับปัจจัยด้านการคบค้าสมาคมกับเพื่อนในวัยเดียวกัน เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ

32) ภูมิหลังของการศึกษาของเด็กและเยาวชน ไม่มีความแตกต่าง กับปัจจัยด้านการไม่ได้รับการศึกษาหรือไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนต่อ เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ

33) ภูมิหลังของการศึกษาของเด็กและเยาวชนไม่มีความแตกต่างกัน กับปัจจัยด้านชุมชน สังคมไม่ยอมรับและไม่ให้อีก เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ

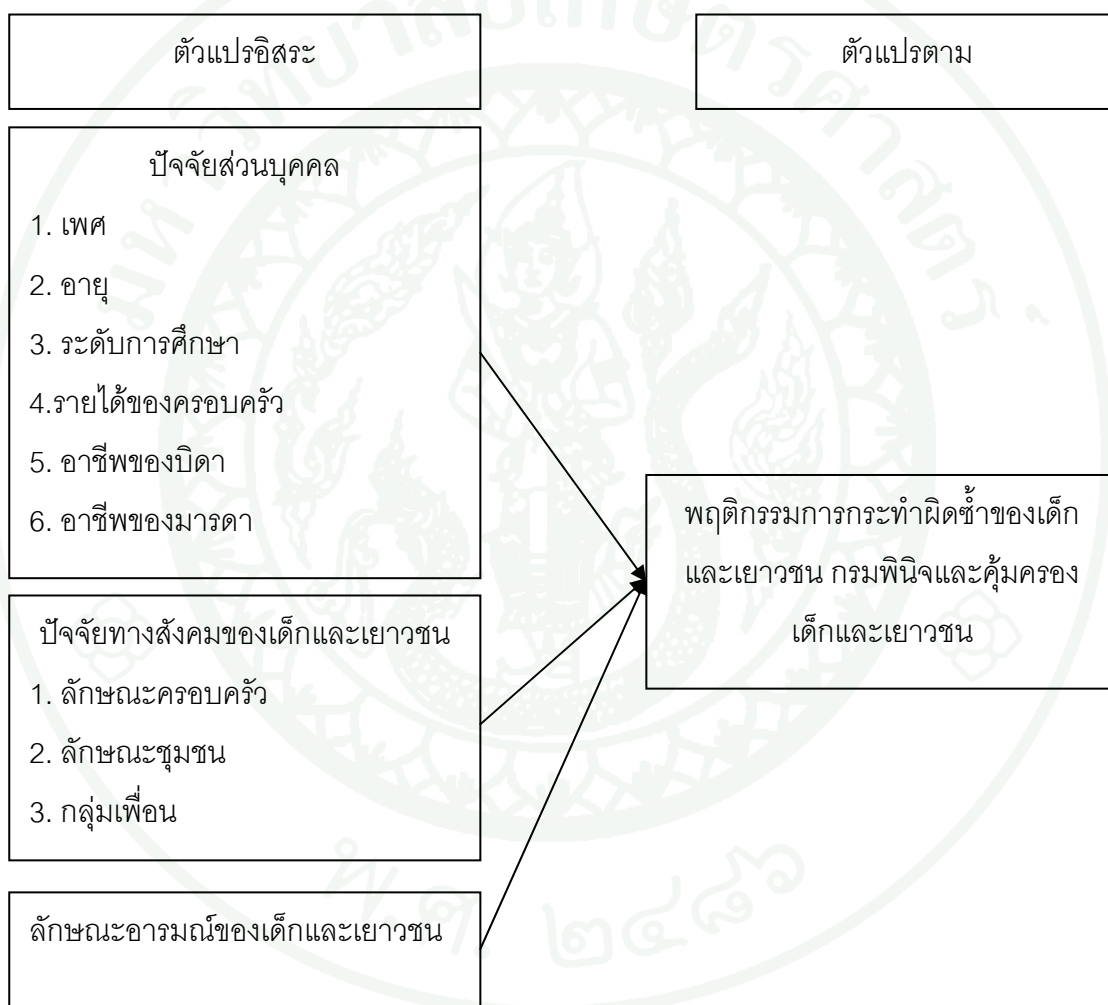
34) ภูมิหลังของการศึกษาของเด็กและเยาวชนไม่มีความแตกต่างกันกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม จากสื่อต่างๆ เป็นสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ

ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณ และ อนุชา เลิศโตมรสกุล (2553) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ “การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินในประเทศไทย แนวทางการป้องกัน และแก้ไขโดยอาศัยปัจจัยที่เป็นตัวทำนายทางด้านอาชญาวิทยา” ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวแปรส่วนบุคคล หรือระดับบุคคล เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด คือสามารถทำนายการกระทำผิดซ้ำได้มากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มตัวแปรทางด้านความผูกพันทางสังคม ตัวแปรทางด้านโอกาสในการกระทำผิด กลุ่มตัวแปรทางด้านละแวกบ้าน หรือชุมชนที่อยู่อาศัย และกลุ่มตัวแปรทางด้านการคบหาสมาคมกับเพื่อนที่เคยกระทำผิด ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่เป็นกลุ่มตัวแปรทางด้านภูมิหลังทางประชากรหรือลักษณะทางประชากร คือ ประวัติการกระทำผิดของบิดามารดานั้นมีอำนาจในการทำนายการกระทำผิดซ้ำได้เช่นกัน ส่วนปัจจัยที่เป็นกลุ่มตัวแปรทางด้านความบีบคั้น หรือความกดดันทางสังคมนั้นพบว่า ส่งผลต่อการกระทำ ผิดซ้ำๆ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

Cindy, Cottle, Ria and Kirk (2001: 367-394) แห่ง Hahnemann University ทำการวิจัยเรื่อง “การทำนายโอกาสการเกิดการกระทำผิดซ้ำในเด็ก” (The Prediction of Criminal Recidivism in Juvenile) ในเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด 15,265 คน ด้วยปัจจัยทำนายเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำกว่า 30 ตัว พบว่า มี ตัวแปร 8 ตัว ที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ คือ (1) ข้อมูลประชากร (2) ประวัติการกระทำผิด (3) ปัจจัยทางครอบครัวและสังคม (4) ปัจจัยทางการศึกษา (5) การใช้เหตุผล (6) ประวัติการใช้สารเสพติด (7) ปัจจัยด้านสุขภาพการเจ็บป่วย (8) แบบประเมินภาวะเสี่ยงกระทำผิด

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการตรวจสอบเอกสาร ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้จะเห็นได้ว่า ครอบครัว ชุมชนและสิ่งแวดล้อม กลุ่มเพื่อน และความฉลาดทางอารมณ์เป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำในเด็กและเยาวชนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ คือ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
2. ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการเก็บรวบรวมด้วยวิธีการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ (Primary Data) หลังจากได้ข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าทางสถิติและทดสอบสมมติฐาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้คือ เด็กและเยาวชนที่มีการกระทำผิดซ้ำและอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา บ้านมุกดา บ้านอุเบกขา และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี จำนวน 1,292 คน ซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 1 จำนวนสถิติของคดีเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา บ้านมุกดา บ้านอุเบกขา และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี โดยเฉลี่ย พ.ศ. 2553

สถิติจำนวนเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน โดยเฉลี่ย พ.ศ.2553			
หน่วยงาน	ชาย	หญิง	รวม
ชายบ้านกรุณา	336	0	336
ชายบ้านมุกดา	313	0	313
ชายบ้านอุเบกขา	338	0	338
หญิงบ้านปรานี	0	305	1,292

ที่มา : ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2553)

การกำหนดขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ใช้หลักการดำเนินงานของ Yamane's (กัลยา วาณิชย์ปัญญา, 2550) ดังสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่ n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ศึกษา

E = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{1292}{1 + 1292(0.05)^2} \\ &= 305.43 \end{aligned}$$

ดังนั้น ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้จึงเท่ากับ 306 คน

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาจากเด็กและเยาวชนที่มีการกระทำผิดซ้ำและอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา บ้านมุกดา บ้านอุเบกขา และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือตามความสะดวก (Convenience Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่ ลักษณะครอบครัว ลักษณะชุมชน และกลุ่มเพื่อน โดยเป็นคำถาม

แบบ Rating Scale ตามแบบ Likert เป็นมาตรวัดที่ให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

เห็นด้วยมากที่สุด	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	คะแนน

สำหรับการแปลผลคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยทางสังคมของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่ ลักษณะครอบครัว ลักษณะชุมชน และกลุ่มเพื่อนผู้วิจยการแบ่งตามเกณฑ์ของ Best (1977) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด ใช้สูตรการหาค่า

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

ดังนั้น ช่วงคะแนน = 0.8

โดยแบ่งเป็นช่วงคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.21 – 5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง ระดับมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง ระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง ระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะอารมณ์ของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยเป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต (กรมสุขภาพจิต, 2546) เป็นคำถามแบบ Rating Scale ตามแบบ Likert เป็นมาตรวัด ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 52 ข้อ แบบประเมินในแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 คำตอบ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด จำแนกออกเป็นความฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 3 ด้านคือ ด้านดี มีข้อคำถาม 18 ข้อ ด้านเก่ง มีข้อคำถาม 18 ข้อ ด้านสุข มีข้อคำถาม 16 ข้อ โดยแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบและมีการให้คะแนนโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

คำตอบ	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
จริงมากที่สุด	5	1 คะแนน
จริงมาก	4	2 คะแนน
จริงปานกลาง	3	3 คะแนน
จริงน้อย	2	4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	1	5 คะแนน

เกณฑ์การประเมินความฉลาดทางอารมณ์รายข้อ ใช้สูตรช่วงความกว้างของข้อมูลในแต่ละชั้นเท่ากับ

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$= \frac{5 - 1}{3}$$

$$\text{ดังนั้น ช่วงคะแนน} = 1.33$$

โดยแบ่งเป็นช่วงคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
3.68 – 5.00	หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติ
2.34 – 3.67	หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติ
1.00 – 2.33	หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าปกติ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

การทดสอบเครื่องมือ

1. **ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)** ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ไปตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความเหมาะสมของข้อความ ความชัดเจนของข้อความ ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ จากนั้นนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามคำแนะนำ และนำกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

2. **ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ (Reliability)** ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 ชุด และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าแอลฟา 0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. โดยการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ข้อมูล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดในการศึกษา เครื่องมือในการวิจัยที่ใช้คือแบบสอบถาม

2. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปสอบถามเด็กและเยาวชนที่มีการกระทำผิดซ้ำและอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา จำนวน 77 คน บ้านมูทิตา 77 คน บ้านอุเบกขา 76 คน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี

จำนวน 76 คน รวมทั้งสิ้น 306 คน โดยเก็บรวบรวมด้วยตนเองและเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ 25 พฤศจิกายน 2553 ถึง 30 เมษายน 2554

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์โดยการนำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมดมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรม SPSS

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS ประกอบด้วย

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล และพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ปัจจัยทางสังคมของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่ ลักษณะครอบครัว ลักษณะชุมชน และกลุ่มเพื่อน

2.2 ลักษณะอารมณ์ของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

3. สถิติ Chi-square เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และทดสอบสมมติฐานที่ 2 ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยด้านสังคมของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมกระทำความผิดซ้ำ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน 2) ลักษณะอารมณ์ของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมกระทำความผิดซ้ำ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับพฤติกรรมกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน 4) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอารมณ์กับพฤติกรรมกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะอารมณ์ของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของประชากรตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดา และอาชีพของมารดา

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของประชากรตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

		(n=306)	
ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	186	60.78
	หญิง	120	39.22
อายุ	12-14 ปี	130	42.48
	15-17 ปี	176	57.52
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา (ป.1-ป.6)	8	2.61
	มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)	158	51.63
	มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6)	64	20.92
	ปวช.	76	24.84
	ปวส.	-	-
รายได้ของครอบครัว	ต่ำกว่า 7,000 บาท	73	23.86
	7,001-10,000 บาท	93	30.39
	10,001-15,000 บาท	72	23.53
	15,001-20,000 บาท	40	13.07
	มากกว่า 20,001 บาทขึ้นไป	28	9.15

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n=306)		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพของบิดา		
ว่างงาน/ ไม่ได้ประกอบอาชีพ	8	2.61
รับจ้างทั่วไป	103	33.66
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	27	8.82
เกษตรกร	14	4.58
ค้าขาย	91	29.74
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	63	20.59
อาชีพของมารดา		
ว่างงาน/ ไม่ได้ประกอบอาชีพ	13	4.25
รับจ้างทั่วไป	96	31.37
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	24	7.84
เกษตรกร	27	8.82
ค้าขาย	60	19.61
พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท	86	28.10

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.78 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 39.22

อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 15-17 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.52 และมีอายุระหว่าง 12-14 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.48

ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) คิดเป็นร้อยละ 51.63 รองลงมา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 20.92 และระดับการศึกษาที่น้อยที่สุด คือ ประถมศึกษา (ป.1-ป.6) คิดเป็นร้อยละ 2.61

รายได้ของครอบครัว พบว่า ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ประมาณ 7,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.39 รองลงมาต่ำกว่า 7,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.83 และน้อยที่สุดคือ รายได้มากกว่า 20,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.15

อาชีพของบิดา พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 33.66 รองลงมาพนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท คิดเป็นร้อยละ 20.59 และน้อยที่สุดคือ ว่างงาน/ ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 2.61

อาชีพของมารดา พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 31.37 รองลงมา พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัทคิดเป็นร้อยละ 28.10 และน้อยที่สุดคือ ว่างงาน/ ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 4.25

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัดปัจจัยทางสังคมของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่ ลักษณะครอบครัว ลักษณะชุมชน และกลุ่มเพื่อนโดยเป็นคำถามแบบ Rating Scale ตามแบบ Likert เป็นมาตรวัดที่ให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับความรู้ความเข้าใจ ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในปัจจัยทางสังคมระดับมากที่สุด
2. คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นในปัจจัยทางสังคมระดับมาก
3. คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นในปัจจัยทางสังคมระดับปานกลาง
4. คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นในปัจจัยทางสังคมระดับน้อย

5. คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นในปัจจัยทางสังคมระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางสังคมของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามลักษณะครอบครัว

ลักษณะครอบครัว	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.บิดา มารดา หรือคนในบ้านมักทะเลาะเบาะแว้งกัน	100 (32.68)	99 (32.35)	85 (27.78)	16 (5.23)	6 (1.96)	3.89	0.99	มาก
2.เมื่อเกิดการทะเลาะกันจะใช้วิธีการแก้ไขปัญหาด้วยความรุนแรง เช่น พูบตี ทำร้ายร่างกาย	21 (6.86)	68 (22.22)	135 (44.12)	62 (20.26)	20 (6.54)	3.03	0.98	ปานกลาง
3.ผู้ปกครองมักกล่าวตักเตือนท่านเกี่ยวกับความประพฤติและมารยาทของท่าน	24 (7.84)	61 (19.93)	154 (47.39)	62 (20.26)	14 (4.58)	3.06	0.95	ปานกลาง
4.ผู้ปกครองไม่เคยอยู่ให้คำปรึกษาหารือหรือพูดคุยกับท่านเวลาที่ท่านมีปัญหา	107 (39.97)	127 (41.50)	50 (16.34)	18 (5.88)	4 (1.31)	4.03	0.93	มาก
5.เมื่อท่านทำผิดท่านจะถูกผู้ปกครองลงโทษหรือด่าว่าอย่างรุนแรง	142 (46.41)	120 (39.22)	30 (9.80)	14 (4.58)		4.27	0.82	มากที่สุด
6.เวลาทะเลาะกับพี่ๆน้องๆ ท่านมักจะถูกตำหนิมากกว่าคนอื่นๆ	4 (1.31)	34 (11.11)	78 (25.49)	100 (32.68)	90 (29.41)	2.22	1.03	น้อย

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะครอบครัว	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
7. ผู้ปกครองเอาใจใส่ต่อการเรียนของท่านเป็นอย่างดี และยินดีที่จะส่งเสียให้ได้เรียนสูง ๆ	70 (22.88)	124 (40.52)	84 (27.45)	12 (3.92)	16 (5.23)	3.72	1.03	มาก
8. ท่านมักไม่ได้รับอนุญาตให้ไปเที่ยวนอกบ้านในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์	8 (2.61)	6 (1.96)	56 (18.30)	122 (39.87)	114 (37.25)	1.93	0.93	น้อย
9. เวลาท่านผัดหวังเสียใจ ผู้ปกครองจะคอยปลอบใจห้วงไยท่าน	27 (8.82)	76 (24.84)	137 (44.77)	28 (9.15)	38 (12.42)	3.08	1.09	ปานกลาง
10. ท่านคิดว่าครอบครัวมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด	4 (1.31)	10 (3.27)	70 (22.88)	108 (35.29)	114 (37.25)	1.96	0.92	น้อย
รวม						3.12	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยความสัมพันธ์ทางด้านครอบครัวของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เมื่อท่านทำผิดท่านจะถูกผู้ปกครองลงโทษหรือด่าว่าอย่างรุนแรง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 รองลงมา ผู้ปกครองไม่เคยอยู่ให้คำปรึกษาหารือหรือพูดคุยกับท่านเวลาที่ท่านมีปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมักไม่ได้รับอนุญาตให้ไปเที่ยวนอกบ้านในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางสังคมของเด็กและเยาวชน กรมพินิจ และคุ้มครองเด็ก จำแนกตามลักษณะชุมชน

ลักษณะชุมชน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.บ้านของเยาวชนอยู่ในชุมชนแออัด	21 (6.86)	76 (24.84)	111 (36.27)	51 (16.67)	47 (15.36)	2.91	1.14	ปานกลาง
2.ชุมชนของเยาวชนมีมิจฉาชีพทำตัวอย่างให้เห็นอยู่บ่อย ๆ	34 (11.11)	102 (33.33)	128 (41.83)	29 (9.48)	13 (4.25)	3.38	0.95	ปานกลาง
3.เพื่อนบ้านในชุมชนของท่านมีฐานะยากจน	47 (15.36)	86 (28.10)	124 (40.52)	39 (12.75)	10 (3.27)	3.40	1.00	ปานกลาง
4.ชุมชนที่ท่านอาศัยเป็นแหล่งการซื้อขายยาเสพติด	39 (12.75)	59 (19.28)	130 (42.48)	52 (16.99)	26 (8.50)	3.11	1.10	ปานกลาง
5.ชุมชนที่ท่านอาศัยเป็นแหล่งการพนันหลายชนิด	8 (2.61)	27 (8.82)	89 (29.08)	99 (32.35)	83 (27.12)	2.27	1.04	น้อย
6.เขตชุมชนที่พักอาศัยของท่านมีสถานเริงรมย์และมีการมั่วสุมของคนทั่วไป เช่นร้านอาหาร โต๊ะสนุกเกอร์	43 (14.05)	78 (25.49)	116 (37.91)	40 (13.07)	29 (9.48)	3.22	1.13	ปานกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลักษณะชุมชน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
7.ที่อยู่อาศัยของท่านอยู่ในเขตชุมชนที่ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย	23 (7.52)	57 (18.63)	84 (27.45)	75 (24.51)	67 (21.90)	2.65	1.22	ปานกลาง
8.สภาพแวดล้อมใกล้ๆที่พักอาศัยของท่านเป็นแหล่งเสื่อมโทรม	13 (4.25)	9 (2.94)	225 (73.53)	9 (2.94)	13 (4.25)	2.84	.78	ปานกลาง
รวม						2.97	1.05	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยลักษณะชุมชนของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ เพื่อนบ้านในชุมชนของท่านมีฐานะยากจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 รองลงมา ชุมชนของเยาวชนมีมิชชันทำตัวอย่างให้เห็นอยู่บ่อยๆ มีค่าเฉลี่ย 3.38 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ชุมชนที่ท่านอาศัยเป็นแหล่งการพนันหลายชนิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรตัวอย่าง เกี่ยวปัจจัยทางสังคมของเด็กและเยาวชน กรมพินิจ และคุ้มครองเด็ก จำแนกตามกลุ่มเพื่อน

กลุ่มเพื่อน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านคบเพื่อนได้ทั้งชายและหญิง	83 (27.12)	83 (27.12)	72 (23.53)	46 (15.03)	22 (7.19)	3.52	1.24	มาก
2. เพื่อนของท่านส่วนใหญ่ติดยาเสพติด	95 (31.05)	81 (26.47)	82 (26.80)	34 (11.11)	14 (4.58)	3.68	1.16	มาก
3. ท่านของท่านส่วนใหญ่มีนิสัยชอบลักขโมย	50 (16.34)	86 (28.10)	100 (32.68)	42 (13.73)	28 (9.15)	3.29	1.17	ปานกลาง
4. เพื่อนมักชักชวนท่านกระทำความผิดอยู่เสมอ	110 (35.95)	110 (35.95)	56 (18.30)	20 (6.54)	10 (3.27)	3.95	1.05	มาก
5. ท่านมักใช้เวลาว่างในการอยู่กับเพื่อนมากกว่าอยู่กับครอบครัว	24 (7.84)	56 (18.30)	114 (37.25)	59 (19.28)	53 (17.32)	4.28	0.57	มากที่สุด
6. เพื่อนของท่านมักให้ความช่วยเหลือเวลาที่ท่านมีปัญหา	58 (19.95)	68 (22.22)	66 (21.57)	65 (21.24)	49 (16.01)	3.07	1.35	ปานกลาง
7. เพื่อนชักชวนให้ท่านหนีเรียนเสมอ	142 (46.41)	134 (43.79)	30 (9.80)	-	-	4.37	0.66	มากที่สุด
8. เพื่อนมักดักเตือนเมื่อท่านกระทำความผิด	62 (20.26)	83 (27.12)	131 (42.81)	30 (9.80)	-	3.58	0.92	มาก
9. ท่านเรียนรู้ทักษะและวิธีการกระทำความผิดจากเพื่อน	60 (19.61)	40 (13.07)	133 (43.46)	73 (23.86)	-	3.28	1.04	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

กลุ่มเพื่อน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
10. เมื่ออยู่ร่วมกับเพื่อน ท่านมักจะกล้าทำสิ่งที่ ทำหายมากกว่าอยู่ตาม ลำพัง	142 (46.41)	91 (29.74)	63 (20.59)	10 (3.27)	-	4.19	0.88	มาก
รวม						3.72	1.00	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยกลุ่มเพื่อนของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ เพื่อนชักชวนให้ท่านหนีเรียนเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 รองลงมา ท่านมักใช้เวลาว่างในการอยู่กับเพื่อนมากกว่าอยู่กับครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 4.28 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เพื่อนของท่านมักให้ความช่วยเหลือเวลาที่ท่านมีปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะอารมณ์ของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วัดลักษณะอารมณ์ของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ด้านเก่ง ด้านดี และด้านมีสุขโดยเป็นคำถามแบบ Rating Scale ตามแบบ Likert เป็นมาตรวัดที่ให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับความรู้ความเข้าใจ ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00 หมายถึง มีลักษณะอารมณ์อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติ
2. คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67 หมายถึง มีลักษณะอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติ
3. คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง มีลักษณะอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าปกติ

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะอารมณ์ของเด็กและ
เยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ลักษณะอารมณ์	ระดับลักษณะอารมณ์					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	จริง	จริง	จริง	จริง	จริง			
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ด้านดี								
1.1 ควบคุมตนเอง								
1.เวลาโกรธหรือไม่สบาย								
ใจฉันรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับฉัน	4	59	143	78	22			
	(1.31)	(19.28)	(46.73)	(25.49)	(7.19)	2.82	0.87	ปกติ
2.ฉันบอกไม่ได้ว่าอะไร								
ทำให้ฉันรู้สึกโกรธ	7	61	168	42	28			
	(2.29)	(19.93)	(54.90)	(13.73)	(9.15)	2.92	0.89	ปกติ
3.เมื่อถูกขัดใจ ฉันมัก								
รู้สึกหงุดหงิดจนควบคุมอารมณ์ไม่ได้	6	64	151	63	22			
	(1.96)	(20.92)	(49.35)	(20.59)	(7.19)	2.90	0.88	ปกติ
4.ฉันสามารถคอยเพื่อให้								
บรรลุเป้าหมายที่พอใจ	4	52	153	74	23			
	(1.31)	(16.99)	(50.00)	(24.18)	(7.52)	2.80	0.85	ปกติ
5.ฉันมักมีปฏิกิริยา								
โต้ตอบรุนแรงต่อ		49	169	64	24			
ปัญหาเพียงเล็กน้อย	-	(16.01)	(55.23)	(20.92)	(7.84)	2.79	0.80	ปกติ
6.เมื่อถูกบังคับให้ทำใน								
สิ่งที่ไม่ชอบ ฉันจะ								
อธิบายเหตุผลจนผู้อื่นยอมรับได้		56	128	67	55			
	-	(18.30)	(41.83)	(21.90)	(17.97)	2.60	0.98	ปกติ
รวม						2.81	0.88	ปกติ

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลักษณะอารมณ์	ระดับลักษณะอารมณ์					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	จริง	จริง	จริง	จริง	จริง			
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.2. เห็นใจผู้อื่น								
7.ฉันสังเกตได้เมื่อคน								
ใกล้ชิดมีอารมณ์	27	152	73	54				
เปลี่ยนแปลง	(8.82)	(46.67)	(23.86)	(17.65)	-	3.50	0.88	ปกติ
8.ฉันไม่สนใจกับความ								
ทุกข์ของผู้อื่นที่ฉันไม่		140	112	54				
รู้จัก	-	(45.75)	(36.60)	(17.65)	-	3.28	0.75	ปกติ
9.ฉันไม่ยอมรับในสิ่งที่								
ผู้อื่นทำต่างที่ฉันคิด	-	122	130	54				
		(39.87)	(42.48)	(17.65)	-	3.22	0.73	ปกติ
10. ฉันยอมรับได้ว่า								
ผู้อื่นก็อาจมีเหตุผลที่								
จะไม่พอใจการกระทำ		100	142	64				
ของฉัน	-	(32.68)	(46.41)	(20.92)	-	3.12	0.72	ปกติ
11. ฉันรู้สึกว่าผู้อื่นชอบ								
เรียกร้องความสนใจ		102	150	54				
มากเกินไป	-	(33.33)	(49.02)	(17.65)		3.16	0.70	ปกติ
12. แม้จะมีภาระที่ต้อง								
ทำ ฉันก็ยินดีรับฟัง								
ความทุกข์ของผู้อื่นที่								
ต้องการความ		54	131	121				
ช่วยเหลือ	-	(17.65)	(42.81)	(39.54)	-	2.78	0.73	ปกติ
รวม						3.18	0.75	ปกติ

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลักษณะอารมณ์	ระดับลักษณะอารมณ์					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด			
1.3 รับผิดชอบ								
13. เป็นเรื่องธรรมดาที่จะเอาเปรียบผู้อื่นเมื่อมีโอกาส	-	54 (17.65)	113 (36.93)	120 (39.22)	19 (6.21)	2.66	0.84	ปกติ
14. ฉันเห็นคุณค่าในน้ำใจที่ผู้อื่นมีต่อฉัน	149 (48.69)	147 (48.04)	10 (3.27)	-	-	4.45	0.56	สูง
15. เมื่อฉันทำผิด ฉันสามารถกล่าวคำ “ขอโทษ” ผู้อื่นได้	97 (31.70)	102 (33.33)	77 (25.16)	30 (9.80)	-	3.87	0.97	สูง
16. ฉันยอมรับข้อผิดพลาดของผู้อื่นได้ยาก	62 (20.26)	109 (35.62)	81 (26.47)	54 (17.65)	-	3.58	1.00	ปกติ
17. ถึงแม้จะต้องเสียประโยชน์ส่วนตัวไปบ้าง ฉันก็ยินดีที่จะทำเพื่อส่วนรวม	42 (13.73)	109 (35.62)	101 (33.01)	54 (17.65)	-	3.45	0.94	ปกติ
18. ฉันรู้สึกลำบากใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อผู้อื่น	52 (16.99)	110 (35.95)	90 (29.41)	54 (17.65)	-	3.52	0.97	ปกติ
รวม						3.59	0.88	ปกติ
รวมด้านดี						3.19	0.84	ปกติ

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลักษณะอารมณ์	ระดับลักษณะอารมณ์					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด			
2. ด้านเก่ง								
2.1 มีแรงจูงใจ								
19. ฉันไม่รู้ว่าคุณเก่งเรื่องอะไร	28 (9.15)	129 (42.16)	98 (32.02)	51 (16.67)	-	3.44	0.87	ปกติ
20. แม้จะเป็นงานยากฉันก็มั่นใจว่าสามารถทำได้	51 (16.67)	125 (40.85)	79 (25.82)	51 (16.67)	-	3.58	0.96	ปกติ
21. เมื่อฉันทำสิ่งใดไม่สำเร็จ ฉันรู้สึกหมดกำลังใจ	77 (25.16)	103 (33.66)	75 (24.51)	51 (16.67)	-	3.67	1.03	ปกติ
22. ฉันรู้สึกมีคุณค่าเมื่อได้ทำสิ่งต่างๆอย่างเต็มความสามารถ	24 (47.84)	150 (49.02)	89 (29.08)	43 (14.05)	-	3.51	0.83	ปกติ
23. เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและความผิดหวัง ฉันก็จะไม่ยอมแพ้	24 (7.84)	139 (45.42)	97 (31.70)	46 (15.03)	-	3.46	0.84	ปกติ
24. เมื่อเริ่มทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ฉันมักทำต่อไปไม่สำเร็จ	41 (13.40)	128 (41.83)	106 (34.64)	31 (10.13)	-	3.58	0.85	ปกติ
รวม						3.54	0.9	ปกติ

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลักษณะอารมณ์	ระดับลักษณะอารมณ์					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด			

2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา								
25. ฉันพยายามหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยไม่คิดเอาเองตามใจชอบ	-	51 (16.67)	96 (31.37)	159 (51.96)	-	2.65	0.75	ปกติ
26. บ่อยครั้งที่ฉันไม่รู้ว่าจะอะไรทำให้ฉันไม่มีความสุข	61 (19.93)	99 (32.35)	115 (37.58)	31 (10.13)	-	3.62	0.92	ปกติ
27. ฉันรู้สึกว่าการตัดสินใจแก้ปัญหาเป็นเรื่องยาก	10 (3.27)	132 (43.14)	124 (40.52)	40 (13.07)	-	3.37	0.75	ปกติ
28. เมื่อต้องทำอะไรหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ฉันตัดสินใจได้ว่าจะทำอะไรก่อนหลัง	-	121 (39.54)	145 (47.39)	40 (13.07)	-	3.26	0.68	ปกติ
29. ฉันลำบากใจเมื่อต้องอยู่กับคนแปลกหน้าหรือคนที่ไม่คุ้นเคย	-	70 (22.88)	165 (53.92)	71 (23.20)	-	3.00	0.68	ปกติ
30. ฉันทนไม่ได้เมื่อต้องอยู่ในสังคมที่มีกฎระเบียบขัดกับความเคยชินของฉัน	-	82 (26.80)	192 (62.75)	32 (10.46)	-	3.16	0.59	ปกติ

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลักษณะอารมณ์	ระดับลักษณะอารมณ์					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด			
รวม						3.18	0.73	ปกติ
2.3 สัมพันธภาพ								
31. ฉันทำความรู้จัก ผู้อื่นได้ง่าย	18 (5.88)	70 (22.88)	136 (44.44)	82 (26.80)	-	3.08	0.85	ปกติ
32. ฉันมีเพื่อนสนิท หลายคนที่คบกันมา นาน	6 (1.96)	41 (13.40)	143 (46.73)	58 (18.95)	58 (18.95)	2.60	1.00	ปกติ
33. ฉันไม่กล้าบอก ความต้องการของ ฉันให้ผู้อื่นรู้	13 (4.25)	138 (45.10)	125 (40.85)	25 (8.17)	5 (1.63)	3.42	0.77	ปกติ
34. ฉันทำในสิ่งที่ ต้องการโดยไม่ทำให้ ผู้อื่นเดือดร้อน	32 (10.46)	157 (51.31)	90 (29.41)	27 (8.82)	-	3.63	0.79	ปกติ
35. เป็นการยาก สำหรับฉันที่จะ โต้แย้งกับผู้อื่นแม้จะ มีเหตุผลเพียงพอ	12 (3.92)	49 (16.01)	135 (44.12)	69 (22.55)	41 (13.40)	2.75	1.01	ปกติ
36. เมื่อไม่เห็นด้วยกับ ผู้อื่น ฉันสามารถ อธิบายเหตุผลที่เขา ยอมรับได้	35 (11.44)	124 (40.52)	107 (34.97)	24 (7.84)	16 (5.23)	3.45	0.97	ปกติ
รวม						3.16	0.9	ปกติ
รวมด้านเก่ง						3.29	0.84	ปกติ

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลักษณะอารมณ์	ระดับลักษณะอารมณ์					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	จริง	จริง	จริง	จริง	จริง			
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			
3. ด้านสุข								
3.1 ภูมิใจในตนเอง								
37. ฉันรู้สึกด้อยกว่าผู้อื่น	41 (13.40)	133 (43.46)	101 (33.01)	21 (6.86)	10 (3.27)	3.57	0.92	ปกติ
38. ฉันทำหน้าที่ได้ดีไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใด	57 (18.63)	128 (41.83)	98 (32.03)	20 (6.54)	3 (0.98)	3.71	0.88	สูง
39. ฉันสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ดีที่สุด	13 (4.25)	56 (18.30)	160 (52.29)	35 (11.44)	42 (13.73)	2.88	1.00	ปกติ
40. ฉันไม่มั่นใจในการทำงานที่ยากลำบาก	11 (3.59)	46 (15.03)	105 (34.31)	83 (27.12)	61 (19.93)	2.55	1.08	ปกติ
รวม						3.18	0.97	ปกติ

3.2 พอใจชีวิต

41. แม้สถานการณ์จะ เลวร้าย ฉันก็มี ความหวังว่าจะดีขึ้น	2 (0.65)	43 (14.05)	117 (38.24)	86 (28.10)	58 (18.95)	2.49	0.98	ปกติ
42. ทุกปัญหามักมี ทางออกเสมอ	2 (0.65)	48 (15.69)	120 (39.22)	74 (24.18)	62 (20.26)	2.52	1.01	ปกติ
43. เมื่อมีเรื่องที่ทำให้ เครียด ฉันมัก ปรับเปลี่ยนให้เป็นเรื่อง ที่ผ่อนคลายหรือ สนุกสนานได้	8 (2.61)	51 (16.67)	92 (30.07)	91 (29.74)	64 (20.92)	2.50	1.08	ปกติ

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลักษณะอารมณ์	ระดับลักษณะอารมณ์					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด			
44. ฉันสนุกสนานทุกครั้งที่กับกิจกรรมในวันสุดสัปดาห์	5 (1.63)	39 (12.75)	104 (33.99)	83 (27.15)	75 (24.51)	2.40	1.04	ปกติ
45. ฉันรู้สึกไม่พอใจที่ผู้อื่นได้รับสิ่งดีๆ มากกว่าฉัน	11 (3.59)	66 (21.57)	158 (51.63)	53 (17.32)	18 (5.88)	3.00	0.88	ปกติ
46. ฉันพอใจกับสิ่งที่ฉันเป็นอยู่	11 (3.59)	74 (24.15)	134 (43.79)	64 (20.92)	23 (7.52)	2.95	0.95	ปกติ
รวม						2.64	0.99	ปกติ
3.3 สงบสุขทางใจ								
47. ฉันไม่รู้ว่าจะหาอะไรทำเมื่อรู้สึกเบื่อหน่าย	6 (1.96)	91 (29.74)	149 (48.69)	44 (14.38)	16 (5.23)	3.09	0.85	ปกติ
48. เมื่อว่างเว้นจากภาระหน้าที่ฉันจะทำในสิ่งที่ฉันชอบ	10 (3.27)	81 (26.47)	145 (47.39)	48 (15.69)	22 (7.19)	3.03	0.92	ปกติ
49. เมื่อรู้สึกไม่สบายใจฉันมีวิธีผ่อนคลายอารมณ์ได้	6 (1.96)	85 (27.78)	153 (50.00)	42 (13.73)	20 (6.54)	3.05	0.87	ปกติ
50. ฉันสามารถผ่อนคลายตนเองได้ แม้จะเหน็ดเหนื่อยจากภาระหน้าที่	2 (0.65)	27 (8.82)	87 (28.43)	81 (26.47)	109 (35.60)	2.12	1.02	ต่ำ

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลักษณะอารมณ์	ระดับลักษณะอารมณ์					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด			
51. ฉันไม่สามารถทำใจให้เป็นสุขได้จนกว่าจะได้ทุกสิ่งที่ต้องการ	2 (0.65)	30 (9.80)	89 (29.08)	84 (27.45)	101 (33.01)	2.18	1.02	ต่ำ
52. ฉันมักทุกข์ร้อนกับเรื่องเล็กน้อยที่เกิดขึ้นเสมอ	2 (0.65)	26 (8.50)	91 (29.74)	63 (20.59)	124 (40.52)	2.08	1.05	ต่ำ
รวม						2.59	0.96	ต่ำ
รวมด้านสุข						2.80	0.97	ปกติ
ด้านทุกด้าน						3.09	0.88	ปกติ

จากตารางที่ 6 พบว่า เด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุขโดยเฉลี่ยมีเกณฑ์ปกติ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19, 3.29 และ 2.80 ตามลำดับ) และมีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปกติ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติ 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับที่ 1 คือ ฉันเห็นคุณค่าในน้ำใจที่ผู้อื่นมีต่อฉัน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45) รองลงมาคือ เมื่อฉันทำผิด ฉันสามารถกล่าวคำ “ขอโทษ” ผู้อื่นได้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87) และฉันทำหน้าที่ได้ดีไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71) ตามลำดับ และความฉลาดทางอารมณ์ที่อยู่ในเกณฑ์ปกติ 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับที่ 1 คือเมื่อฉันทำอะไรไม่สำเร็จ ฉันรู้สึกหมดกำลังใจ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67) รองลงมา ฉันทำในสิ่งที่ต้องการโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63) และบ่อยครั้งที่ฉันไม่รู้ว่าอะไรทำให้ฉันไม่มีความสุข (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62) และความฉลาดทางอารมณ์ที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าปกติ 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับที่ 1 คือฉันไม่สามารถทำใจให้เป็นสุขได้จนกว่าจะได้ทุกสิ่งที่ต้องการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.18) รองลงมาฉันสามารถผ่อนคลายตนเองได้ แม้

จะเห็นได้ชัดน้อยกว่าภาวะหน้าท้อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.12) และฉันมักทุกข์ร้อนกับเรื่องเล็กๆน้อยๆที่เกิดขึ้นเสมอ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.08)

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

พฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่ จำนวนครั้งในการกระทำผิด การกระทำผิดครั้งแรก การกระทำผิดซ้ำ และสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

(n=306)

พฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซ้ำ	จำนวน	ร้อยละ
ท่านเคยกระทำความผิดซ้ำมาแล้วทั้งหมดกี่ครั้ง		
1 ครั้ง	220	71.90
2 ครั้ง	70	22.88
3 ครั้ง	16	5.23
ก่อนการกระทำผิดครั้งสุดท้ายเคยกระทำความผิดในคดีใด		
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	114	37.25
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	111	36.27
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	54	17.65
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	15	4.90
ความผิดเกี่ยวกับอาวุธ/วัตถุระเบิด	12	3.92
การกระทำผิดครั้งนี้ (กระทำผิดซ้ำ) เป็นความผิดเกี่ยวกับ		
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	117	38.24
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	96	31.37
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	64	20.92

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=306)

พฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำ	จำนวน	ร้อยละ
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	15	4.90
ความผิดเกี่ยวกับอาวุธ/วัตถุระเบิด	14	4.58
ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข	-	-
สิ่งที่ทำให้ท่านตัดสินใจกระทำผิดในครั้งล่าสุดนี้		
เพราะโอกาสเอื้ออำนวยให้กระทำผิด	30	9.80
เพื่อนชักชวน / ทำให้ลองทำ	55	17.97
โทษไม่รุนแรง	10	3.27
มีปัญหาด้านการเงิน	106	34.64
เลียนแบบหนัง เพราะรู้สึกว่ามันเท่	30	9.80
คึกคะนอง ชอบความท้าทาย	64	20.92
ประชดพ่อแม่ / สังคม	11	3.59

จากตารางที่ 7 พบว่า ส่วนเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเคยกระทำผิดมาแล้ว 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 71.90 รองลงมา เคยทำผิดมาแล้ว 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.88 และน้อยที่สุดคือ เคยทำผิดมาแล้ว 3 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 5.23

ส่วนใหญ่ก่อนการกระทำผิดครั้งสุดท้ายเคยกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 37.25 รองลงมาความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 36.27 และน้อยที่สุดคือ ความผิดเกี่ยวกับอาวุธ/วัตถุระเบิด คิดเป็นร้อยละ 3.92

การกระทำผิดซ้ำในครั้งนี้นับว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 38.24 รองลงมาความคิดเกี่ยวกับยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 31.37 และน้อยที่สุดความผิดเกี่ยวกับอาวุธ/วัตถุระเบิด คิดเป็นร้อยละ 4.58

สาเหตุการกระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเงิน คิดเป็นร้อยละ 34.64 รองลงมา คึกคะนอง ชอบความท้าทาย คิดเป็นร้อยละ 20.92 และน้อยที่สุดคือ โทษไม่รุนแรง คิดเป็นร้อยละ 3.27

ส่วนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานในการวิจัยไว้ 2 สมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

สมมติฐานที่ 1.1 ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามจำนวนครั้งในการกระทำผิด

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามจำนวนครั้งในการกระทำผิด

จำนวนครั้งในการกระทำผิดซ้ำ	ระดับปัจจัยทางสังคม			χ^2	df	P-value
	ปานกลาง	น้อย	รวม			
1 ครั้ง	209 (95.0)	11 (5.0)	220 (100.0)	.928	2	.629
2 ครั้ง	66 (94.3)	4 (5.7)	70 (100.0)			
3 ครั้ง	16 (100.0)	0 (.0)	16 (100.0)			
รวม	291 (95.1)	15 (4.9)	306 (100.0)			

จากตารางที่ 8 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุมารดากับคุณภาพชีวิตของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยรวมพบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้เท่ากับ .928 และค่า P-value เท่ากับ .629 แสดงว่า ปัจจัยทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและ

เยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ด้านจำนวนครั้งที่เคยกระทำความผิด ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.2 ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำความผิดครั้งแรก

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับพฤติกรรมการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำความผิดครั้งแรก

การกระทำผิดครั้งแรก	ระดับปัจจัยทางสังคม			χ^2	df	P-value
	ปานกลาง	น้อย	รวม			
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	107 (93.9)	7 (6.1)	114 (100.0)	2.973	4	.562
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	108 (97.3)	3 (2.7)	111 (100.0)			
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	50 (92.6)	4 (7.4)	54 (100.0)			
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	14 (93.3)	1 (6.7)	15 (100.0)			
ความผิดเกี่ยวกับอาวุธ/วัตถุระเบิด	12 (100.0)	0 (.0)	12 (100.0)			
รวม	291 (95.1)	15 (4.9)	306 (100.0)			

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับพฤติกรรมการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำความผิดครั้งแรกพบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้เท่ากับ 2.973 และค่า P-value เท่ากับ .562 แสดงว่า ปัจจัยทางสังคมไม่มี

ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ด้านการกระทำผิดครั้งแรก ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.3 ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดซ้ำ

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดซ้ำ

การกระทำผิดซ้ำ	ระดับปัจจัยทางสังคม			χ^2	df	P-value
	ปานกลาง	น้อย	รวม			
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	111 (94.9)	6 (5.1)	117 (100.0)	2.648	4	.618
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	93 (96.9)	3 (3.1)	96 (100.0)			
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	59 (92.2)	5 (7.8)	64 (100.0)			
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	14 (93.3)	1 (6.7)	15 (100.0)			
ความผิดเกี่ยวกับอาวุธ/วัตถุระเบิด	14 (100.0)	0 (.0)	14 (100.0)			
รวม	291 (95.1)	15 (4.9)	306 (100.0)			

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดซ้ำ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้เท่ากับ 2.648 และค่า P-value เท่ากับ .618 แสดงว่า ปัจจัยทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ

เยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ด้านการกระทำผิดซ้ำ ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.4 ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ

สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ	ระดับปัจจัยทางสังคม			χ^2	df	P-value
	ปานกลาง	น้อย	รวม			
เพราะโอกาสเอื้ออำนวยให้	30	0	30	5.085	6	.553
กระทำผิด	(100.0)	(.0)	(100.0)			
เพื่อนชักชวน / ทำให้ลองทำ	53	2	55			
	(96.4)	(3.6)	(100.0)			
โทษไม่รุนแรง	9	1	10			
	(90.0)	(10.0)	(100.0)			
มีปัญหาด้านการเงิน	98	8	106			
	(92.5)	(7.5)	(100.0)			
เลียนแบบหนัง เพราะรู้สึก	28	2	30			
ว่าเท่ดี	(93.3)	(6.7)	(100.0)			
คิดคะนองชอบ ความทำ	62	2	64			
หาย	(96.9)	(3.1)	(100.0)			
ประชดพ่อแม่ / สังคม	11	0	11			
	(100.0)	(.0)	(100.0)			
รวม	291	15	306			
	9(5.1)	(4.9)	(100.0)			

จากตารางที่ 11 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้เท่ากับ 5.085 และค่า P-value เท่ากับ .553 แสดงว่า ปัจจัยทางด้านสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ด้านสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

สมมติฐานที่ 2.1 ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามจำนวนครั้งในการกระทำผิด

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอารมณ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามจำนวนครั้งในการกระทำผิด

จำนวนครั้งในการ กระทำผิดซ้ำ	ลักษณะอารมณ์				χ^2	df	P-value
	สูงกว่า ปกติ	ปกติ	ต่ำกว่า ปกติ	รวม			
1 ครั้ง	4 (1.8)	204 (92.7)	12 (5.5)	220 (100.0)	.657	4	.957
2 ครั้ง	2 (2.9)	64 (91.4)	4 (5.7)	70 (100.0)			
3 ครั้ง	0 (.0)	15 (93.8)	1 (6.3)	16 (100.0)			
รวม	6 (2.0)	283 (92.5)	17 (5.6)	306 (100.0)			

จากตารางที่ 12 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอารมณ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามจำนวนครั้งในการกระทำผิด พบว่าค่า χ^2 ที่คำนวณได้เท่ากับ .657 และค่า P-value เท่ากับ .957 แสดงว่า ลักษณะอารมณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ด้านจำนวนครั้งในการกระทำผิดดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2.2 ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดครั้งแรก

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอารมณ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดครั้งแรก

การกระทำผิดครั้งแรก	ลักษณะอารมณ์				χ^2	df	P-value
	สูงกว่าปกติ	ปกติ	ต่ำกว่าปกติ	รวม			
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	1 (.9)	108 (94.7)	5 (4.4)	114 (100.0)	7.577	8	.476
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	4 (3.6)	102 (91.9)	5 (4.5)	111 (100.0)			
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	1 (1.9)	47 (87.0)	6 (11.1)	54 (100.0)			
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	0 (.0)	15 (100.0)	0 (.0)	15 (100.0)			
ความผิดเกี่ยวกับอาวุธ/วัตถุระเบิด	0 (.0)	11 (91.7)	1 (8.3)	12 (100.0)			
รวม	6 (2.0)	283 (92.5)	17 (5.6)	306 (100.0)			

จากตารางที่ 13 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอารมณ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดครั้งแรกพบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้เท่ากับ 7.577 และค่า P-value เท่ากับ .476 แสดงว่า ลักษณะอารมณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ด้านการกระทำผิดครั้งแรก ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2.3 ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดซ้ำ

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอารมณ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดซ้ำ

การกระทำผิดซ้ำ	ลักษณะอารมณ์				χ^2	df	P-value
	สูงกว่าปกติ	ปกติ	ต่ำกว่าปกติ	รวม			
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	1 (.9)	109 (93.2)	7 (6.0)	117 (100.0)	5.717	8	.679
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	4 (4.2)	88 (91.7)	4 (4.2)	96 (100.0)			
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	1 (1.6)	58 (90.6)	5 (7.8)	64 (100.0)			
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	0 (.0)	15 (100.0)	0 (.0)	15 (100.0)			
ความผิดเกี่ยวกับอาวุธ/วัตถุระเบิด	0 (.0)	13 (92.9)	1 (7.1)	14 (100.0)			
รวม	6 (2.0)	283 (92.5)	17 (5.6)	306 (100.0)			

จากตารางที่ 14 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอารมณ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดซ้ำพบว่า ค่า χ^2 ที่

คำนวณได้เท่ากับ 5.717 และค่า P-value เท่ากับ .679 แสดงว่า ลักษณะอารมณ์ไม่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ เยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ด้านการกระทำผิดซ้ำดังนั้นจึงไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2.4 ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของ เด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนก ตามสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอารมณ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและ เยาวชน จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ

สาเหตุการกระทำผิดซ้ำ	ลักษณะอารมณ์				χ^2	df	P-value
	สูงกว่าปกติ	ปกติ	ต่ำกว่าปกติ	รวม			
เพราะโอกาสเอื้ออำนวย	1	29	0	30	9.040	12	.699
ให้กระทำผิด	(3.3)	(96.7)	(.0)	(100.0)			
เพื่อนชักชวน / ทำให้	2	52	1	55	(3.6)	(94.5)	(1.8)
ลองทำ	(3.6)	(94.5)	(1.8)	100.0)			
โทษไม่รุนแรง	0	10	0	10	(0.0)	(100.0)	(0.0)
	(0.0)	(100.0)	(0.0)	(100.0)			
มีปัญหาด้านการเงิน	1	98	7	106	(0.9)	(92.5)	(6.6)
	(0.9)	(92.5)	(6.6)	(100.0)			
เลียนแบบหนัง เพราะ	0	27	3	30	(0.0)	(90.0)	(10.0)
รู้สึกว่่าเท่ดี	(0.0)	(90.0)	(10.0)	(100.0)			
คิดคะนองชอบ	2	57	5	64			

ตารางที่ 15 (ต่อ)

สาเหตุการกระทำผิด ซ้ำ	ลักษณะอาชญากรรม				χ^2	df	P- value
	สูงกว่า ปกติ	ปกติ	ต่ำกว่า ปกติ	รวม			
ความท้อแท้	(3.1)	(89.1)	(7.8)	(100.0)			
ประชิดพ่อแม่ / สังคม	0	10	1	11			
	(.0)	(90.9)	(9.1)	(100.0)			
รวม	6	283	17	306			
	(2.0)	(92.5)	(5.6)	(100.0)			

จากตารางที่ 15 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอาชญากรรมกับพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิดซ้ำพบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้เท่ากับ 9.040 และค่า P-value เท่ากับ .699 แสดงว่า ลักษณะอาชญากรรมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ด้านสาเหตุการกระทำผิดซ้ำดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อวิจารณ์

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.78 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 39.22 มีอายุระหว่าง 15-17 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.52 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) คิดเป็นร้อยละ 51.63 ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ประมาณ 7,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.39 อาชีพของบิดาส่วนใหญ่ คือ รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 33.66 อาชีพของมารดา คือ รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 31.37 มีพฤติกรรมในการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับทรัพย์สินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.25 รองลงมา กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 36.27 และพบน้อยที่สุดคือ ความผิดเกี่ยวกับอาวุธ/วัตถุระเบิด คิดเป็นร้อยละ 3.92

ปัจจัยทางด้านสังคม

ผู้วิจัยขอวิจารณ์แยกเป็นรายด้านดังนี้

1. ปัจจัยความสัมพันธ์ทางด้านครอบครัว

ปัจจัยความสัมพันธ์ทางด้านครอบครัวของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ เมื่อท่านทำผิดท่านจะถูกผู้ปกครองลงโทษหรือด่าว่าอย่างรุนแรง รองลงมาผู้ปกครองไม่เคยอยู่ให้คำปรึกษาหรือหรือพูดคุยกับท่านเวลาที่ท่านมีปัญหา แสดงให้เห็นว่าการไม่ให้ความรักความอบอุ่น แต่กลับเข้มงวดมากเกินไป เด็กก็จะรู้สึกขาดความอบอุ่นความมั่นคง รู้สึกตนเองอยู่อย่างโดดเดี่ยว คิดว่าตัวเองไม่มีคุณค่าจึงพยายามทำให้ผู้อื่นสนใจในตนเองไม่ว่าทางดีหรือเลว ทำให้มีนิสัยเกเร มองทุกสิ่งในแง่ร้ายจึงขาดความรักและเข้าใจคนอื่นด้วยการมองโลกในแง่ร้ายทำให้กระทำผิดได้ง่าย สอดคล้องกับแนวคิดของนวลจันทร์ ทศนชัยกุล (2540 : 92-94) ได้กล่าวถึงปัจจัยทางครอบครัวที่มีส่วนสัมพันธ์กับอาชญากรรมว่าครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลที่ทำให้คนประกอบอาชญากรรมได้ เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันแรกและทำหน้าที่อบรมขัดเกลานิสัย ปลูกฝังสั่งสอนให้รู้จักกับผิดชอบชั่วดี สอนให้เด็กรู้จักหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นสมาชิกหนึ่งของสังคม ถ้าเด็กถูกเลี้ยงดูมาในครอบครัวที่ไม่เคารพกฎหมาย บ้านเมือง ไม่มีศีลธรรมเมื่อเติบโตขึ้นมาก็จะเป็น

คนที่ไม่เคารพกฎหมาย ไม่มีศีลธรรม เด็กก็จะถูกอบรมอย่างนั้นสรุปได้ว่าครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่พัฒนาเด็กในด้านอารมณ์ สติปัญญา ศีลธรรมและสังคม ซึ่งอิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็ก

2. ปัจจัยลักษณะชุมชน

ปัจจัยลักษณะชุมชนของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เพื่อนบ้านในชุมชนของท่านมีฐานะยากจน รองลงมา ชุมชนของเยาวชนมีมิจฉาชีพทำตัวอย่างไรให้เห็นอยู่บ่อยๆ แสดงให้เห็นว่าการเพิ่มจำนวนของประชากรทำให้รัฐไม่สามารถจัดการดูแลได้อย่างทั่วถึง ประชาชนที่เสียโอกาสและไม่ได้รับสวัสดิการจากรัฐจะก่อปัญหาทางสังคมและศีลธรรมด้วยการหันหน้าเข้าหาอบายมุขและการประกอบอาชญากรรม สอดคล้องกับแนวคิดของคะเนิงนิจ วิทมาตย์ (2551 : 21) กล่าวว่าสาเหตุจากสิ่งแวดล้อมและสังคมของเด็ก ซึ่งมีความสำคัญและมีผลต่อการกระทำผิดของเด็กเป็นอย่างมาก ครอบครัวเด็กและเยาวชนนั้นอยู่ในชุมชนละแวกบ้านที่ไม่ดีเป็นแหล่งสลัม หรือย่านชุมชนแออัดที่เต็มไปด้วยปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติดเป็นต้น เมื่อเด็กเติบโตขึ้นมาจากสิ่งแวดล้อมดังกล่าวจึงรู้สึกเคยชินมองเป็นเรื่องธรรมดาไป เมื่อเด็กพ้นโทษกลับมาสู่สิ่งแวดล้อมเดิมอีก การคบเพื่อนเก่าที่มีปัญหาหรือถูกเพื่อนเก่าชักจูง ประกอบกับเด็กไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง จึงกลับไปมั่วสุมเหมือนที่เคยเป็นมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่ติดยาเสพติด โอกาสที่จะกลับไปคบเพื่อนเก่าและหวนมาเสพยาเสพติดจึงมีสูงมาก และเป็นสาเหตุให้เกิดการกระทำผิดซ้ำได้อีก

3. ปัจจัยกลุ่มเพื่อน

ปัจจัยกลุ่มเพื่อนของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เพื่อนชักชวนให้ท่านหนีเรียนเสมอ รองลงมา ท่านมักใช้เวลาว่างในการอยู่กับเพื่อนมากกว่าอยู่กับครอบครัว แสดงให้เห็นว่าการคบเพื่อนร่วมวัยเป็นพฤติกรรมทางสังคมที่สำคัญยิ่งต่อจิตใจของเด็กวัยรุ่นแต่การคบเพื่อนก็ย่อมมีทั้งคุณและโทษ เพื่อนอาจเป็นผู้ประคับประคองจิตใจของวัยรุ่นในยามทุกข์ร้อน ชี้แนะสิ่งที่มีประโยชน์ แต่ในมุมนกลับกัน เพื่อนก็อาจชักนำวัยรุ่นไปในทางที่เสื่อมถอย ผู้เป็นอาชญากรวัยรุ่นมากมายในแทบทุกประเทศนั้น เมื่อค้นหา

สาเหตุก็มักจะพบว่า ปัจจัยหนึ่งเกิดจากเพื่อนชักจูงประวัติดีกรุ่นตามสถานศึกษาที่เสียคนเสียเด็กไปโดยประการต่างๆ เช่น เกเร ดิถยาเสพติดนั้น ล้วนมีสาเหตุสำคัญจากการถูกเพื่อนชักจูงเด็กที่เข้ากลุ่มมีความจงรักภักดีต่อกัน ยอมรับเอาค่านิยมความเชื่อ ความสนใจของกลุ่มด้วยความเต็มใจ และสนิทสนมกับเพื่อนร่วมกลุ่มแน่นแฟ้นการรวมกลุ่มทำให้เด็กมีความรู้สึกอบอุ่นใจกล้าแสดงความคิดเห็นผู้ใหญ่ ผู้ทรงอำนาจ ต่อต้านกรณีที่เขาเห็นว่าไม่ยุติธรรม ระยะนี้เด็กไม่ต้องการสร้างแต่เพียงการรวมกลุ่มกันเท่านั้น แต่ต้องการสร้างความผูกพันระหว่างสมาชิกในกลุ่มแบบผู้ใหญ่อีกด้วย เพราะเด็กสำนึกว่าตนเป็นผู้ใหญ่แล้ว ถ้าเปรียบเทียบกับวัยต่างๆ แล้ว ระยะวัยรุ่นเป็นระยะที่คนมีความรู้สึกต้องการผูกพันกับเพื่อนและกลุ่มเพื่อนมากกว่าวัยอื่นๆ (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549)

ลักษณะอารมณ์ของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุขโดยเฉลี่ยมีเกณฑ์ปกติ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19, 3.29 และ 2.80 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กและเยาวชนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับที่ 1 คือ ฉันเห็นคุณค่าในน้ำใจที่ผู้อื่นมีต่อฉัน รองลงมาคือ เมื่อฉันทำผิด ฉันสามารถกล่าวคำ “ขอโทษ” ผู้อื่นได้ แสดงให้เห็นว่า เด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีความเข้าใจอารมณ์ของตนเอง จัดการกับอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักมองโลกในแง่ดีและปรับตัวกับปัญหา ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสมและมีความสุข ความฉลาดทางอารมณ์เป็นคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ทั้งความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2545) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูภาวะแวดล้อม วัฒนธรรม การเรียนรู้ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคลเป็นอย่างยิ่ง แต่การที่เด็กหลงกระทำผิดไปก็เพราะอยู่ในช่วงวัยรุ่น และอาจมาจากอารมณ์เพียงชั่ววูบ หุนหันพลันแล่นไม่ได้ตัดสินใจให้รอบคอบ ดังที่รุ่งทิพา จักรกร (2526) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยแห่งปัญหา มีความเคร่งเครียดทางอารมณ์ มีอารมณ์ความรู้สึกรวดเร็ว และดังที่ศรีเรือน แก้วกังวาล (2549) กล่าวว่า เด็กมีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย สับสน อ่อนไหว มีความเข้มข้นของอารมณ์สูง อารมณ์ที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นนั้นมีทุกประเภทไม่ว่าอารมณ์ประเภทใดมักมีความรุนแรง อ่อนไหวง่าย เปลี่ยนแปลงง่าย ควบคุมอารมณ์ยังไม่ดี

ไม่ค่อยพอดี บางครั้งพลุ่งพล่านบางครั้งเก็บกด เพราะลักษณะอารมณ์ของวัยรุ่นเป็นเช่นนี้ จึงอาจเป็นสาเหตุให้กระทำผิดได้

พฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

จากตารางที่ 6 พบว่า ส่วนใหญ่เด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เคยกระทำผิดมาแล้ว 1 ครั้ง การกระทำผิดครั้งสุดท้ายเคยกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 37.25 การกระทำผิดซ้ำในครั้งนี้นับส่วนใหญ่เป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 38.24 สาเหตุการกระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเงิน คิดเป็นร้อยละ 34.64 รองลงมา คึกคะนอง ชอบความท้าทาย คิดเป็นร้อยละ 20.92 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการกระทำผิดของเด็กก็คือ ผลซึ่งเนื่องมาจากสาเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างประกอบกัน ซึ่งจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า การกระทำผิดซ้ำนั้นเกิดจากปัญหาทางด้านการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตราภรณ์ จิตธร (2551) การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ศึกษาเชิงทฤษฎีการควบคุมตนเอง การควบคุมทางสังคมและการคบหาสมาคมที่แตกต่าง ผลการศึกษาพบว่า ขณะกระทำความผิดครั้งแรกกลุ่มตัวอย่างมีอายุ 13-16 ปี ซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมากที่สุดและเมื่อมีการกระทำความผิดซ้ำกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กระทำความผิดเป็นครั้งที่ 2 โดยกระทำความผิดฐานลักทรัพย์และปล้นทรัพย์มากที่สุด

นอกจากนี้ทฤษฎีของ Albert Cohen(1918) อธิบายว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ต้องอยู่ในสังคมที่มีกฎเกณฑ์ต่างๆรวมทั้งกฎหมายถูกกำหนดโดยชนชั้นกลางแต่เด็กชนชั้นล่างเหล่านั้นไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนแบบชนชั้นกลาง จึงไม่พร้อมที่จะแข่งขันกับเด็กชนชั้นกลางหรือแข่งขันเพื่อจุดหมายที่ถูกกำหนดโดยชนชั้นกลาง อย่างไรก็ตามเด็กเหล่านี้ยอมรับในมาตรฐานของชนชั้นกลางผ่านทางครอบครัวและทางสื่อมวลชน เมื่อเขายอมรับในมาตรฐาน แต่ไม่มีวิถีทางที่จะให้ได้มา พวกเขาจึงสร้างวัฒนธรรมหรือบรรทัดฐานของตนเองขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความคับข้องใจในแนวความคิดของ Cohen วัฒนธรรมรองที่วัยรุ่นสร้างขึ้นมานั้นประกอบด้วย

1. ความปรารถนาร้าย คือ รู้สึกสนุกกับการทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนหรือเมื่อได้ทำลายข้อห้ามต่าง ๆ
2. บรรทัดฐานของเด็กที่กระทำผิดจะอยู่คนละชั้นกับบรรทัดฐานของสังคมผู้ใหญ่ เช่น ค่านิยมของสิ่งที่ขโมยจะมีหลายชนิดและเปลี่ยนไปเรื่อย

3. สนใจแต่ความสนุกเฉพาะหน้า โดยไม่ได้คำนึงถึงหรือวางแผนสำหรับอนาคต
4. ต้องการปกครองตนเอง ทนไม่ได้ต่อการถูกบังคับ ความสัมพันธ์ในกลุ่มมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมาก

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณภัสสร บุญเพ็ง (2549) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน กรณี สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนเกิดจากการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมเกี่ยวกับการกระทำความผิดในลักษณะต่างๆ หลายวิธี ตลอดจนวิธีการหลีกเลี่ยงหรือเอาตัวรอดจากการถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทั้งหมด เมื่อออกจากศูนย์ฝึกอบรมมาแล้วเด็กและเยาวชนมักจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมและมีแนวโน้มที่จะกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ในส่วนของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน พบว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด ปัจจัยด้านครอบครัว พบว่า เป็นเหตุปัจจัยที่ผลักดันในการกระทำผิดครั้งแรกของเด็กและเยาวชน แต่ไม่ได้เป็นสาเหตุหลักในการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษรารงค์ จิณะแสน (2542) ได้ศึกษา “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างถูกควบคุมความประพฤติในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง” พบว่า ภายหลังที่ได้รับการควบคุมความประพฤติแล้ว พบว่า เมื่อเด็กได้กลับไปอยู่กับครอบครัวที่ผู้ปกครองไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเอง และเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมเดิม ประกอบกับการที่พนักงานคุมประพฤติไม่มีเวลาออกไปสอดส่องดูแล ทำให้พวกเขาหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำได้ง่าย ซึ่งการกระทำความผิดซ้ำของพวกเขาเมื่อเปรียบเทียบกับการกระทำความผิดครั้งแรกแล้ว พบว่า มีพฤติการณ์ที่ร้ายแรงขึ้นเนื่องจากเด็กเริ่มได้รู้ตรองและซึ้งน้ำหนักในการตัดสินใจที่จะกระทำผิดเพราะเห็นผลประโยชน์จากการกระทำ และเห็นว่าหากตน

กระทำผิดเงื่อนไขคุมประพฤติก็อาจถูกศาลสั่งฝึกอบรมได้ เมื่อตัดสินใจจะกระทำผิดจึงกระทำผิดซ้ำในลักษณะรุนแรงขึ้น เพื่อให้คุ้มกับการถูกศาลสั่งฝึกอบรม

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะอารมณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แสดงให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนยังมีความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ของตนเอง จัดการกับอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในส่วนของพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำนั้นอาจมีเหตุผลและปัจจัยอื่นร่วมอยู่ด้วย เช่น สติปัญญา บุคคลแต่ละคนย่อมมีสติปัญญาแตกต่างกันออกไป ผู้ที่มีระดับสติปัญญาต่ำอาจตกเป็นเหยื่อของความชั่วร้าย ไม่ทันคน จนถูกชักจูงให้กระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับสติปัญญาที่ต่ำมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอาชญากรรมบางลักษณะ โดยเฉพาะการทำความผิดทางเพศ หรือการศึกษา จากสถิติทั่วไปของผู้กระทำผิดปรากฏว่า ส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่มีการศึกษาต่ำ (จิตรภรณ์ จิตธร, 2551: 30) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cindy, Ria, Lee and Kirk (2001, P. 367-394) แห่ง Hahnemann University ทำการวิจัยเรื่อง “การทำนายโอกาสการเกิดการกระทำผิดซ้ำในเด็ก” (The Prediction of Criminal Recidivism in Juvenile) ในเด็กและเยาวชนที่ทำความผิด 15,265 คน ด้วยปัจจัยทำนายเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำกว่า 30 ตัว พบว่า มี ตัวแปร 8 ตัว ที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ คือ (1) ข้อมูลประชากร (2) ประวัติการกระทำผิด (3) ปัจจัยทางครอบครัวและสังคม (4) ปัจจัยทางการศึกษา (5) การใช้เหตุผล (6) ประวัติการใช้สารเสพติด (7) ปัจจัยด้านสุขภาพ การเจ็บป่วย (8) แบบประเมินภาวะเสี่ยงกระทำผิด

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสังคมของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
2. เพื่อศึกษาลักษณะอารมณ์ของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอารมณ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้คือ เด็กและเยาวชนที่มีการกระทำผิดซ้ำและอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา บ้านมุขิตา บ้านอุเบกขา และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี จำนวน 306 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือตามความสะดวก (Convenience Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่ ลักษณะครอบครัว ลักษณะชุมชน และกลุ่มเพื่อนโดยเป็นคำถามแบบ Rating Scale ตามแบบ Likert เป็นมาตรวัดที่ให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะอารมณ์ของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนโดยเป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต (กรมสุขภาพจิต, 2546) เป็นคำถามแบบ Rating Scale ตามแบบ Likert เป็นมาตรวัดที่ให้เลือกตอบ 5 ตัวเลือก คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลเด็กและเยาวชน จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า เด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.78 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 39.22 มีอายุระหว่าง 15-17 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.52 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) คิดเป็นร้อยละ 51.63 ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ประมาณ 7,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.39 อาชีพของบิดาส่วนใหญ่ คือ รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 33.66 อาชีพของมารดา คือ รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 31.37

2. ปัจจัยทางสังคมของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่ ลักษณะครอบครัว ลักษณะชุมชน และกลุ่มเพื่อน

2.1 ปัจจัยความสัมพันธ์ทางด้านครอบครัวของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เมื่อท่านทำผิดท่านจะถูกผู้ปกครองลงโทษหรือด่าว่าอย่างรุนแรง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 รองลงมา ผู้ปกครองไม่เคยอยู่ให้คำปรึกษาหารือหรือพูดคุยกับท่านเวลาที่ท่านมีปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และข้อที่มีค่าเฉลี่ย

น้อยที่สุด คือ ท่านมักไม่ได้รับอนุญาตให้ไปเที่ยวนอกบ้านในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.96

2.2 ปัจจัยลักษณะชุมชนของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เพื่อนบ้านในชุมชนของท่านมีฐานะยากจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 รองลงมา ชุมชนของเยาวชนมีกิจหน้าที่ทำตัวอย่างให้เห็นอยู่บ่อยๆ มีค่าเฉลี่ย 3.38 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ชุมชนที่ท่านอาศัยเป็นแหล่งการพนันหลายชนิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27

2.3 ปัจจัยกลุ่มเพื่อนของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เพื่อนชักชวนให้ท่านหนีเรียนเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 รองลงมา ท่านมักใช้เวลาว่างในการอยู่กับเพื่อนมากกว่าอยู่กับครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 4.28 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เพื่อนของท่านมักให้ความช่วยเหลือเวลาที่ท่านมีปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07

3. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะอารมณ์ของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า เด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุขโดยเฉลี่ยมีเกณฑ์ปกติ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19, 3.29 และ 2.80 ตามลำดับ) และมีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปกติ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติ 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับที่ 1 คือ ฉันเห็นคุณค่าในน้ำใจที่ผู้อื่นมีต่อฉัน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45) รองลงมาคือ เมื่อฉันทำผิด ฉันสามารถกล่าวคำ “ขอโทษ” ผู้อื่นได้ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87) และฉันทำหน้าที่ได้ดีไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71) ตามลำดับ และความฉลาดทางอารมณ์ที่อยู่ในเกณฑ์ปกติ 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับที่ 1 คือเมื่อฉันทำสิ่งใดไม่สำเร็จ ฉันรู้สึกหมดกำลังใจ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67) รองลงมา ฉันทำในสิ่งที่ต้องการโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ

3.63) และบ่อยครั้งที่ฉันไม่รู้ว่าจะอะไรทำให้ฉันไม่มีความสุข (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62) และความฉลาดทางอารมณ์ที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าปกติ 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับที่ 1 คือฉันไม่สามารถทำให้เป็นสุขได้จนกว่าจะได้ทุกสิ่งที่ต้องการ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.18) รองลงมาฉันสามารถผ่อนคลายตนเองได้ แม้จะเหน็ดเหนื่อยจากภาระหน้าที่ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.12) และฉันมักทุกข์ร้อนกับเรื่องเล็กน้อยที่เกิดขึ้นเสมอ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.08)

4. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ส่วนใหญ่เด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเคยกระทำผิดซ้ำมาแล้ว 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 71.90 การกระทำผิดครั้งสุดท้ายเคยกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 37.25 รองลงมาความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 36.27 การกระทำผิดซ้ำในครั้งนี้นับว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 38.24 รองลงมาความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด สาเหตุการกระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเงิน คิดเป็นร้อยละ 34.64 รองลงมา คึกคะนอง ชอบความท้าทาย คิดเป็นร้อยละ 20.92 และน้อยที่สุดคือ โทษไม่รุนแรง คิดเป็นร้อยละ 3.27

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

สมมติฐานที่ 1.1 ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามจำนวนครั้งในการกระทำผิด พบว่า ปัจจัยด้านสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามจำนวนครั้งในการกระทำผิด

สมมติฐานที่ 1.2 ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดครั้งแรก พบว่า ปัจจัยด้านสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิด

สมมติฐานที่ 1.4 ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ พบว่า ปัจจัยด้านสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

สมมติฐานที่ 2.1 ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามจำนวนครั้งในการกระทำผิด พบว่า ลักษณะอารมณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามจำนวนครั้งในการกระทำผิด

สมมติฐานที่ 2.2 ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดครั้งแรก พบว่า ลักษณะอารมณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดครั้งแรก

สมมติฐานที่ 2.3 ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดซ้ำ พบว่า ลักษณะอารมณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามการกระทำผิดซ้ำ

สมมติฐานที่ 2.4 ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ พบว่า ลักษณะอารมณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำแนกตามสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ

ตารางที่ 16 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1

สมมติฐาน	พฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำ	
	ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้	ไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้
1. ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการกระทำผิด		✓
2. ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดครั้งแรก		✓
3. ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ		✓
4. ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ		✓

ตารางที่ 17 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2

สมมติฐาน	พฤติกรรมกรรมการกระทำผิดซ้ำ	
	ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้	ไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้
1. ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการกระทำผิด		✓
2. ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดครั้งแรก		✓
3. ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ		✓
4. ลักษณะอารมณ์มีความสัมพันธ์กับสาเหตุการกระทำผิดซ้ำ		✓

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาปัจจัยทางด้านครอบครัว ครั้งนี้พบว่า เด็กและเยาวชนจะถูกลงโทษหรือด่าว่าอย่างรุนแรง รวมทั้งผู้ปกครองเองไม่เคยให้คำปรึกษาหรือพูดคุยกับเด็กเวลาที่เด็กและเยาวชนมีปัญหา ดังนั้นหน่วยงานรัฐบาล องค์กรเอกชนที่สนับสนุนและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเยาวชนควรจัดตั้งหน่วยงานที่ประกอบด้วย นักจิตวิทยาเด็กและเยาวชน ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์สำหรับเด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสพูดคุย กับบุคคลที่จะสามารถแก้ไขปัญหให้กับเด็กและเยาวชนนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่พ้นโทษออกไปแล้ว เมื่อพบเจอปัญหาความสามารถในการแก้ไขปัญหาในทางที่ถูกต้องอาจจะไม่ดีนัก ดังนั้นหน่วยงานดังกล่าวจะเป็นหน่วยงานที่เป็นที่ปรึกษาให้กับเด็กและเยาวชนที่เคยกระทำผิดได้เป็นอย่างดี

2. จากผลการศึกษาปัจจัยลักษณะชุมชนครั้งนี้ พบว่า สภาพแวดล้อมหรือฐานะทางบ้านของเด็กและเยาวชน รวมทั้งสภาพความยากจนที่เกิดขึ้นแวดล้อมบ้านของเด็กและเยาวชน ดังนั้นหน่วยงานของภาครัฐ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรมีการกระจายรายได้สู่ประชาชน สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การเพิ่ม

รายได้ การพัฒนาที่อยู่อาศัย การพัฒนาสิ่งแวดล้อม การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกชุมชนเมืองและชนบทอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

3. จากผลการศึกษาปัจจัยกลุ่มเพื่อนครั้งนี้ พบว่า เพื่อนชักชวนให้หนีเรียนเสมอ รองลงมา ท่านมักใช้เวลาว่างในการอยู่กับเพื่อนมากกว่าอยู่กับครอบครัว ดังนั้นโรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ความสามารถเฉพาะด้าน หรือกิจกรรมช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาทางด้านครอบครัว หารายได้พิเศษให้กับเด็กและเยาวชน เป็นต้น โดยเน้นความหลากหลายของกิจกรรมเพื่อให้เด็กและเยาวชนที่เคยกระทำผิดสามารถเข้าร่วมกิจกรรมและมีความสุขกับกิจกรรมที่เสริมสร้างพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสติปัญญา

4. จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า อารมณ์ของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำอยู่ในเกณฑ์ปกติ แต่อย่างไรก็ตามศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนควรมีการพัฒนาลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ในระหว่างที่อยู่ในศูนย์ฝึก เพื่อเมื่อเด็กและเยาวชนได้ออกไปสู่สังคมจะไม่มีหน่วยงานใดและช่วงเวลาที่จะสามารถพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ได้อย่างจริงจัง

5. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนควรมีการใช้มาตรการติดตามดูแลเยาวชนหลังได้รับการปล่อยตัว ทั้งนี้เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา บ้านมูทิตา บ้านอุเบกขา และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานีเท่านั้น จึงควรมีการศึกษาเรื่องเดียวกันนี้ในบ้านอื่นๆ เพื่อจะได้เปรียบเทียบถึงความแตกต่างในแต่ละจังหวัด

2. ควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่นๆที่จะมีผลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำ เช่น ตัวแปรทางจิตวิทยา การปรับตัวเมื่อออกสู่สังคม เพื่อจะได้ทราบว่าปัจจัยอื่นๆใดบ้างที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ

3. ควรมีแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้เขียนแสดงความคิดเห็น รวมทั้งมีวิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ หรืออาจมีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบอื่นๆ เช่น การสัมภาษณ์และ

การสังเกต เพื่อสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ลึกซึ้ง จะทำให้ได้รับข้อมูลของเด็กและเยาวชนที่มีการกระทำผิดซ้ำได้ดียิ่งขึ้น

3. ปัจจุบันระบบเทคโนโลยีการสื่อสารมีการพัฒนาอย่างกว้างไกล ควรนำระบบ Radio Frequency Identification (RFID) ที่สามารถอ่านค่าได้โดยผ่านคลื่นวิทยุจากระยะห่าง เพื่อตรวจสอบติดตาม ตำแหน่งของวัตถุต่างๆ ว่าอยู่ส่วนใดในโลก นำไปติดไว้ที่สายรัดข้อมือ เพื่อสามารถควบคุม ติดตาม สั่งการผ่านระบบเทคโนโลยีไร้สาย Wireless Fidelity (WIFI) ร่วมกับระบบ General Packet Radio Service (GPRS) ทำให้สามารถควบคุมติดตาม ช่วยในการป้องกัน และป้องกัน ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความระมัดระวังดูแลควบคุมความประพฤติตัวเอง

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต. 2543. **คู่มือความฉลาดทางอารมณ์**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข.

_____. 2546. **แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข.

กัลยา วานิชย์บัญชา. 2550. **สถิติสำหรับงานวิจัย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกษรวงค์ จินะแสน. 2542. **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำ ผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างถูกคุมความประพฤติในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมสงเคราะห์ในกระบวนการยุติธรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

คะเนิงนิจ วิหคมาตย์. 2551. **การมองตนเองในภาวะคืนสู่ครอบครัวและสังคมของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จารุณี แซ่ตั้ง. 2548. **การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการไม่กระทำผิดซ้ำของเยาวชน: ศึกษากรณีศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม, มหาวิทยาลัยมหิดล.

จิตราภรณ์ จิตรธร. 2551. **การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในฐานะความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ศึกษาเชิงทฤษฎีการควบคุมตนเอง การควบคุมทางสังคม และการคบหาสมาคมที่แตกต่าง**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี และอนุชา เลิศโตมรสกุล. 2553. รายงานวิจัยการกระทำ
ผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินในประเทศไทย :
แนวทางในการป้องกันและแก้ไขโดยอาศัยปัจจัยที่เป็นตัวทำนายทางด้าน
อาชญาวิทยา. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.

_____. 2553. การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน
ประเทศไทย: แนวทางในการป้องกันและแก้ไขโดยอาศัยปัจจัย ที่เป็นตัวทำนาย
ทางด้านอาชญาวิทยา. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ คณะสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ณภัตสร บุญเพ็ง. 2549. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน
กรณีศึกษา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารงานยุติธรรม, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ทศพร ประเสริฐสุข. 2542. ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา. วารสารพฤติกรรม
ศาสตร์. 5(1) : 15-35.

ทัศนีย์ ลักษณะวิชานิช และคณะ. 2551. รายงานวิจัยการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน
กับการลดปริมาณคดี การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน. กรุงเทพมหานคร:
กระทรวงยุติธรรม.

นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล. 2540. อาชญากรรม (การป้องกัน: การควบคุม). นนทบุรี : พรทิพย์

_____. 2549. “การกระทำผิดซ้ำในคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน”. วารสารทนายความคิด.
มิถุนายน 2549.

ปรางค์สุทธิพิทย์ ทรงวุฒิสีล. 2544. **จิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ผดุง อารยวิญญู. 2542. **เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม**. กรุงเทพมหานคร : แก่นแก้ว.

พนม เกตุมาน. 2550. **พัฒนาการวัยรุ่น**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

พรรณพิมล หล่อตระกูลและคณะ. 2543. **รายงานการพัฒนาเครื่องมือการประเมินสภาพ
ปัญหา**. กรุงเทพมหานคร: วงศ์กมลโปรดักชั่น.

รุ่งทิพา จักรกร. 2526. **วัยรุ่นกับสังคม**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.

ลักขณา สรวิวัฒน์. 2544. **จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน**. กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พริ้นติ้งเฮาส์.

วรินทร์ พวงแก้ว. 2546. **ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในสถานฝึก
และอบรมบ้านกรุณาและบ้านปรางค์**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
รัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วีระวัฒน์ บัณฑิตามัย. 2542. **ความฉลาดทางอารมณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
เอ็กซ์เปอร์เนต.

_____. 2544. **เชาว์อารมณ์ (EQ) ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จในชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เนต.

_____. 2545. **ผู้นำการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เนต จำกัด.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2549. **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย**. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. 2553. (Online).

Error! Hyperlink reference not valid. 2553

สมบุญ เทชะวงศ์.2545. **คนคุก**.กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุชมาลย์ คำหวาน. 2543. **การเรียนรู้สู่พลังจิตใจ**.กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

สุชา จันทร์เอม. 2540. **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

_____. 2541. **จิตวิทยาเด็กเกร. พิมพ์ครั้งที่2**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

_____. 2544. **จิตวิทยาเด็กเกร**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

สุพัตรา สุภาพ. 2541. **ปัญหาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

สุพัตรา สุภาพ. 2541. **สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี**.

กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

สุวาทินี วงษ์อาทิตย์. 2552. **สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนหญิงในลักษณะความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย กรณีศึกษาเฉพาะศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารงานยุติธรรม, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โสภา (ชูพิกุลชัย) ชปิลมันน์และคณะ. 2547. รายงานการวิจัยครอบครัว: **ปัจจัยปกป้องหรือผลักดันปัญหาเยาวชนเสพติดของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการ.

อารี พันธุ์ณี. 2545. **การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตด้วย EQ**. ในรวมบทความค้นคว้าวิจัยและพัฒนาหนูด้วยอัจฉริยะ. บรรณาธิการโดยศรียานิยมธรรม. หน้า 43 – 48. กรุงเทพมหานคร: บริษัทรุ่งศิริพลับลิชชิง.

อัมพันธ์ สอนอำคา. 2551. **สถานภาพด้านครอบครัว เศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณาที่กระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒน, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

Adalbjarnardottir and Rafnsson, 2002. **Adolescent Antisocial Behavior and Substance Use: Longitudinal Analyses**. Faculty of Social Sciences, Oddi, University of Iceland.

Albert, K. C. 1918. **Lower-Class Culture**. Boston, Massachusetts. United States.

Cindy, C. *et al.* 2001. **The Prediction of Criminal Recidivism in Juveniles**. Hahnemann University . United States.

Friedman, M. 2003. **Effect on Learning in Family**. New York.

Goleman, D. 1995. **Emotional Intelligence**. 2nd ed. United States: Bantam Books.

Gottfredson, M. R. *et al.* 1990. **A General Theory of Crime**. Stanford, CA: Stanford University Press.

Gardner, H. 1983. **Frames of mind: The theory of multiple intelligences**. New York: Basic Books.

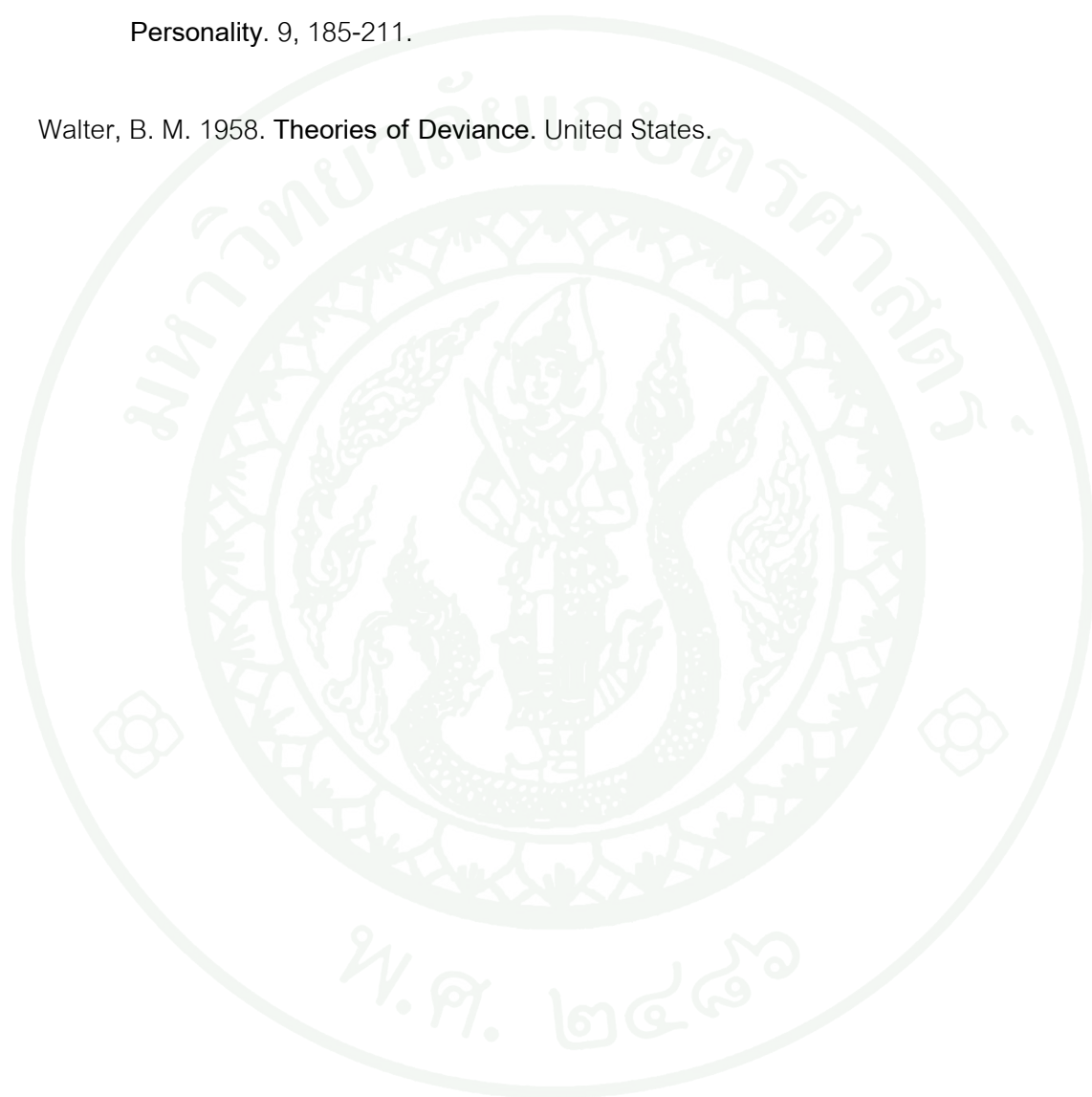
Piquero, A.R. and S. G. Tibbetts. 1996. **Specifying Low Self-Control and Situational Factors in Offender Decision-Making**. *Justice Quarterly*. 31: 601-631.

Rachlin, H. 1995. Self-control: beyond commitment. **Behavioral and Brain Sciences**. 18: 109–159.

Reuven, B. O. 1997. **Emotional Quotient Inventory (EQ-i)**. Technical manual. Toronto Canada.

Salovey, P. and J. D. Mayer. 1990. Emotional Intelligence Imagination. **Cognition and Personality**. 9, 185-211.

Walter, B. M. 1958. **Theories of Deviance**. United States.

ภาคผนวก

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ประวัติและความเป็นมา

ในสมัยที่ยังใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 การปฏิบัติต่อเด็กที่กระทำความผิด ตามกฎหมาย ศาลได้แต่พิเคราะห์ถึงความรู้สึกผิดชอบของเด็กประกอบกับลักษณะ ของความผิดที่เด็กได้กระทำความผิด แล้วกำหนดโทษไปตามความเหมาะสมกับความผิด และความรู้สึกผิดชอบของเด็ก ส่วนการควบคุมเด็กที่กระทำความผิด ในปี พ.ศ. 2450 ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนดัดสันดานขึ้นที่เกาะสีชัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยให้อยู่ในความดูแลของกรมตำรวจ โรงเรียนดังกล่าวเป็นสถานที่ควบคุมเด็กที่กระทำความผิดซึ่งมีอายุระหว่าง 10 - 16 ปี ไว้ให้การแก้ไขเปลี่ยนแปลงอุปนิสัย และปลูกฝังนิสัยที่ดี ต่อมาได้โอนกิจการโรงเรียนดัดสันดานให้อยู่ ในการดูแลของกรมราชทัณฑ์

ในปี พ.ศ. 2478 ได้ตราพระราชบัญญัติประถมศึกษา โดยมีบทบัญญัติให้ศาลมีอำนาจ สั่งให้เด็กที่มีอายุในเขตบังคับ (อายุไม่เกิน 15 ปี) ที่ไม่ได้ไปเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยปราศจากเหตุผลอันสมควรไปไว้ในโรงเรียนฝึกอาชีพ และต่อมาได้ตราพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และพระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พ.ศ. 2479 ขึ้นใช้บังคับ โดยได้มีบทบัญญัติวางวิธีปฏิบัติต่อนักโทษและต่อเด็กที่ต้องคำพิพากษาให้หนักไปในทางฝึกอบรม ไม่ใช่การทำโทษเช่นแต่ก่อน กรมราชทัณฑ์จึงได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกอาชีพ สำหรับเด็กที่กระทำความผิดที่มีอายุยังไม่ครบ 18 ปี และแยกควบคุมผู้ต้องโทษครั้งแรกที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ไว้เป็นพิเศษ โดยเปลี่ยนชื่อโรงเรียนดัดสันดานเป็นโรงเรียนฝึกอาชีพ พร้อมกับย้ายจากเกาะสีชังมาตั้งอยู่ที่ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนผู้ต้องโทษครั้งแรกที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ได้จัดตั้งเป็นทัณฑสถานวัยหนุ่ม ต่อมากรมราชทัณฑ์ได้โอนกิจการโรงเรียนฝึกอาชีพไปให้กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พ.ศ. 2501 ซึ่งกรมประชาสงเคราะห์ได้รับเด็กไว้ฝึกอบรม ณ เยาวชนสถานบ้านห้วยโป่ง จังหวัดระยอง

พระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พ.ศ. 2481 ได้มีบทบัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย เป็นเจ้าหน้าที่จัดการกับเด็กนักเรียนและเด็กอนาถาที่ประพฤติตนไม่สมควร แก้วและให้ศาลมีอำนาจสั่งถอนอำนาจปกครองบิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กที่ใช้ อำนาจปกครอง โดยมีขอบเสียบางส่วนหรือทั้งหมดได้ และตั้งเจ้าหน้าที่ให้เป็นผู้ปกครองแทนกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้มีสาววัตรนักเรียนออกทำการตรวจตราดูแลความประพฤติของเด็กนักเรียน ในกรุงเทพมหานคร ส่วนกรมประชาสงเคราะห์ได้จัดตั้งสถานสงเคราะห์

เป็นที่ให้การเลี้ยงดูและอบรมขึ้น เช่น สถานสงเคราะห์เด็กอ่อน โรงเรียนชาติสงเคราะห์ โรงเรียนประชาสงเคราะห์ วิทยาลัยปิฎกประชาสรรค์ เยาวชนสถานทุ่งมหาเมฆ และเยาวชนสถานบางละมุง จังหวัดชลบุรี

รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของเด็กที่กระทำผิดมาโดยตลอด และเห็นว่าบทบัญญัติของกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องยังมีข้อบกพร่องและมีอุปสรรคอยู่หลายประการ ทั้งกฎหมายที่บัญญัติไว้ก็เฉพาะสำหรับการ ปฏิบัติต่อเด็กหลังจากศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งแล้ว ส่วนวิธีปฏิบัติต่อเด็ก ในระหว่างที่ถูกจับกุมและ ระหว่างการพิจารณาคดีไม่มีกฎหมายบัญญัติวิธีการไว้ เด็กจึงได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้ใหญ่กระทำ ความผิดซึ่งเป็นการไม่เหมาะสมและมีผลเสียหายแก่เด็ก จึงได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 กระทรวงยุติธรรม จึงได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2495 โดยมี ที่ทำการชั่วคราวอยู่ที่อาคารศาลแขวงพระนครใต้ (เดิม) ตำบลตลาดน้อย อำเภอสัมพันธวงศ์ จังหวัดพระนคร ส่วนอาคารที่ทำการถาวรได้ก่อสร้างขึ้นในที่ดินราชพัสดุใกล้ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ด้านถนนราชินี จัดทำสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารดังกล่าว เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2495 เป็นเงินทั้งสิ้น 1,370,000 บาท กำหนดเวลาก่อสร้าง 300 วัน

การเปิดทำการศาลคดีเด็กและเยาวชน กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2495 นับเป็นการเริ่มต้นแห่งระบบการแก้ไขเยียวยาเด็กและเยาวชนที่ถูกต้องเหมาะสม โดยแยกปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดออกจากกระบวนการยุติธรรมสำหรับผู้ใหญ่ ทั้งกฎหมายได้บัญญัติให้มีการสืบเสาะ และพินิจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ภาวะแห่งจิต และสิ่งแวดล้อมทั้งปวงไป พร้อมกับการสอบสวน ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิด ซึ่งจะทำให้ศาลได้ทราบถึงสาเหตุแห่งการกระทำผิดก่อน แล้วจึงใช้มาตรการแก้ไขเด็กและเยาวชนด้วยวิธีการที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล ต่อมากระทรวงยุติธรรม ได้เสนอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 และพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งต่อมาได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2506 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2506 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2507

รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของสถาบันครอบครัว และเห็นว่าครอบครัวมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน จึงได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2535 โดยกฎหมายดังกล่าวได้เพิ่ม บทบัญญัติให้มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีครอบครัว ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดสากลที่ถือว่าครอบครัวเป็นพื้นฐานอันสำคัญของชุมชน การดำรงอยู่ของครอบครัวรวมทั้งกฎหมายฉบับดังกล่าวได้ปรับเปลี่ยนชื่อของศาลคดีเด็กและเยาวชนกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กเป็นศาลเยาวชนและครอบครัวกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งตามมาตรา 275 บัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 ขึ้นซึ่งมีผลให้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมาอยู่ภายใต้สังกัดของกระทรวงยุติธรรม ตามมาตรา 36 ภายหลังจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมาสังกัดอยู่ภายใต้สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมในช่วงปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบราชการใหม่โดยได้มีการตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ขึ้นซึ่งมีผลทำให้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้รับการยกฐานะเป็นกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยให้มีอำนาจ หน้าที่ และการแบ่งส่วนราชการตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2545 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2545

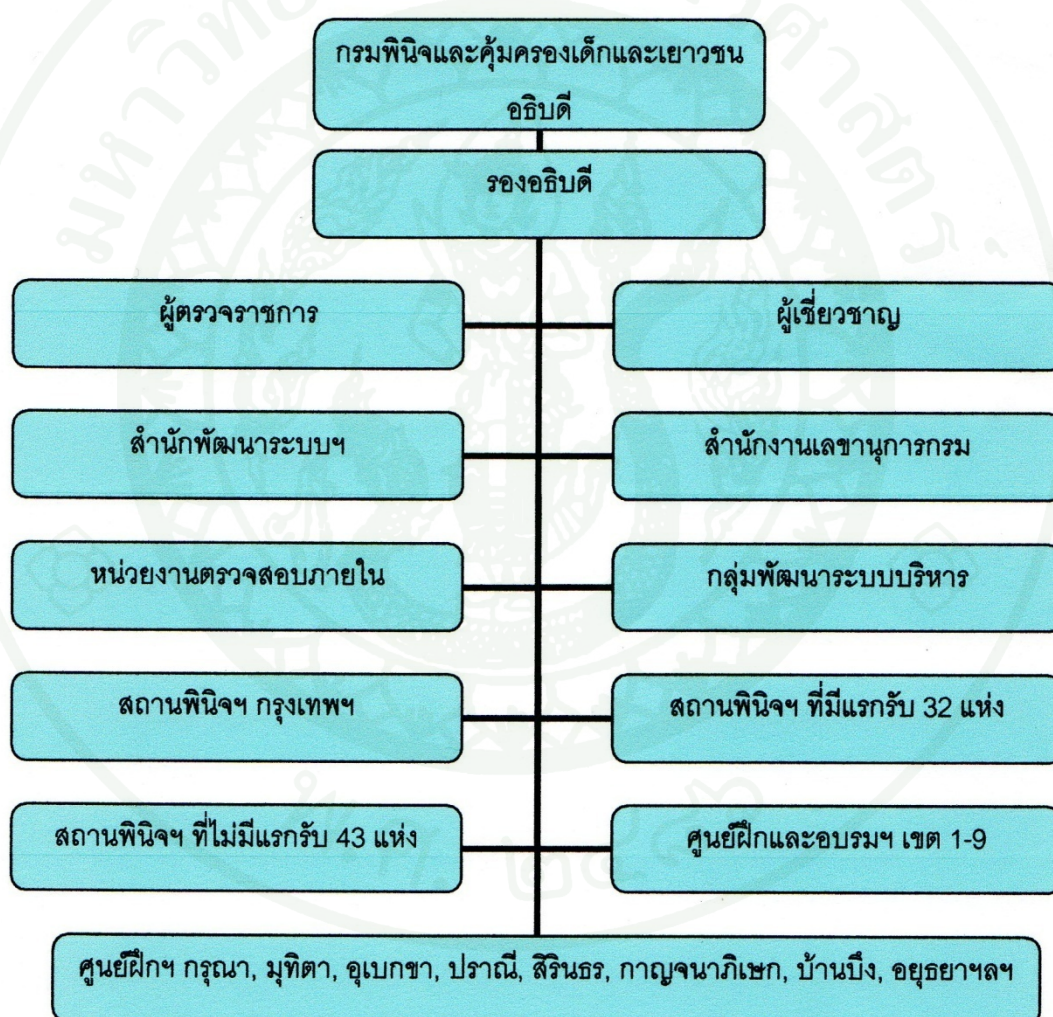
พันธกิจ

1. ส่งเสริมการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิ และสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัวและชุมชน โดยใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ การหันเหคดีออกจากกระบวนการยุติธรรมและมาตรการอื่นๆ
2. ดำเนินการด้านคดีอาญา คดีครอบครัว กำกับการปกครองและการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู ป้องกันพัฒนาและสงเคราะห์ตลอดจนการติดตามและประเมินผล
3. ประสานความร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับชุมชน องค์การภาครัฐ และเอกชน ทั้งภายในและต่างประเทศเพื่อการมีส่วนร่วม และสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม สำหรับเด็กและเยาวชน

4. ศึกษาวิเคราะห์วิจัย และพัฒนากฎหมาย การพิทักษ์คุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน รวมทั้งระบบรูปแบบวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงานคดี และการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน

5. พัฒนาบุคลากร และระบบการบริหารจัดการให้เข้าสู่มาตรฐานการบริหารจัดการ ภาครัฐ

โครงสร้างกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ภาพผนวกที่ 1 โครงสร้างกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ที่มา : ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2553)

โดยแต่ละหน่วยงานมีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

1. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

1.1 ให้คำปรึกษา เปรียบเทียบ ประสานและกำกับ ดูแล การบริหารของหน่วยงานของส่วนราชการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

1.2 ติดตามและแก้ไขปัญหาในการดำเนินการหลังการใช้ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และ พ.ร.บ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

1.3 สนับสนุน ดูแล การดำเนินการตามแผนปฏิรูประบบบริหารงานภาครัฐเป็นไปตาม เป้าหมายที่กำหนด

1.4 ประสานการดำเนินงานกับ พ.ร.บ. รวมทั้งการจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการพัฒนางานราชการของส่วนราชการ เสนอต่อ ก.พ.ร.

2. หน่วยตรวจสอบภายใน

2.1 ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชี การบริหารงานพัสดุ และทรัพย์สินของกรมให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับคำสั่งมติ คณะรัฐมนตรี

2.2 เสนอแนะ วิธีหรือมาตรการในการปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและตรวจสอบการดำเนินงาน

2.3 วิเคราะห์และประเมินผลการบริหารและการปฏิบัติงานและเสนอแนะวิธีการหรือ มาตรการในการปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ

2.4 ตรวจสอบระบบดูแลรักษาและความปลอดภัยของทรัพย์สินของหน่วยงานในสังกัด ให้มีความเหมาะสมกับประเภทของทรัพย์สินนั้นๆ

2.5 วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานในสังกัดกรม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2.6 จัดทำแผนการตรวจและระบบประสานงานกับคณะกรรมการตรวจสอบและผู้ตรวจสอบภายใน

3. สำนักงานเลขาธิการกรม

3.1 ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของกรมและราชการที่มีได้แยกเป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะ

3.2 ปฏิบัติงานสารบรรณของกรม

3.3 ปฏิบัติงานช่วยอำนวยความสะดวกประสานราชการและงานเลขานุการของกรม

3.4 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมของหน่วยงานในสังกัดกรม

3.5 งานบริหารงานบุคคล

3.6 งานการเงิน การบัญชี งบประมาณ พัสดุและยานพาหนะของกรม

3.7 ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

4. สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน

4.1 พัฒนาระบบรูปแบบมาตรฐานแนวทางปฏิบัติด้านการพัฒนาระบบบริหารงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน งานคดี การจำแนก บำบัด แก้ไข ฟื้นฟู ป้องกัน พัฒนา สงเคราะห์ และการสาธารณสุขในสถานควบคุม รวมทั้งงานป้องกันเด็กและเยาวชนกระทำความผิด

4.2 กำกับการ ดูแล ให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม ด้านการพัฒนาระบบบริหารงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน งานคดี การจำแนก การบำบัด แก้ไข ป้องกัน พัฒนา สงเคราะห์ และการสาธารณสุขในสถานควบคุม และงานป้องกันเด็กและเยาวชนกระทำความผิด

4.3 ประสานความร่วมมือทางวิชาการด้านการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู ป้องกัน พัฒนา สงเคราะห์เด็กและเยาวชน

4.4 ดำเนินการด้านกิจกรรมชุมชน และประสานความร่วมมือเพื่อการพิทักษ์และ ค้ำครองสิทธิเด็กและเยาวชน

4.5 จัดทำประสานแผนการปฏิบัติงานของกรม ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของ กระทรวง

4.6 กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา ติดตาม ประเมิน ผลการปฏิบัติงานตามแผนและ โครงการ ของหน่วยงาน

4.7 การจัดระบบ สำนวน จัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานและเป็นศูนย์ข้อมูลของกรม

5. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานคร

5.1 ดำเนินการด้านการสืบเสาะ ประมวลข้อเท็จจริงในคดีอาญา คดีครอบครัว และ กำกับ ดูแลรักษาทรพัสตินและสิทธิประโยชน์ของผู้เยาว์ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล

5.2 ดำเนินการด้านการควบคุม ดูแล บำบัด แก้ไข ฟื้นฟู ป้องกัน พัฒนาพฤตินิสัย และสงเคราะห์ เด็กและเยาวชน ระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี

5.3 ดำเนินการด้านกิจกรรมชุมชนและประสานความร่วมมือ เพื่อการพิทักษ์และ ค้ำครอง สิทธิเด็กและเยาวชน

6. สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด

6.1 ดำเนินการด้านการสืบเสาะ ประมวลข้อเท็จจริงในคดีอาญา คดีครอบครัว และ กำกับ ดูแลรักษาทรพัสติน และสิทธิประโยชน์ของผู้เยาว์ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล

6.2 ดำเนินการด้านการควบคุม ดูแล บำบัด แก้ไข ฟื้นฟู ป้องกัน พัฒนาพฤตินิสัย และสงเคราะห์ เด็กและเยาวชน ระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี

6.3 ดำเนินการด้านกิจกรรมชุมชน และประสานความร่วมมือ เพื่อการพิทักษ์และคุ้มครอง สิทธิเด็กและเยาวชน

7. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

7.1 ดำเนินการด้านการควบคุม ดูแล บำบัด แก้ไข พื้นฟู ป้องกัน พัฒนาพฤตินิสัย และสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษา หรือคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรม

7.2 ดำเนินการด้านกิจกรรมชุมชนและประสานความร่วมมือเพื่อการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน

ตารางผนวกที่ 1 จำนวนคดีและร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ
ทั่วประเทศ จำแนกตามสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ พ.ศ. 2553

สาเหตุของการกระทำผิด	จำนวน	ร้อยละ
ป่วยทางจิต	69	0.16
ทะเลาะวิวาท	2,053	4.62
สภาพทางเศรษฐกิจ	3,038	6.84
ผู้ชักจูง/บังคับ	1,499	3.38
สภาพครอบครัว	2,734	6.15
การคบเพื่อน	17,927	40.35
ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์	4,847	10.91
คึกคะนอง	6,726	15.14
อื่นๆ	5,530	12.45
รวม	44,424	100.00

ที่มา : ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2553)

จากสถิติในปี พ.ศ. 2553 ในจำนวนคดีเด็กและเยาวชนซึ่งถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ จำนวนทั้งหมด 44,424 คดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาเหตุแห่งการกระทำผิด พบว่า คดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากการคบเพื่อนมากที่สุด คือ มีจำนวน 17,927 คดี คิดเป็นร้อยละ 40.35 ของคดีทั้งหมด รองลงมาเป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากความคึกคะนอง จำนวน 6,726 คดี คิดเป็นร้อยละ 15.14 เป็นผู้กระทำความผิดซึ่งมีสาเหตุมาจากเรื่องอื่นๆ มีจำนวน 5,530 คดี คิดเป็นร้อยละ 12.45 เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์จำนวน 4,847 คดี คิดเป็นร้อยละ 10.91 นอกจากนั้น มีสาเหตุมาจากสภาพฐานะทางเศรษฐกิจ จำนวน 3,038 คดี เป็นคดีที่ผู้กระทำความผิดมีสาเหตุมาจากสภาพครอบครัว จำนวน 2,734 คดี มีสาเหตุมาจากการทะเลาะวิวาท จำนวน 2,053 คดี มีสาเหตุมาจากถูกผู้อื่นชักจูง/บังคับ จำนวน 1,499 คดี และมีสาเหตุมาจากป่วยทางจิต จำนวน 69 คดี (สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน, 2553)

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็ก
และเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างให้ตรงตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

☐ (1) ชาย☐ (2) หญิง

2. อายุ

☐ (1) 12-14 ปี☐ (2) 15-17 ปี

3. ระดับการศึกษา

☐ (1) ประถมศึกษา (ป.1-ป.6)☐ (2) มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)☐ (3) มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.3-ม.6)☐ (4) ปวช.☐ (5) ปวส.

4. รายได้ของครอบครัว

☐ (1) ต่ำกว่า 7,000 บาท☐ (2) 7,001-10,000 บาท☐ (3) 10,001-15,000 บาท☐ (4) 15,001-20,000 บาท☐ (5) มากกว่า 20,001 บาทขึ้นไป

5. อาชีพของบิดา

☐ (1)ว่างงาน/ ไม่ได้ประกอบอาชีพ☐ (2) รับจ้างทั่วไป☐ (3) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ☐ (4) เกษตรกร☐ (5) ค้าขาย☐ (6) พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท☐ (7) อื่น ๆ (ระบุ).....

6. อาชีพของมารดา

☐ (1)ว่างงาน/ ไม่ได้ประกอบอาชีพ☐ (2) รับจ้างทั่วไป☐ (3) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ☐ (4) เกษตรกร☐ (5) ค้าขาย☐ (6) พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท☐ (7) อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางสังคมของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่

ลักษณะครอบครัว ลักษณะชุมชน และกลุ่มเพื่อน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างให้ตรงตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. ลักษณะครอบครัว

ลักษณะครอบครัว	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. บิดา มารดา หรือคนในบ้านมักทะเลาะเบาะแว้งกัน					
12. เมื่อเกิดการทะเลาะกันจะใช้วิธีการแก้ไขปัญหาวัยความรุนแรง เช่น ทุบตี ทำร้ายร่างกาย					
13. ผู้ปกครองมักกล่าวตักเตือนท่านเกี่ยวกับความประพฤติและมารยาทของท่าน					
14. ผู้ปกครองไม่เคยอยู่ให้คำปรึกษาหารือหรือพูดคุยกับท่านเวลาที่ท่านมีปัญหา					
15. เมื่อท่านทำผิดท่านจะถูกผู้ปกครองลงโทษหรือด่าว่าอย่างรุนแรง					
16. เวลาทะเลาะกับพี่ๆ น้องๆ ท่านมักจะถูกตำหนิมากกว่าคนอื่น					
17. ผู้ปกครองเอาใจใส่ต่อการเรียนของท่านเป็นอย่างดีและยินดีที่จะส่งเสริมให้ได้เรียนสูง ๆ					
18. ท่านมักไม่ได้รับอนุญาตให้ไปเที่ยวนอกบ้านในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์					
19. เวลาท่านผิดหวังเสียใจ ผู้ปกครองจะคอยปลอบใจห่วงใยท่าน					
20. ท่านคิดว่าครอบครัวมีส่วนในการกระทำความผิด					

2. ลักษณะชุมชน

ลักษณะชุมชน	ระดับสภาพ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. บ้านของเยาวชนอยู่ในชุมชนแออัด					
10. ชุมชนของเยาวชนมีมิจฉาชีพทำตัวอย่างให้เห็นอยู่บ่อย ๆ					
11. เพื่อนบ้านในชุมชนของท่านมีฐานะยากจน					
12. ชุมชนที่ท่านอาศัยเป็นแหล่งการซื้อขายยาเสพติด					
13. ชุมชนที่ท่านอาศัยเป็นแหล่งการพนันหลายชนิด					
14. เขตชุมชนที่พักอาศัยของท่านมีสถานเริงรมย์และมีการมั่วสุมของคนทั่วไป เช่นร้านอาหาร โต๊ะสนุกเกอร์					
15. ที่อยู่อาศัยของท่านอยู่ในเขตชุมชนที่ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
16. สภาพแวดล้อมใกล้ๆ ที่พักอาศัยของท่านเป็นแหล่งเสื่อมโทรม					

3. กลุ่มเพื่อน

กลุ่มเพื่อน	ระดับสภาพ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. ท่านคบเพื่อนได้ทั้งชายและหญิง					
12. เพื่อนของท่านส่วนใหญ่ติดยาเสพติด					
13. เพื่อนของท่านส่วนใหญ่มีนิสัยชอบลักขโมย					
14. เพื่อนมักชักชวนท่านกระทำความผิดอยู่เสมอ					
15. ท่านมักใช้เวลาว่างในการอยู่กับเพื่อนมากกว่าอยู่กับครอบครัว					
16. เพื่อนของท่านมักให้ความช่วยเหลือเวลาที่ท่านมีปัญหา					
17. เพื่อนชักชวนให้ท่านหนีเรียนเสมอ					
18. เพื่อนมักดักเตือนเมื่อท่านกระทำความผิด					

กลุ่มเพื่อน	ระดับสภาพ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19. ท่านเรียนรู้ทักษะและวิธีการกระทำความผิดจากเพื่อน					
20. เมื่ออยู่ร่วมกับเพื่อนท่านมักจะกล้าทำสิ่งที่ทำหยาบมากกว่าอยู่ตามลำพัง					

ตอนที่ 3 ลักษณะอารมณ์ของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างให้ตรงตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ลักษณะอารมณ์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
53. เวลาโกรธหรือไม่สบายใจฉันรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับฉัน					
54. ฉันบอกไม่ได้ว่าอะไรทำให้ฉันรู้สึกโกรธ					
55. เมื่อถูกขัดใจ ฉันมักรู้สึกหงุดหงิดจนควบคุมอารมณ์ไม่ได้					
56. ฉันสามารถคอยเพื่อให้บรรลุปเป้าหมายที่พอใจ					
57. ฉันมักมีปฏิกิริยาโต้ตอบรุนแรงต่อปัญหาเพียงเล็กน้อย					
58. เมื่อถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ฉันจะอธิบายเหตุผลจนผู้อื่นยอมรับได้					
59. ฉันสังเกตได้เมื่อคนใกล้ชิดมีอารมณ์เปลี่ยนแปลง					

ลักษณะอารมณื	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
60. ฉันไม่สนใจกับความทุกข์ของผู้อื่นที่ฉันไม่รู้จัก					
61. ฉันไม่ยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นทำต่างที่ฉันคิด					
62. ฉันยอมรับได้ว่าผู้อื่นก็อาจมีเหตุผลที่จะไม่พอใจการกระทำของฉัน					
63. ฉันรู้สึกว่าคุณชอบเรียกร้องความสนใจมากเกินไป					
64. แม้จะมีภาระที่ต้องทำ ฉันก็ยินดีรับฟังความทุกข์ของผู้อื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ					
65. เป็นเรื่องธรรมดาที่จะเอาเปรียบผู้อื่นเมื่อมีโอกาส					
66. ฉันเห็นคุณค่าในน้ำใจที่ผู้อื่นมีต่อฉัน					
67. เมื่อฉันทำผิด ฉันสามารถกล่าวคำ “ขอโทษ” ผู้อื่นได้					
68. ฉันยอมรับข้อผิดพลาดของผู้อื่นได้ยาก					
69. ถึงแม้จะต้องเสียประโยชน์ส่วนตัวไปบ้าง ฉันก็ยินดีที่จะทำเพื่อส่วนรวม					
70. ฉันรู้สึกลำบากใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อผู้อื่น					
71. ฉันไม่รู้ว่าฉันเก่งเรื่องอะไร					
72. แม้จะเป็นงานยาก ฉันก็มั่นใจว่าสามารถทำได้					
73. เมื่อฉันทำอะไรไม่สำเร็จ ฉันรู้สึกหมดกำลังใจ					
74. ฉันรู้สึกมีคุณค่า เมื่อได้ทำอะไรต่างๆอย่างเต็มความสามารถ					
75. เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและความผิดหวัง					

ลักษณะอารมณ์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ฉันก็จะไม่ยอมแพ้					
76. เมื่อเริ่มทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ฉันมักทำต่อไปไม่สำเร็จ					
77. ฉันพยายามหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยไม่คิดเอาเองตามใจชอบ					
78. บ่อยครั้งที่ฉันไม่รู้ว่าจะอะไรทำให้ฉันไม่มีความสุข					
79. ฉันรู้สึกว่าการตัดสินใจแก้ปัญหาเป็นเรื่องยาก					
80. เมื่อต้องทำอะไรหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ฉันตัดสินใจได้ว่าจะทำอะไรก่อนหลัง					
81. ฉันลำบากใจเมื่อต้องอยู่กับคนแปลกหน้าหรือคนที่ไม่คุ้นเคย					
82. ฉันทนไม่ได้เมื่อต้องอยู่ในสังคมที่มีกฎระเบียบขัดกับความเคยชินของฉัน					
83. ฉันทำความรู้จักผู้อื่นได้ง่าย					
84. ฉันมีเพื่อนสนิทหลายคนที่คบกันมานาน					
85. ฉันไม่กล้าบอกความต้องการของฉันให้ผู้อื่นรู้					
86. ฉันทำในสิ่งที่ต้องการโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน					
87. เป็นการยากสำหรับฉันที่จะได้แย่งกับผู้อื่นแม้จะมีเหตุผลเพียงพอ					
88. เมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น ฉันสามารถอธิบายเหตุผลที่เขายอมรับได้					
89. ฉันรู้สึกด้อยกว่าผู้อื่น					

ลักษณะอารมณ์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
90. ฉันทำหน้าที่ได้ดีไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใด					
91. ฉันสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ดีที่สุด					
92. ฉันไม่มั่นใจในการทำงานที่ยากลำบาก					
93. แม้สถานการณ์จะเลวร้าย ฉันก็มีความหวังว่า จะดีขึ้น					
94. ทุกปัญหามักมีทางออกเสมอ					
95. เมื่อมีเรื่องที่ทำให้เครียด ฉันมักปรับเปลี่ยนให้ เป็นเรื่องที่ผ่อนคลายหรือสนุกสนานได้					
96. ฉันสนุกสนานทุกครั้งกับกิจกรรมในวันสุด สัปดาห์					
97. ฉันรู้สึกไม่พอใจที่ผู้อื่นได้รับสิ่งดี ๆ มากกว่าฉัน					
98. ฉันพอใจกับสิ่งที่ฉันเป็นอยู่					
99. ฉันไม่รู้ว่าทำอะไรจะทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย					
100. เมื่อว่างเว้นจากภาระหน้าที่ฉันจะทำใน สิ่งที่ฉันชอบ					
101. เมื่อรู้สึกไม่สบายใจ ฉันมีวิธีผ่อนคลาย อารมณ์ได้					
102. ฉันสามารถผ่อนคลายตนเองได้ แม้จะ เหน็ดเหนื่อยจากภาระหน้าที่					
103. ฉันไม่สามารถทำให้เป็นสุขได้จนกว่า จะได้ทุกสิ่งที่ต้องการ					
104. ฉันมักทุกข์ร้อนกับเรื่องเล็กน้อยที่เกิดขึ้น เสมอ					

ตอนที่ 4 พฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างให้ตรงตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. ที่ผ่านมามีท่านเคยกระทำความผิดรวมแล้วทั้งหมด.....ครั้ง

2. ก่อนการกระทำผิดครั้งสุดท้ายเคยกระทำความผิดในคดีต่อไปนี้

☐ (1) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	☐ (2) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
☐ (3) ความผิดเกี่ยวกับเพศ	☐ (4) ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย
☐ (5) ความผิดเกี่ยวกับอาวุธ/วัตถุระเบิด	☐ (6) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข
☐ (7) อื่นๆ (ระบุ).....	

3. การกระทำผิดครั้งนี้(กระทำผิดซ้ำ) เป็นความผิดเกี่ยวกับ

☐ (1) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	☐ (2) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
☐ (3) ความผิดเกี่ยวกับเพศ	☐ (4) ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย
☐ (5) ความผิดเกี่ยวกับอาวุธ/วัตถุระเบิด	☐ (6) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข
☐ (7) อื่นๆ (ระบุ).....	

4. ที่ทำให้ท่านตัดสินใจกระทำผิดในครั้งล่าสุดนี้

☐ (1) เพราะโอกาสเอื้ออำนวยให้กระทำผิด	☐ (2) เพื่อนชักชวน / ทำให้ลองทำ
☐ (3) โทษไม่รุนแรง	☐ (4) มีปัญหาทางการเงิน
☐ (5) เลียนแบบหนัง เพราะรู้สึกว่ามันดี	☐ (6) คึกคะนอง ชอบความท้าทาย
☐ (7) ประชดพ่อแม่ / สังคม	☐ (8) อื่นๆ (ระบุ).....

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวอพัชชา ศิริชัย
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 5 เดือนมีนาคม พ.ศ.2531
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2550-2552 นิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยเกริก พ.ศ. 2551-2553 บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการตลาดมหาวิทยาลัยศรีปทุม พ.ศ. 2553-2554 นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการสื่อสาร มหาวิทยาลัยเกริก
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ธุรกิจส่วนตัว ด้านจิวเวลรี่
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ตึก IBM พหลโยธิน ซอย 8